

WITAJ

Izabela Leraczyk (red.)

Yulian Hofman

Jagoda Koszko

Monika Kucharczyk

Magdalena Tota

Barbara Wójcik

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ AZYLU,
MIGRACJI I INTEGRACJI

Publikacja wydana w ramach projektu *Centrum Informacji dla Cudzoziemców* realizowanego przez Fundację Instytut na rzecz Państwa Prawa.

Projekt *Centrum Informacji dla Cudzoziemców* jest współfinansowany z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz budżetu państwa.

Bezpieczna Przystań

Copyright by Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa

Autorzy:

Izabela Leraczyk (red.)

Yulian Hofman

Jagoda Koszko

Monika Kucharczyk

Magdalena Tota

Barbara Wójcik

Rysunki: Karolina Kurpiel

Projekt graficzny i skład: 3K Łukasik Marta

Wydawca:

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa

ul. Chopina 14/70

20-023 Lublin

tel./fax: +48 81 743 68 05

e-mail: fundacja@panstwowprawa.org

www.panstwowprawa.org

ISBN 978-83-62551-01-9

Za treść niniejszej publikacji odpowiada wyłącznie Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa. Komisja Europejska oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie ponoszą odpowiedzialności za treść i sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Witaj w Polsce!

Chcielibyśmy, żebyś razem ze swoją rodziną czuł się w naszym kraju dobrze i pewnie.

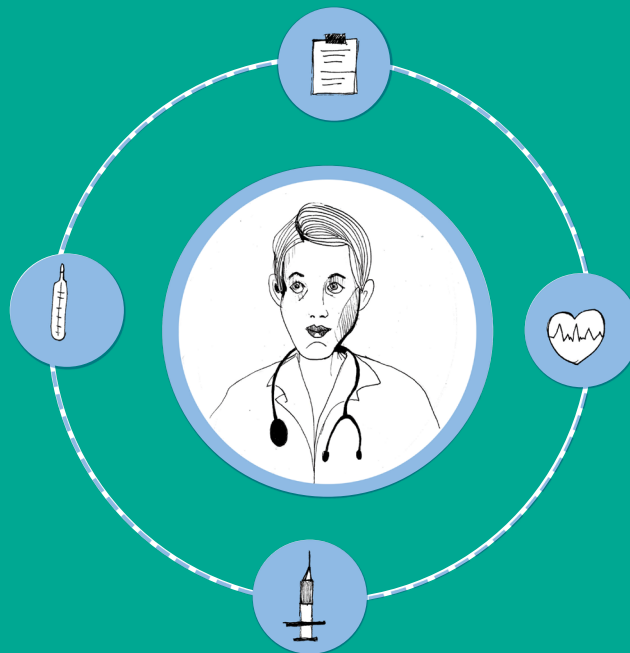
Jeżeli planujesz zostać tu na dłużej, prędy czy później będziesz musiał odpowiedzieć na pytania: Jak wygląda system opieki medycznej? Czy mam obowiązek wykupić dla siebie i rodziny specjalne ubezpieczenie zdrowotne? Czy moje dzieci mają obowiązek uczęszczać do szkoły? Czy przysługują mi jakieś świadczenia rodzinne skoro legalnie pracuję w Polsce, płacę podatki i zamieszkuję tu z rodziną? Gdzie mogę uzyskać pomoc w razie nagłego wypadku? Jakie muszę spełniać warunki by być legalnie zatrudnionym w Polsce? Czy mogę bez szczególnych pozwoleń kupić tu mieszkanie lub inną nieruchomości? Czym jest numer PESEL i czy warto go uzyskać? Gdzie i w jaki sposób powinienem zarejestrować swój samochód?

„Witaj PL” przybliży Ci najważniejsze kwestie, z którymi będziesz musiał zmierzyć się podczas pobytu w naszym kraju. Staraliśmy się, aby informacje zostały zawarte w sposób najbardziej przejrzysty – w formie wykresów, tabel, wycień oraz pytań wraz z odpowiedziami. Mamy nadzieję, że w niniejszej publikacji znajdziesz odpowiedzi na pytania, które Cię interesują, a nasz system prawny, społeczny i kulturowy przestanie być wielką zagadką.

Spis treści

1. Opieka medyczna w Polsce	7
2. Edukacja	21
3. Świadczenia rodzinne	39
4. Telefony alarmowe	53
5. Praca w Polsce	59
6. Mieszkanie	85
7. Numer PESEL	99
8. Prawo jazdy i rejestracja samochodu	103

Opieka medyczna w Polsce

Pracujesz? Studiujesz? A może po prostu mieszkasz z rodziną w Polsce? Nieważne w jakim celu tu przebywasz – zapewne znajdziesz się w sytuacji w której będziesz potrzebował pomocy lekarskiej.

Pierwsze doświadczenie z polską opieką medyczną może być dla Ciebie trudne i skomplikowane. Dlatego w tym rozdziale dowiesz się w jaki sposób funkcjonuje polska służba zdrowia oraz jakie świadczenia medyczne przysługują Tobie i Twojej rodzinie.

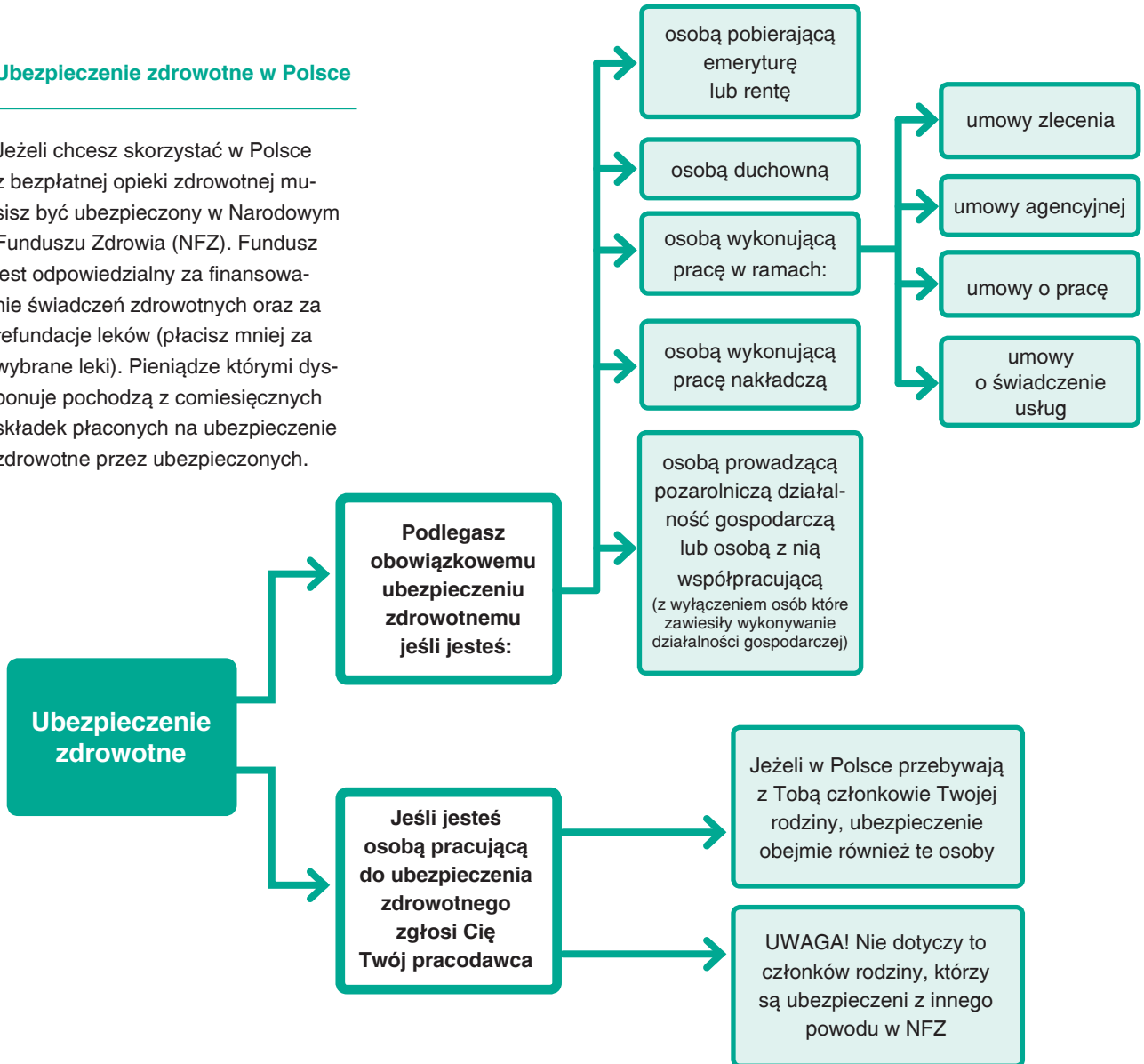
Skróty używane w rozdziale:

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

ZUS - Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Ubezpieczenie zdrowotne w Polsce

Jeżeli chcesz skorzystać w Polsce z bezpłatnej opieki zdrowotnej musisz być ubezpieczony w Narodowym Funduszu Zdrowia (NFZ). Fundusz jest odpowiedzialny za finansowanie świadczeń zdrowotnych oraz za refundację leków (płacisz mniej za wybrane leki). Pieniądze którymi dysponuje pochodzą z comiesięcznych składek płaconych na ubezpieczenie zdrowotne przez ubezpieczonych.

Zakres świadczeń zdrowotnych

Jeśli jesteś ubezpieczony w NFZ możesz korzystać bezpłatnie z następujących świadczeń zdrowotnych:

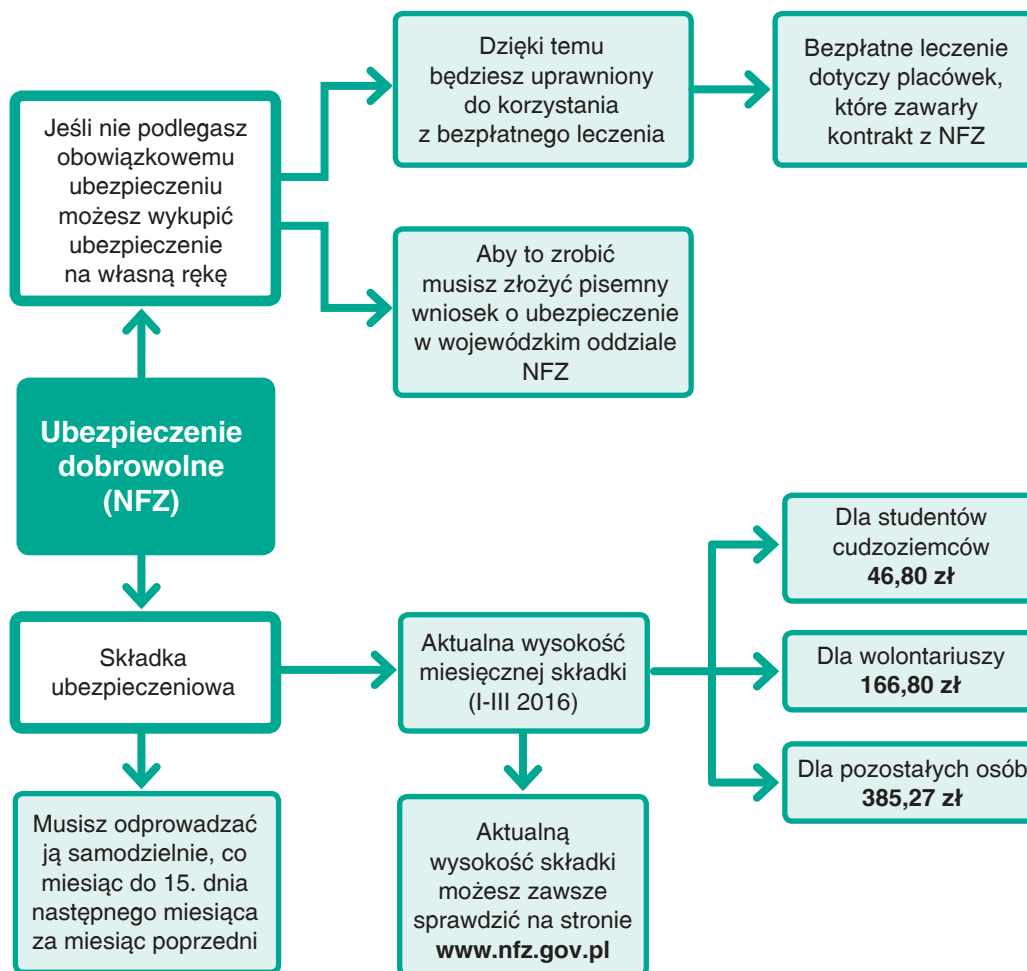
- 1) podstawowej opieki zdrowotnej;
- 2) ambulatoryjnej opieki specjalistycznej;
- 3) leczenia szpitalnego;
- 4) opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień;
- 5) rehabilitacji leczniczej;
- 6) świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej;
- 7) leczenia stomatologicznego;
- 8) lecznictwa uzdrowiskowego;
- 9) zaopatrzenia w wyroby medyczne, na zlecenie osoby uprawnionej, oraz ich naprawy, o których mowa w ustawie o refundacji;
- 10) ratownictwa medycznego;
- 11) opieki paliatywnej i hospicyjnej;
- 12) świadczeń wysokospecjalistycznych;
- 13) programów zdrowotnych;

- 14) leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych dostępnych w aptece na receptę;
- 15) programów lekowych określonych w przepisach ustawy o refundacji;
- 16) leków stosowanych w chemioterapii określonych w przepisach ustawy o refundacji;
- 17) leków nieposiadających pozwolenia na dopuszczenie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sprowadzanych z zagranicy pod warunkiem, że w stosunku do tych leków wydano decyzję o objęciu refundacją na podstawie ustawy o refundacji;
- 18) środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, sprowadzonych z zagranicy pod warunkiem, że w stosunku do tych środków wydano decyzję o objęciu refundacją na podstawie ustawy o refundacji.

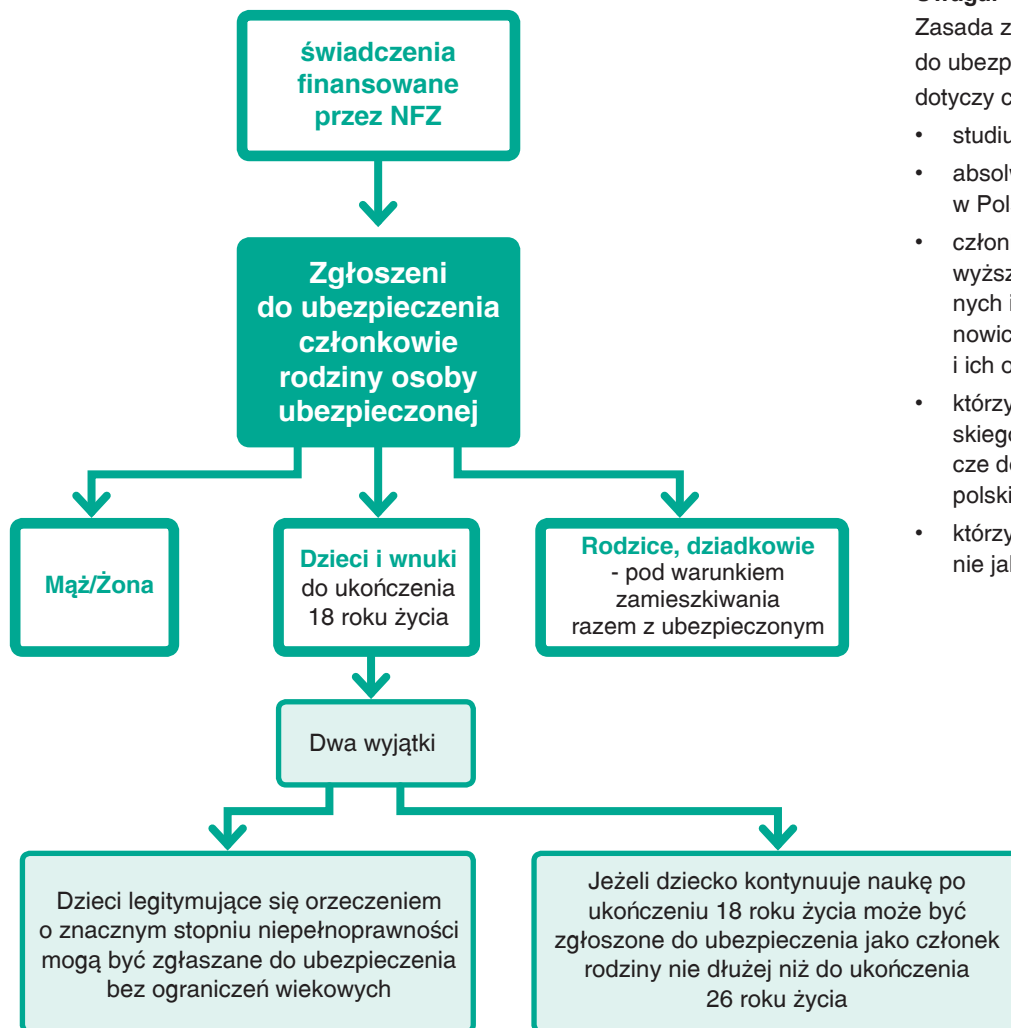
Co się dzieje w przypadku, gdy przebywasz na terytorium Polski i nie jesteś ubezpieczony?

- Będziesz musiał zapłacić za każdą konsultację z lekarzem, zabieg, badania i inne usługi medyczne.
- Kobiecie w ciąży, niebędącej obywatelką Polski, nie przysługują żadne bezpłatne świadczenia zdrowotne, za wyjątkami tych, które są udzielane przez zespół ratownictwa medycznego.
- Przysługują Ci tylko niektóre bezpłatne świadczenia:
 - świadczenie udzielone w celu zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych,
 - świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla osób chorych psychicznie lub upośledzonych umysłowo,
 - świadczenia w zakresie leczenia odwykowego dla osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków.

Ubezpieczenie dobrowolne

Osoby uprawnione do świadczeń zdrowotnych inne niż osoby ubezpieczone obowiązkowo lub dobrowolnie - świadczenia finansowane przez NFZ

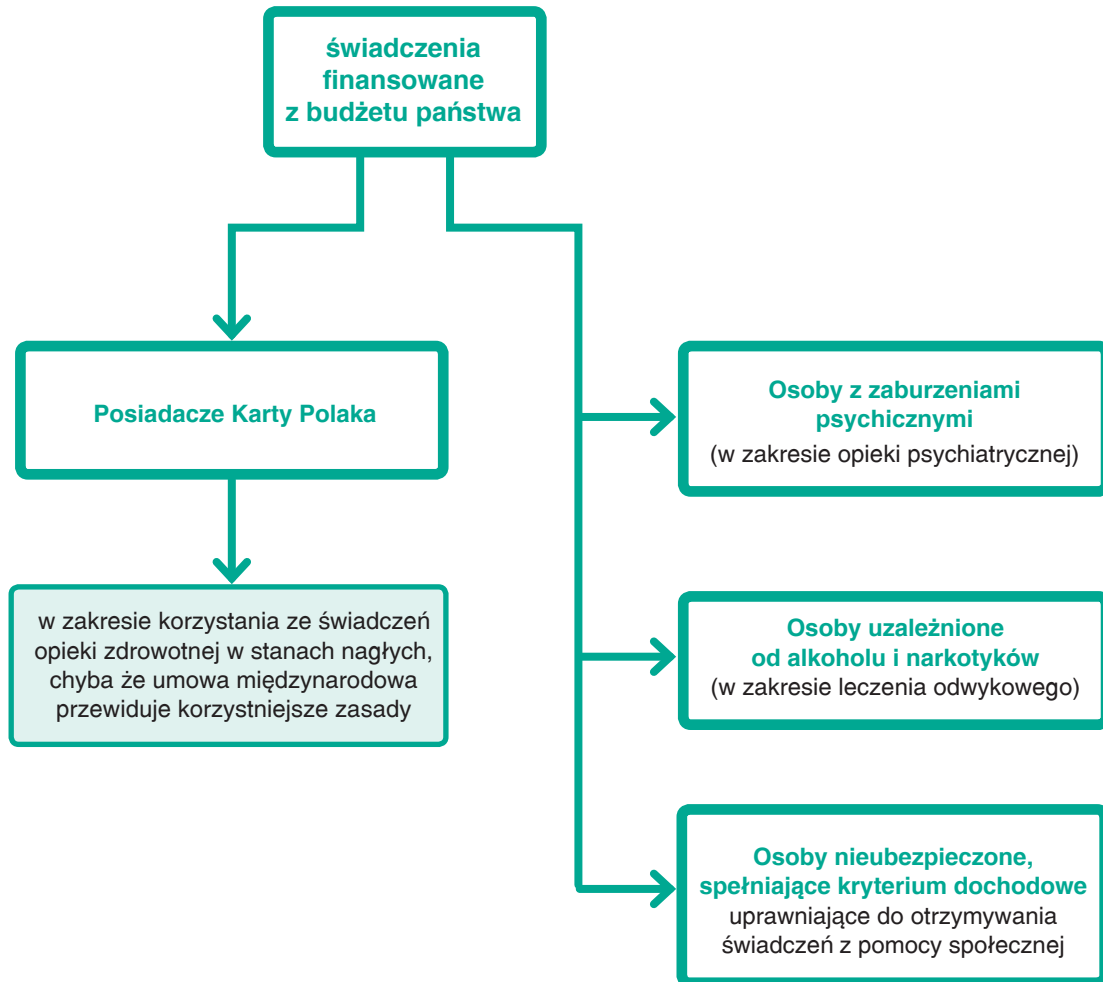

Uwaga!

Zasada zgłoszenia członków rodziny do ubezpieczenia dobrowolnego nie dotyczy cudzoziemców:

- studiujących,
- absolwentów, którzy odbywają w Polsce obowiązkowy staż,
- członków zakonów, alumnów wyższych seminariów duchownych i teologicznych, postulantek, nowicjuszy i juniorystów zakonów i ich odpowiedników,
- którzy odbywają kursy języka polskiego oraz kursy przygotowawcze do podjęcia nauki w języku polskim,
- którzy są ubezpieczeni dobrowolnie jako wolontariusze.

Osoby z prawem do świadczeń zdrowotnych inne niż osoby ubezpieczone obowiązkowo lub dobrowolnie - świadczenia finansowane z budżetu państwa

Bezpłatna opieka zdrowotna

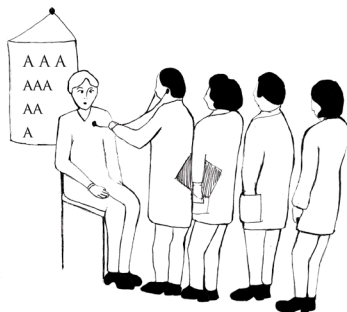
Możesz korzystać z bezpłatnej opieki zdrowotnej w Polsce przede wszystkim jeśli legalnie przebywasz na terytorium państw UE lub Europejskiej Strefy Wolnego Handlu (EFTA) i posiadasz ubezpieczenie zdrowotne w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia.

Dokumenty potwierdzające Twoje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej:

- wygenerowany dokument elektroniczny z systemu elektronicznej Weryfikacji Uprawnień Świadczeniobiorców (eWUŚ),
- dokumenty wydane przez pracodawcę np. raport miesięczny ZUS RMUA wydany przez pracodawcę + ZUS ZUA lub ZUS ZZA, aktualne zaświadczenie z zakładu pracy,
- oświadczenie o przysługującym prawie do korzystania z opieki zdrowotnej.

Polisa podróznego ubezpieczenia zdrowotnego również upoważnia cię do bezpłatnych świadczeń, pod warunkiem, że:

- przebywasz w Polsce na podstawie wizy Schengen lub krajowej
- i nie ubezpieczyłeś się w NFZ.

Pamiętaj! Zakres bezpłatnych świadczeń zależy od umowy (polisy) zawartej z ubezpieczycielem.

Uwaga! W szczególnych okolicznościach cudzoziemcy uprawnieni są do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej na równi z obywatelami polskimi, mimo że nie posiadają dokumentu potwierdzającego ubezpieczenie zdrowotne lub ubezpieczenia podróznego.

Szczególnymi okolicznościami są m.in.:

- zniszczenie polisy,
- brak możliwości odzyskania kosztów leczenia od towarzystwa ubezpieczeniowego.

Jakie świadczenia przysługują w takim przypadku i kto pokrywa ich koszt?

Świadczenia te ograniczają się tylko do sytuacji, kiedy nastąpi:

- zagrożenie stanu zdrowia lub życia,
- nagłe zachorowanie.

Czy wszyscy obywatele państw trzecich przebywających w Polsce mają taką możliwość?

Nie. Dotyczy to obywateli tych krajów z którymi Polska podpisała w tym zakresie umowę dwustronną.

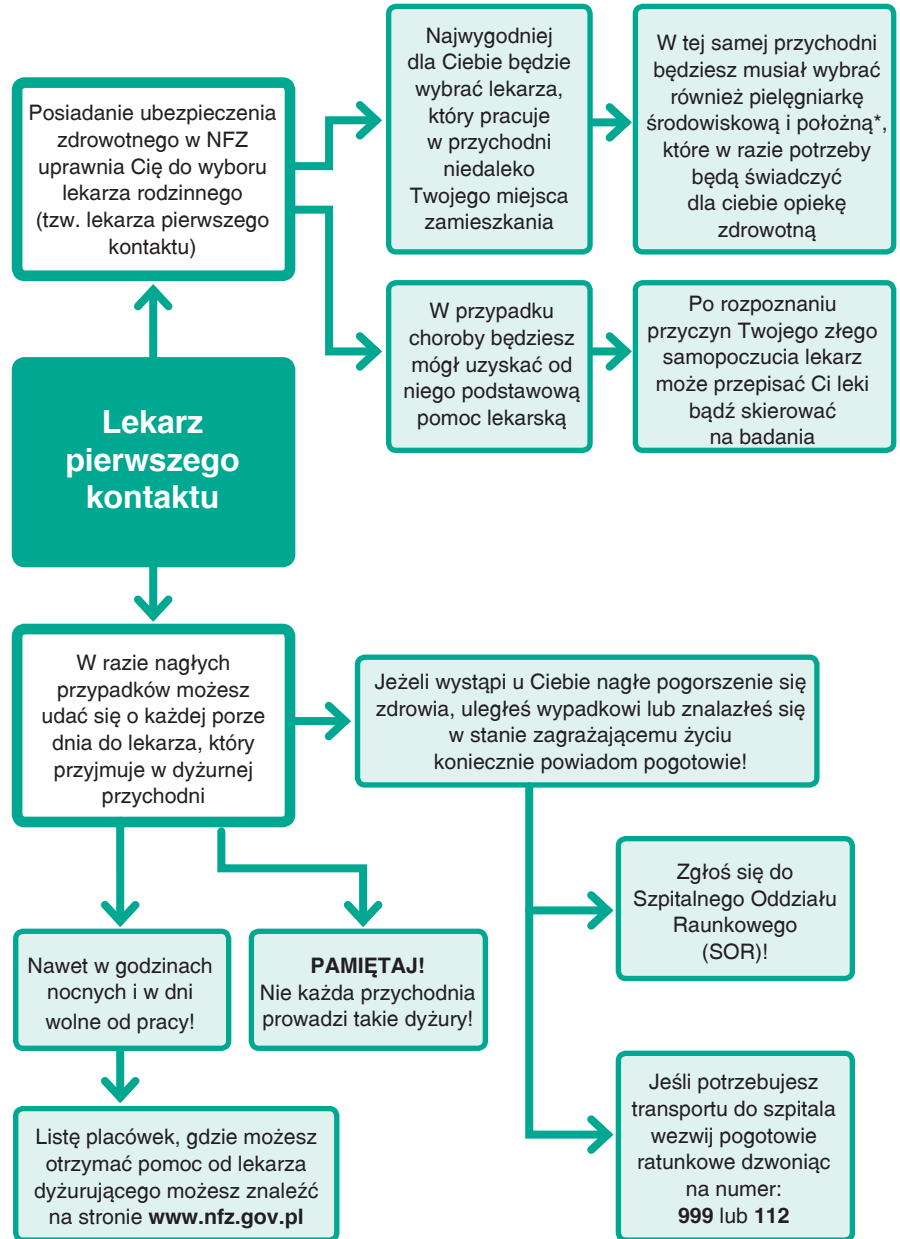
Są to:

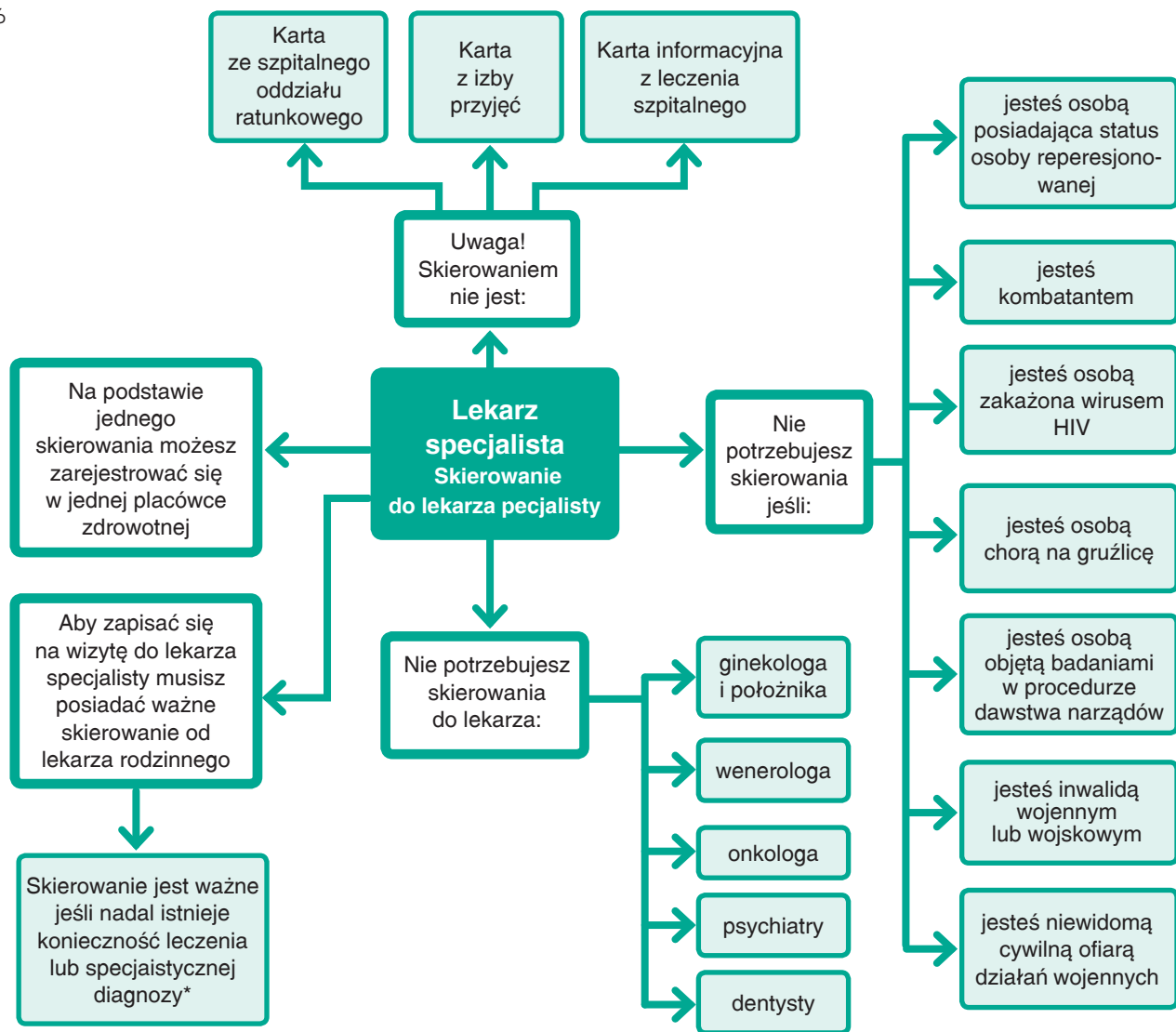
- Albania
- Bośnia i Hercegowina
- Czarnogóra
- Rosja
- Serbia

Płatna opieka zdrowotna

W Polsce istnieje wiele prywatnych placówek zdrowia, gdzie możesz umówić się do lekarza na płatną wizytę. Wszystkie usługi oferowane w prywatnej placówce są wyceniane i każdorazowo płatne. Niektóre prywatne przychodnie mają podpisaną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Dzięki temu wśród usług przychodni znajdują się takie, które będą refundowane przez państwo. Oznacza to, że nie będziesz musiał za nie płacić, jeśli jesteś ubezpieczony w ramach NFZ.

Jeżeli chcesz skorzystać z bezpłatnych świadczeń takiej placówki, musisz posiadać skierowanie od lekarza rodzinnego na wizytę do lekarza specjalisty bądźna wykonanie konkretnych badań.

*Istnieją jednak trzy wyjątki kiedy istnieje czasowa ważność skierowania na dane świadczenie zdrowotne.

Skierowanie na świadczenie zdrowotne	Czas ważności skierowania
Skierowanie na leczenie uzdrowiskowe	Skierowanie jest weryfikowane co 18 miesięcy licząc od dnia wystawienia.
Skierowanie do poradni rehabilitacji	Skierowanie jest ważne przez 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia leczenia.
Skierowanie do szpitala psychiatrycznego	Skierowanie traci ważność po upływie 14 dni licząc od dnia wystawienia.

Leki i recepty

Jeżeli jesteś ubezpieczony w NFZ, masz prawo do zakupu refundowanych leków i materiałów opatrunkowych.

Kto może wystawić receptę?

- lekarz ubezpieczenia zdrowotnego (lekarz, który podpisał umowę z NFZ na świadczenie usług zdrowotnych lub jest pracownikiem placówki, która podpisała taką umowę),
- lekarz posiadający uprawnienia wykonywania zawodu, który zawarł z NFZ umowę upoważniającą do wystawiania recept,
- od I 2016 r. pielęgniarki i położne, które uzyskały uprawnienia do wystawiania recept.

Receptę na przepisane leki musisz zrealizować w trakcie 30 dni od daty jej wystawienia. Jednak istnieją rodzaje leków gdzie czas realizacji recepty jest inny:

- antybiotyki
– 7 dni od wystawienia,
- preparaty immunologiczne
– 90 dni od dnia wystawienia,
- leki sprowadzane z zagranicy
– 120 dni od dnia wystawienia.

Obecnie trwają prace nad zmianami w refundacji leków, które mają na celu wprowadzenie bezpłatnych leków (finansowanych przez państwo) dla osób które ukończyły 75 rok życia.

UWAGA! Takie leki może przepisywać tylko lekarz podstawowej opieki zdrowotnej (lekarz rodzinny). Lista bezpłatnych leków będzie aktualizowana i publikowana przez Ministerstwo Zdrowia.

Stomatolog

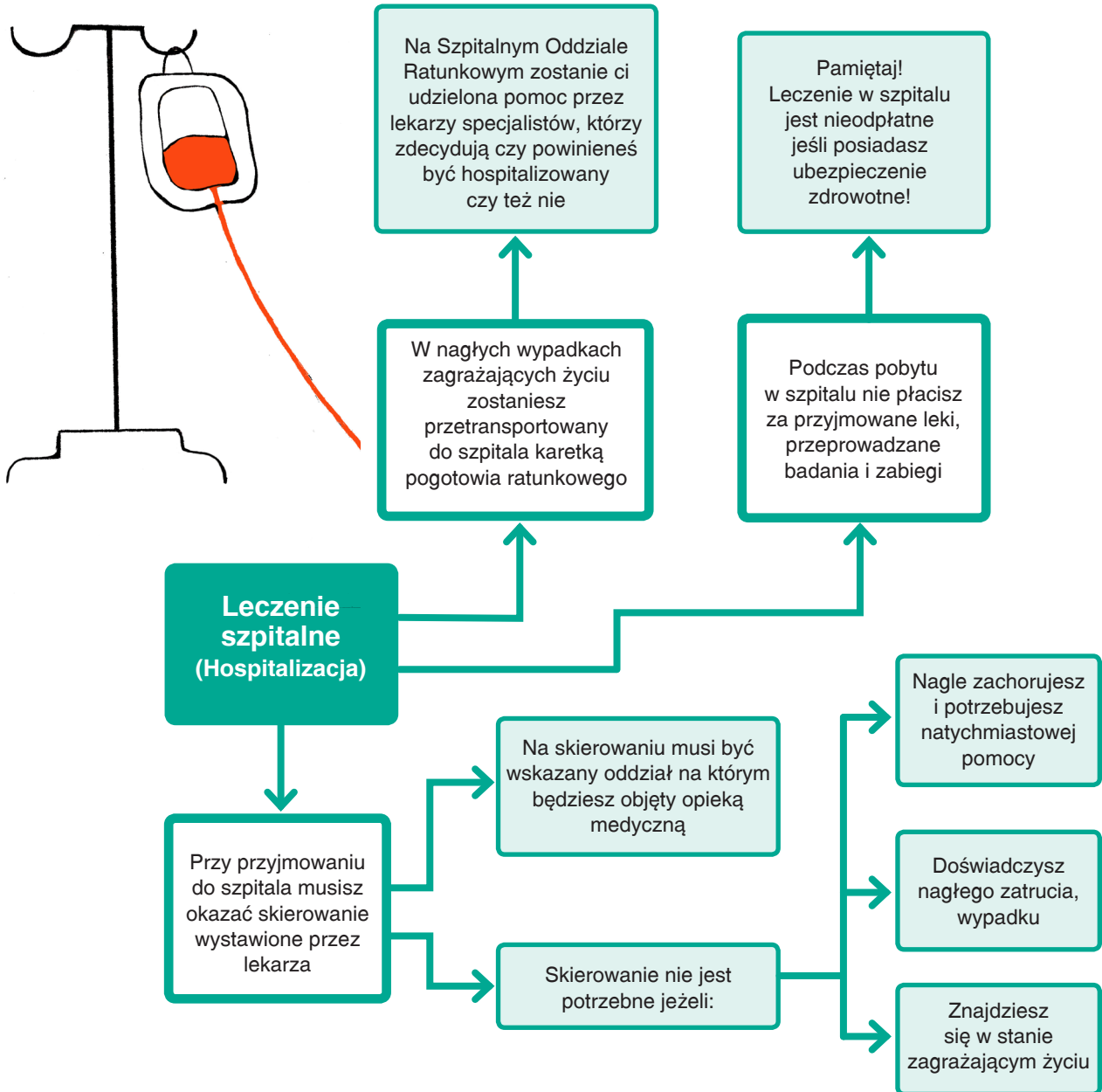
Bezpłatne świadczenia możesz otrzymać u stomatologa, który pracuje w placówce która ma podpisany kontrakt z NFZ. Leczenie bezpłatne obejmuje tylko wąski zakres usług, których wykaz jest dostępny w każdym gabinecie stomatologicznym. Zapłacisz za wizytę jeśli umówisz się na wizytę do lekarza stomatologa prowadzącego prywatną opiekę stomatologiczną

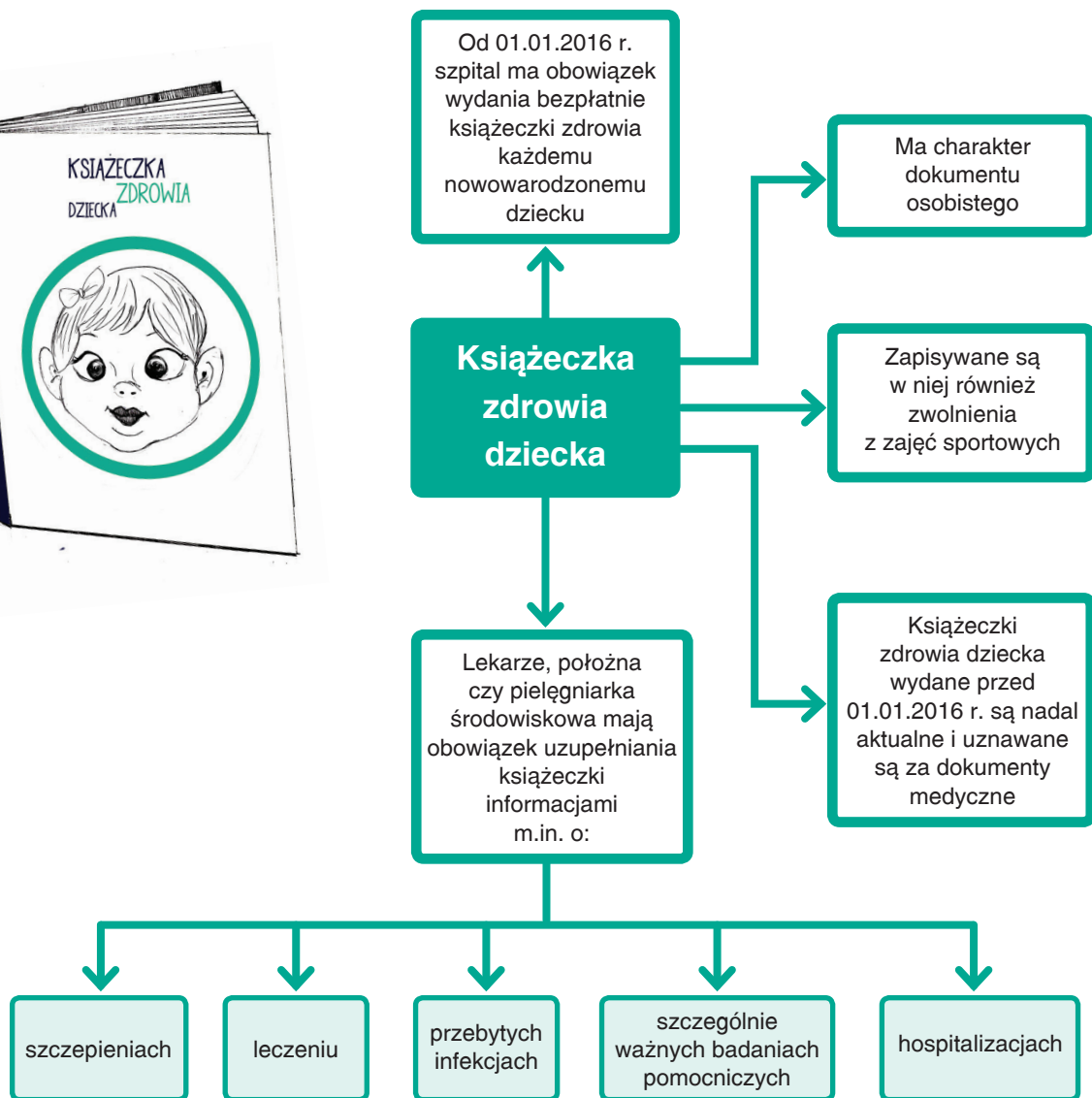
W ramach ubezpieczenia przysługują Ci następujące świadczenia:

- leczenie endodontyczne (kanałowe) zębów przednich u dorosłych oraz wszystkich zębów u dzieci oraz kobiet w ciąży i połogu
- usunięcie kamienia nazębnego
- leczenie zmian na błonie śluzowej jamy ustnej
- usunięcie zębów
- leczenie próchnicy
- zdjęcia rentgenowskie zewnątrzustne
- kontrolne badania lekarskie (3 razy w roku)
- badanie lekarskie stomatologiczne z instruktażem higieny jamy ustnej (raz w roku)

Osobom do ukończenia 18. roku życia przysługują także m.in.:

- zabezpieczenie lakiem szczelinowym bruzd zębów szóstych (raz do ukończenia 7 roku życia)
- impregnacja zębiny zębów mlecznych
- kosmetyczne pokrycie niedorozwoju szkliwa w zębach stałych
- wypełnienia kompozytowe światłoutwardzalne
- leczenie ortodontyczne (do ukończenia 12 roku życia)
- leczenie chorób przyzębia
- leczenie próchnicy zębów mlecznych i stałych
- lakierowanie wszystkich zębów stałych

Edukacja

Przebywasz w Polsce wraz z całą rodziną? Masz dzieci w wieku od 6 do 18 lat?

Zgodnie z polskim prawem objęte są one obowiązkiem szkolnym, czyli muszą uczęszczać do przedszkola, szkoły lub pobierać naukę w domu. Zawarte w tym rozdziale informacje pomogą Ci zrozumieć system oświaty w Polsce. Dowiesz się między innymi jak i dlaczego należy zapisać swoje dziecko do szkoły lub przedszkola. Poznasz także procedury związane z kontynuowaniem nauki na studiach wyższych.

Obowiązek szkolny

Czy musisz zapisać dziecko do szkoły?

Co do zasady, tak. W Polsce każde dziecko ma prawo i obowiązek uczęszczania do szkoły. Zdarza się, że rodzice biorą ten obowiązek na siebie i chcą by dziecko, zamiast chodzić do szkoły pobierało naukę w domu. Jest to możliwe, jednak aby rodzic lub opiekun mógł samodzielnie uczyć dziecko musi spełnić kilka warunków.

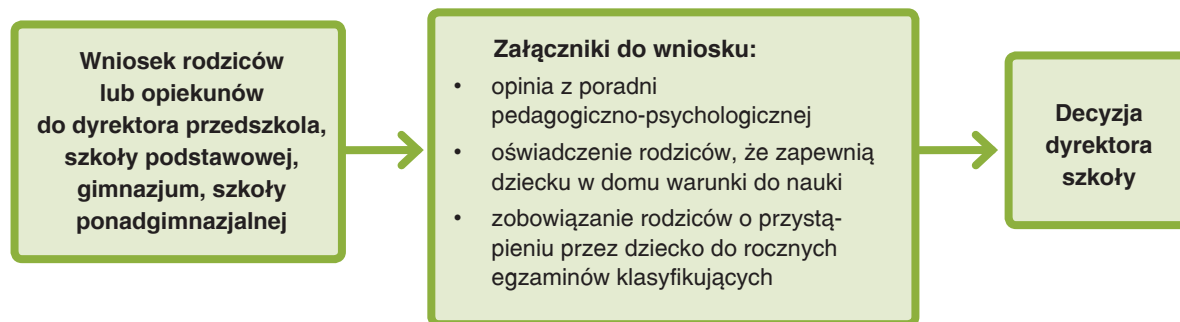
Nauka domowa

Gdy uzyskasz pozytywną decyzję dyrektora możecie zacząć naukę w domu. Musisz jednak pamiętać, że efekty Twojej pracy i wiedza Twojego dziecka będą sprawdzane. Przed końcem każdego roku szkolnego uczeń korzystający z prawa do nauki w domu musi zdać egzaminy przed specjalną komisją.

Co stanie się, jeśli dziecko nie będzie chodzić do szkoły?

Jeśli nie pošlesz swojego dziecka do szkoły i nie zapewnisz mu dostępu do nauki domowej powinieneś liczyć się z konsekwencjami - rodzic lub opiekun osoby poniżej 18 roku życia może otrzymać grzywnę nawet do 50.000 zł, dopóki obowiązek nie zostanie spełniony. W najgorszym przypadku może wiązać się to nawet z odebraniem praw rodzicielskich.

Nauka domowa

Obowiązek szkolny

Do jakiej szkoły masz zapisać swoje dziecko?

Polska Konstytucja gwarantuje dostęp do nauki. Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Obok szkół publicznych istnieją także szkoły prywatne w których nauka jest odpłatna. My jednak skupiliśmy się na omówieniu systemu szkół publicznych.

W przypadku publicznych szkół podstawowych oraz gimnazjów obowiązuje tzw. rejonizacja – dzieci zapisywane są do szkoły właściwej ze względu na zamieszkanie (jest to główne kryterium, ale nie jedyne). Dzieci z danego rejonu mają zagwarantowane miejsce w szkole. Pozostałe dzieci spoza rejonu, które chcą chodzić do danej szkoły przyjmowane są według wskazanych przez szkołę kryteriów do wyczerpania limitu miejsc.

Czy mogę zapisać dziecko w trakcie roku szkolnego?

Jeżeli w dniu przyjazdu do Polski Twoje dziecko w danym roku kalendarzowym ukończy 7 lat – tak. Dzieci poniżej siódmego roku życia nie dotyczy jeszcze obowiązek szkolny. Jeśli jednak dziecko ukończyło 6 rok życia – zapisz je do zerówki.

Jak wygląda system edukacji w Polsce?

żłobek

(od 20 tygodnia do 3 lat)

- dobrowolny
- odpłatny

przedszkole

(od 3 do 6 lat)

- dobrowolne,
- nieodpłatne do 5 h dziennie
- wyżywienie odpłatne

zerówka

(od 6 do 7 lat)

- obowiązkowa
- nieodpłatna do 5h dziennie
- wyżywienie odpłatne

szkoła podstawowa

(od 7 do 13 lat)

- obowiązkowa
- bezpłatna

Żłobek

To miejsce, w którym przebywają dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat, niemające zapewnionej opieki domowej w czasie pracy rodziców. Żłobek zapewnia dzieciom:

- wyżywienie (śniadanie, II śniadanie, obiad, podwieczorek),
- opiekę zdrowotną i higieniczną (pielęgniarka),
- prawidłowy rozwój dziecka (psycholog),
- opiekę wychowawczą (wykwalifikowane opiekunki dziecięce – jeden opiekun nie może zajmować się więcej niż 8 dziećmi).

Godziny pracy żłobka – najczęściej otwarty jest od godz. 6.00, niektóre żłobki pracują nawet do godziny 19.00.

Opłata za żłobek

– każda gmina samodzielnie ustala wysokość opłat za żłobek. Przykładowo w gminie Lublin w 2015/2016 r. opłata ta wynosi 10% minimalnego wynagrodzenia tj. 185 zł, dodatkowo rodzice opłacają wyżywienie dziecka w wysokości 5 zł/dziennie.

Wyprawka dla dziecka:

- obuwie i ubranie na zmianę,
- chusteczki higieniczne,
- pampersy,
- szczoteczkę do zębów z kubeczkiem.

Zapisy do żłobka

Za nadzór oraz prowadzenie żłobków odpowiedzialna jest gmina. Każda gmina samodzielnie organizuje rekrutację do żłobka, najczęściej przez specjalną stronę internetową. Zapisy trwają przez cały rok, a dzieci przyjmowane są na bieżąco w zależności od liczby wolnych miejsc. Najwięcej miejsc zwalnia się we wrześniu, gdy starsze dzieci idą do przedszkola.

gimnazjum

(od 13 do 16 lat)

- obowiązkowe
- bezpłatne

szkoła

ponadgimnazjalna

- dobrowolna
- bezpłatna

studia wyższe

- dobrowolne
- płatne lub bezpłatne

szkoła policealna

- dobrowolna
- płatna lub bezpłatna

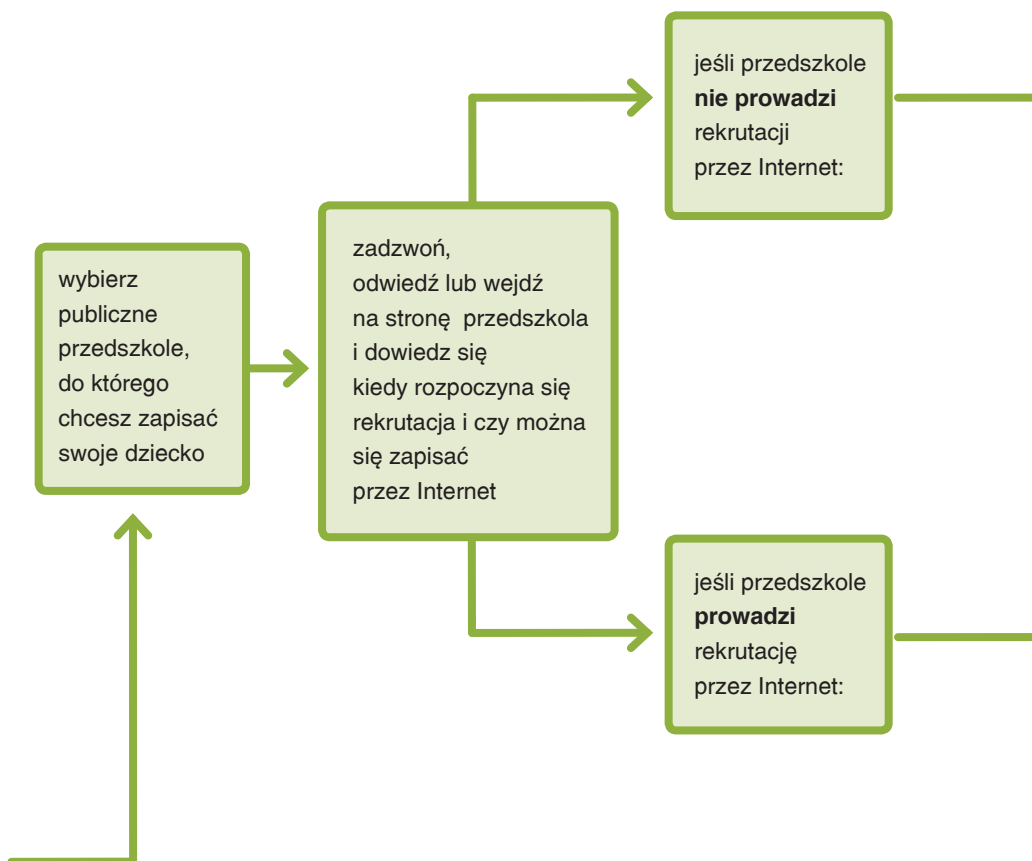

Przedszkole

Do przedszkola możesz zapisać dziecko, które ukończyło 2,5 roku. Jeśli Twoje dziecko ukończyło 6 lat objęte jest już obowiązkiem szkolnym – powinno zacząć naukę w „zerówce” - zorganizowanym oddziale w przedszkolu lub w szkole.

Terminy zapisów dziecka do przedszkola znajdziesz na stronach internetowych swojej gminy lub miasta. Obecnie w większości gmin zapisu można dokonać przez specjalną platformę internetową. Możesz wybrać kilka przedszkoli, do których chciałbyś zapisać swoje dziecko – jeśli dziecko nie dostanie się do wybranej placówki tworzona jest lista rezerwowa. Termin zapisów najczęściej przypada na marzec, zaś wyniki naborów ogłaszane są przeważnie dwa-trzy miesiące później.

**Brzmi zawile,
spróbujmy prościej**

odwiedź wybrane przedszkole

wypełnij i złóż wniosek o przyjęcie dziecka do przedszkola

Czekaj na ogłoszenie listy dzieci zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych.

Gdy dziecko zostanie zakwalifikowane do przedszkola - potwierdź swoje zgłoszenie i przynieś dodatkowe dokumenty (jeśli są wymagane).

Czekaj na ogłoszenie listy przyjętych i nieprzyjętych dzieci.

Jeśli Twoje dziecko zostało przyjęte, podpisz umowę z przedszkolem.

wejdź na stronę internetową urzędu miasta lub gminy

zarejestruj się na platformie rekrutacyjnej

wypełnij formularz i wskaż przedszkola, do których chcesz zapisać swoje dziecko

wyświetlą ci się wszystkie przedszkola, które biorą udział w rekrutacji elektronicznej w Twojej gminie lub mieście

wyberz maksymalnie trzy przedszkola zaznaczając je w odpowiedniej kolejności - jako pierwsze wskaż to, na którym najbardziej ci zależy

jeśli Twoje dziecko nie dostanie się do pierwszego z nich, to możliwe, że dostanie się do drugiego lub trzeciego w rekrutacji uzupełniającej

kliknij przycisk, który potwierdzi zakończenie rejestracji - urząd może poprosić cię o wydrukowanie dokumentów, zanieś je wtedy do przedszkola

skończyłeś i teraz czekaj na odpowiedź

Przedszkole

Przy wypełnianiu formularza wniosku zostaniesz poproszony o wiele danych dotyczących Twojego życia. Twoje dziecko otrzyma dodatkowe punkty przy kwalifikacji do przedszkola, gdy:

Dodatkowe „punkty” decydujące o przyjęciu dziecka do przedszkola

dziecko z rodziny wielodzietnej

dziecko, które wychowuje tylko jeden z rodziców

dziecko z niepełnosprawnością

dziecko, które wychowuje się w rodzinie zastępczej

dziecko, którego rodzice albo rodzzeństwo są osobami z niepełnosprawnością

Opłaty

W ciągu dnia dziecko ma prawo do 5 godzin bezpłatnie przebywać w przedszkolu. Taki sam wymiar czasowy przysługuje dziecku uczęszczającemu do „zerówki”. Godziny ponad ten wymiar są dodatkowo płatne. Godziny otwarcia przedszkola są ustalane indywidualnie przez poszczególne placówki, jednak najczęściej są otwarte w godz. 6:00 – 17:00.

Dodatkowo rodzice zobowiązani są do opłaty za wyżywienie. Koszt dodatkowych godzin przebywania w przedszkolu oraz wysokość opłaty za wyżywienie ustala każda gmina indywidualnie.

W ramach promowania polityki prorodzinnej, drugie oraz kolejne dziecko zapisane do przedszkola często otrzymuje zniżki w opłatach za czesne (**szczegółowe informacje na ten temat uzyskasz w swoim Urzędzie Gminy**).

Wakacje w przedszkolu

Jeśli pracujesz i nie masz z kim zostawić swojego dziecka w czasie wakacji dowiedz się, czy w Twojej okolicy działać będzie „przedszkole dyżurne”. Lista przedszkoli dyżurujących wywieszana jest na wiosnę każdego roku na tablicach ogłoszeń. Pamiętaj, że do tych przedszkoli także obowiązują wcześniejsze zapisy oraz że działają one na zasadzie odpłatności.

Przedszkola są placówkami opieki całorocznej, pracują w okresie ferii zimowych, przerw świątecznych a zamknięte są jedynie w soboty oraz dni ustawowo wolne od pracy.

Szkoła Podstawowa

Jest to pierwsza szkoła twojego dziecka a nauka w niej trwa 6 lat.

Nauka w szkole podstawowej podzielona jest na dwa etapy:

NAUCZANIE ZINTEGROWANE (klasy I – III)	NAUCZANIE BLOKOWE (klasy IV – VI)
Pierwszy etap nauczania, w którym jeden nauczyciel odpowiada za przeprowadzenie lekcji z języka polskiego, matematyki, edukacji muzycznej i plastycznej, wychowania fizycznego. Nie ma podziału na poszczególne przedmioty.	Zajęcia z twoim dzieckiem prowadzi wielu nauczycieli, każdy uczy innego przedmiotu. Przedmioty obowiązkowe to: <ul style="list-style-type: none"> - język polski - język obcy nowożytny - matematyka - przyroda - historia i społeczeństwo - muzyka - plastyka - zajęcia techniczne - zajęcia komputerowe - wychowanie fizyczne - wychowanie do życia w rodzinie
Większość zajęć odbywa się w jednej sali lekcyjnej	Zazwyczaj lekcje odbywają się w przystosowanych do tego pracowniach
Tradycyjne oceny zastąpione są oceną opisową	Oceny w skali 1-6

W ostatnim roku nauki w szkole podstawowej przewidziany jest test kompetencji sprawdzający nabyte dotychczas umiejętności i wiedzę, tzw. test szóstoklasisty.

Każdy uczeń musi przystąpić do egzaminu, który składa się obecnie z dwóch części:

- część pierwsza – zadania z języka polskiego i z matematyki,
- część druga – zadania z języka obcego nowożytnego.

Test ma formę pisemną, a przystąpienie do niego jest warunkiem ukończenia szkoły podstawowej.

CIEKAWOSTKA!

Nie musisz się zbytnio przejmować wynikami testu, gdyż brak jest minimalnej liczby punktów który uczeń powinien uzyskać – wystarczy że do niego przystąpi. Jest to warunek ukończenia szkoły podstawowej.

Szkoła Podstawowa

Świetlica

Jeżeli pracujesz do późna i nie możesz odebrać dziecka ze szkoły po skończonych lekcjach możesz zapisać je do szkolnej świetlicy. Jest to miejsce wspólnej zabawy oraz nauki, które każda szkoła zobowiązana jest zapewnić dzieciom w klasach I-III. Świetlica szkolna czynna jest od wczesnych godzin porannych do godzin popołudniowych. Zajęcia w świetlicy są bezpłatne.

W szkole często organizowane są także zajęcia dodatkowe oraz koła zainteresowań, w których Twoje dziecko może rozwijać swoje talenty.

Legitymacja szkolna

Szkoła zobowiązana jest do wydania każdemu uczniowi legitymacji szkolnej – dokumentu ze zdjęciem, potwierdzającego uczęszczanie do szkoły.

CIEKWOSTKA! Legitymacja daje Twojemu dziecku prawo do korzystania z różnego rodzaju ulg, jak np. zniżki w komunikacji miejskiej, niższe ceny biletów do kina. Jest to duża oszczędność!

Pamiętaj, że jako rodzic możesz:

- uczęszczać na zebrania klasowe i inne spotkania organizowane w szkole, by mieć bieżące informacje dotyczące zarówno tego, co dzieje się w klasie dziecka, jak i w całej społeczności szkolnej do której ono uczęszcza
- kontaktować się z nauczycielami indywidualnie i pytać o osiągnięcia i trudności dziecka – każda szkoła wyznacza terminy konsultacji z nauczycielami
- przedstawiać swoje obserwacje i spostrzeżenia dotyczące dziecka
- prosić o interwencję i pomoc w sprawach, które budzą twój niepokój

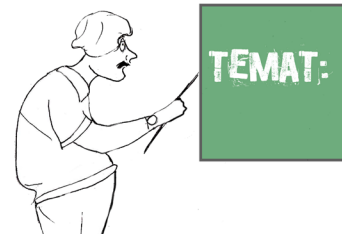
Wyżywienie

W większości szkół działają stołówki szkolne, które zapewniają zestawy obiadowe dla uczniów. Obiady w części dofinansowywane są ze środków gminy, dlatego koszt abonamentu na wyżywienie nie jest wysoki.

W szkołach działają także sklepiki, w których twoje dziecko może kupić napoje, kanapki lub przekąski.

Podręczniki szkolne

Od roku działa program, w ramach którego podręczniki szkolne stopniowo stają się bezpłatne. Obecnie jest tak już w czterech pierwszych klasach szkoły podstawowej oraz pierwszej klasie gimnazjum. Jako rodzic lub opiekun na początku roku szkolnego wypożyczasz je z biblioteki szkolnej. Ale jeśli dziecko je zniszczy lub zgubi będziesz musiał za nie zapłacić.

Szkoła Podstawowa

Zapisanie dziecka do szkoły

Dziecko, które nie chodziło wcześniej do szkoły i zostaje objęte obowiązkiem szkolnym podczas pobytu w Polsce	Dziecko, które chodziło do szkoły w innym państwie, a w Polsce podlega obowiązkowi szkolnemu
Zapisz dziecko do szkoły w roku szkolnym, w którym skończy 7 lat.	Przy zapisywaniu dziecka dołącz dokumenty ukończenia nauki za granicą.
	Jeżeli nie możesz dostarczyć dokumentów potwierdzających ukończenie poziomu nauki – kwalifikacja przeprowadzona zostanie na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Termin rozmowy ustala dyrektor. Jeżeli dziecko nie mówi w języku polskim, rozmowa przeprowadzona będzie w języku obcym, którym posługuje się dziecko.
Zapisujesz je w szkole właściwej ze względu na miejsce zamieszkania.	
Możesz zapisać dziecko do szkoły spoza obwodu miejsca zamieszkania, jeżeli szkoła dysponuje wolnymi miejscami.	
Jeśli chcesz zapisać dziecko do szkoły sportowej lub szkoły mistrzostwa sportowego – gdy szkoła dysponuje wolnymi miejscami a dziecko pozytywnie przejdzie test sprawnościowy i uzyska zgodę rodziców.	

Dodatkowe lekcje języka polskiego

Gdy Twoje dziecko nie radzi sobie dobrze z językiem polskim, ma prawo do dodatkowych bezpłatnych lekcji języka polskiego organizowanych w szkole. Tygodniowy rozkład zajęć oraz ich liczbę (minimum 2 godziny lekcyjne w tygodniu) ustala dyrektor szkoły.

Dni wolne od nauki szkolnej to dni ustawowo wolne od pracy oraz dodatkowo:

- 1 września – początek roku szkolnego (nie są prowadzone zajęcia dydaktyczne)
- 14 października – Dzień Edukacji Narodowej (Dzień Nauczyciela)
- 23 grudnia-2 stycznia – zimowa przerwa świąteczna
- 14 kolejnych dni między 14 stycznia a 28 lutego – ferie zimowe
- okres pomiędzy Wielkim Czwartkiem a wtorkiem po Wielkanocy – wiosenna przerwa świąteczna
- okres pomiędzy ostatnim piątkiem czerwca a 31 sierpnia – wakacje

Szkoła Podstawowa

Dodatkowo w szkole podstawowej jest 6 dni wolnych, które na początku każdego roku szkolnego wskazwane są rodzicom, by mogli w tym czasie zaplanować opiekę nad dzieckiem (np. 2 maja – dzień między 1 a 3 maja, dzień w którym przewidziany jest sprawdzian kończący szkołę podstawową).

W gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych takich dni jest odpowiednio 8 i 10 (często są to dni, w których przewidziane są egzaminy gimnazjalne lub maturalne). Wykaz wszystkich dni powinien zostać przedstawiony rodzicom na początku każdego roku szkolnego.

Gimnazjum

Nauka w gimnazjum jest obowiązkowa, tak jak w szkole podstawowej. Twoje dziecko ma zagwarantowane miejsce w gimnazjum ze względu na miejsce zamieszkania. Jeśli chcesz, by chodziło do innego gimnazjum, decyzja o przyjęciu zależeć będzie od:

- wyników testu szóstoklasisty
- wyników dodatkowych testów organizowanych w gimnazjach
- średniej ocen ze świadectwa szkolnego

Gimnazjum kończy się egzaminem, który składa się z trzech części:

- humanistycznej
- matematyczno-przyrodniczej
- językowej (j. obcy nowożytny)

Przystąpienie do egzaminu jest obowiązkowe – jest to warunek ukończenia szkoły.

Szkoły ponadgimnazjalne

szkoła zawodowa

- okres nauki to 2-3 lata, w zależności od profilu
- egzamin zawodowy
- po ukończeniu szkoły zawodowej uczeń może kontynuować naukę w 3-letnim technikum

liceum ogólnokształcące

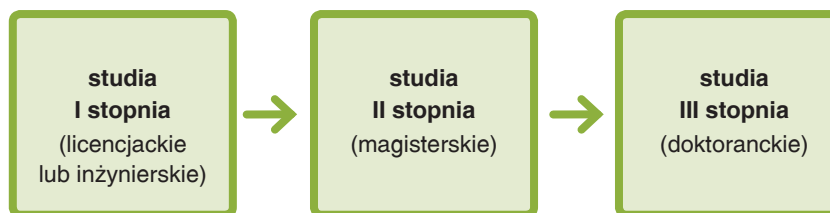
- nauka trwa 3 lata
- egzamin końcowy: matura

technikum

- nauka trwa 4 lata
- egzamin końcowy: egzamin zawodowy + matura

Studia w Polsce

System szkolnictwa wyższego w Polsce zakłada kształcenie na trzech stopniach

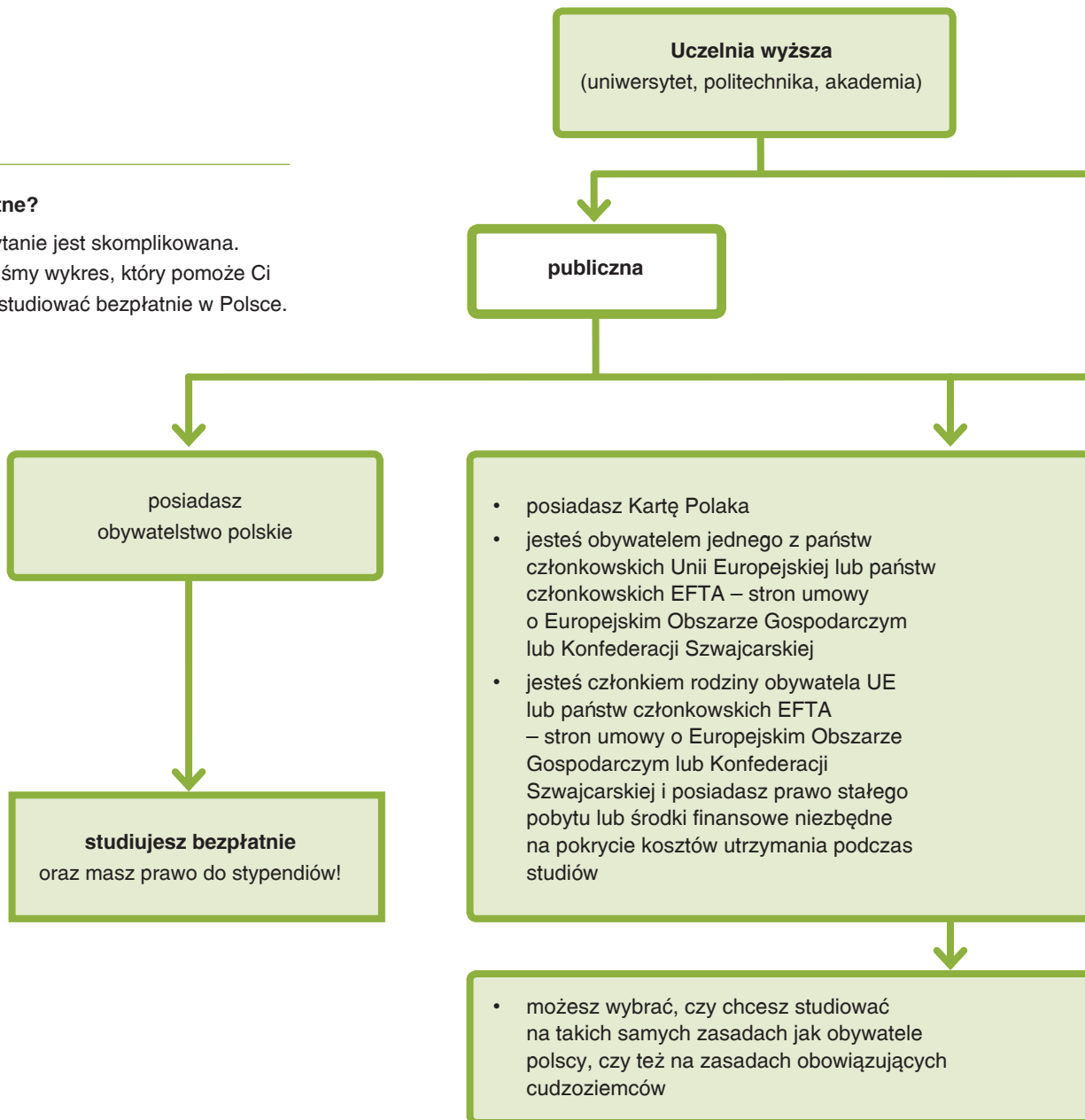

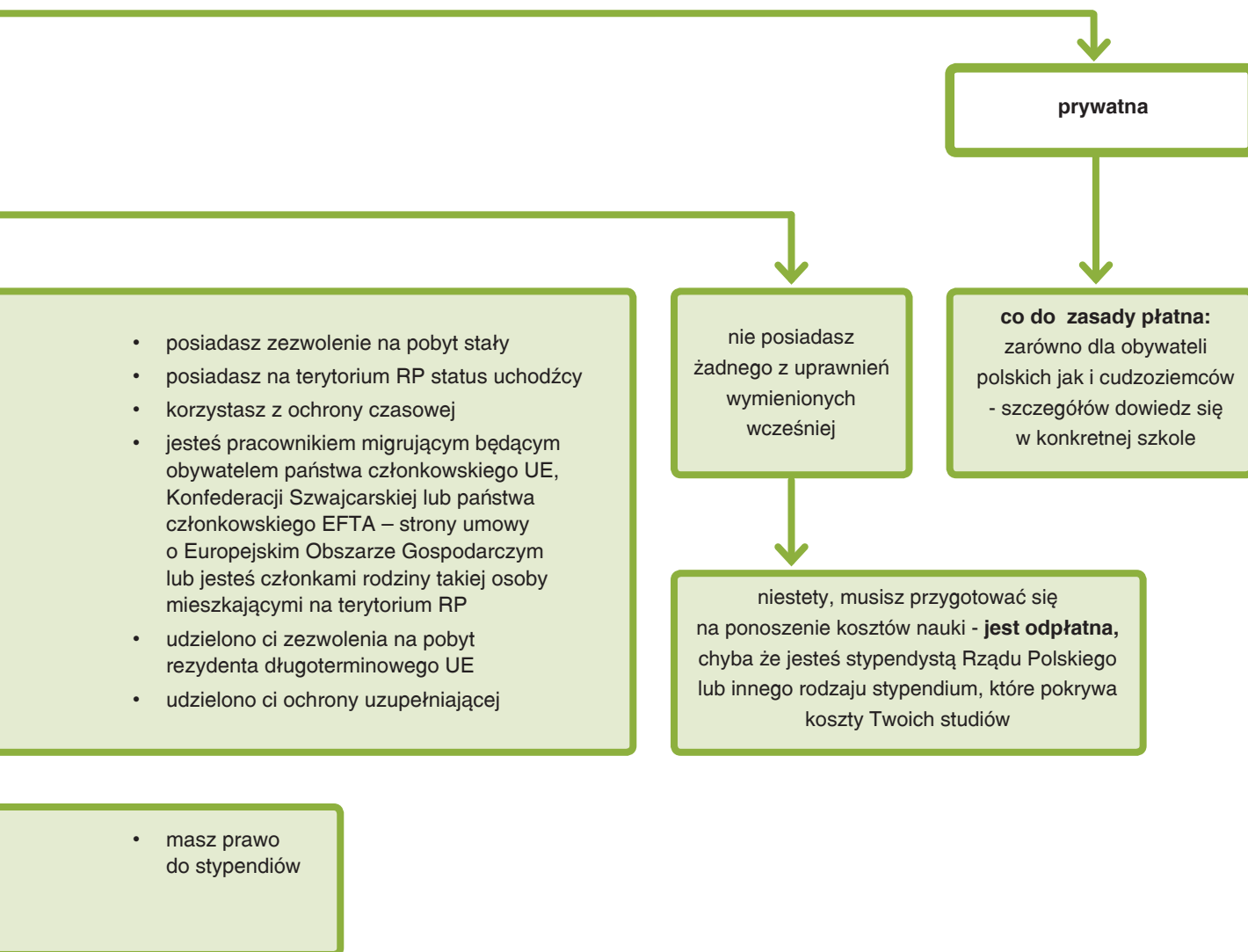
	Warunek przyjęcia	Czas trwania	Dyplom	Uwagi
Studia I stopnia (licencjackie lub inżynierskie)	Świadectwo ukończenia szkoły średniej	6 semestrów – studia licencjackie minimum 7 semestrów – studia inżynierskie	Tytuł: licencjat Tytuł: inżynier	Wybrane kierunki, m.in.: psychologia, prawo, prawo kanoniczne, farmacja, lekarski, lekarsko-dentystyczny, weterynaria, teologia prowadzone są jako studia jednolite magisterskie i trwają od 9 do 12 semestrów
Studia II stopnia (magisterskie)	Dyplom ukończenia studiów I stopnia,	4 semestry – studia magisterskie 3 semestry – studia magisterskie po zakończeniu studiów inżynierskich	Tytuł: magister Tytuł: magister inżynier	
Studia III stopnia (doktoranckie)	Posiadanie tytułu magistra (lekarza, lekarza weterynarii)	8 semestrów – kończą się obroną pracy doktorskiej	Tytuł: doktor	

Studia w Polsce

Płatne czy bezpłatne?

Odpowiedź na to pytanie jest skomplikowana. Poniżej przedstawiliśmy wykres, który pomoże Ci ustalić czy możesz studiować bezpłatnie w Polsce.

Studia w Polsce

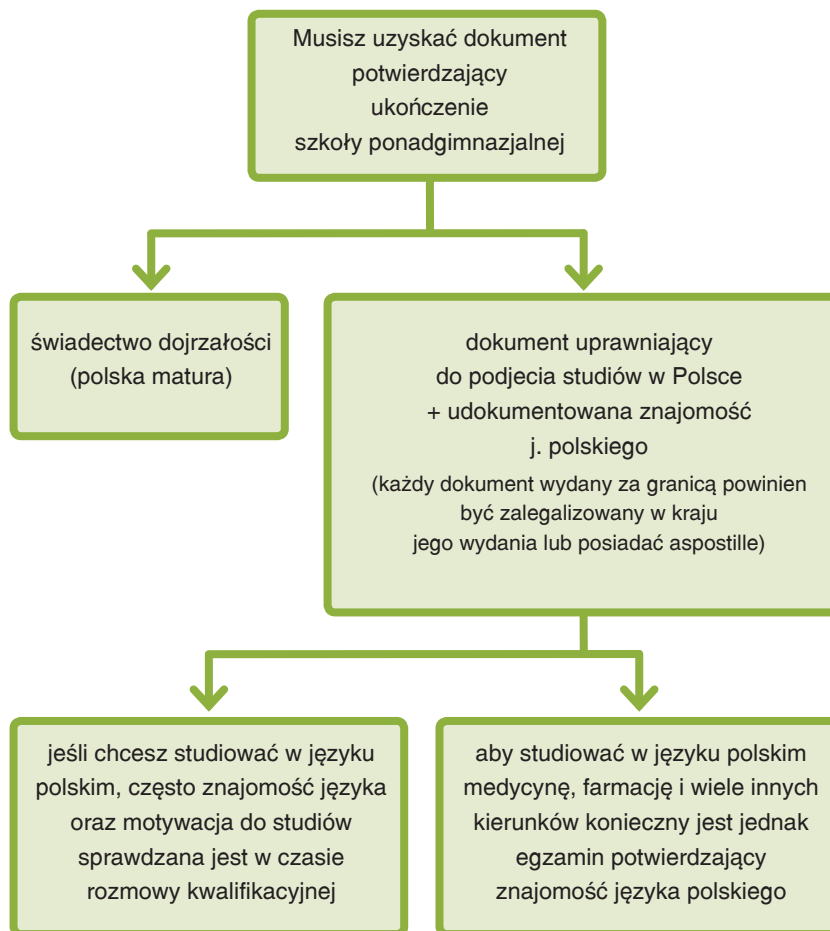
Studia I stopnia i studia jednolite magisterskie

Gdy ukończysz już szkołę średnią i otrzymasz świadectwo dojrzałości lub dokument uprawniający do podjęcia studiów w Polsce możesz skła-
dać dokumenty na studia wyższe.

Język studiowania

Na niektórych Polskich uczelniach możesz studiować zarówno w języku polskim jak i w języku obcym (w zależności od programu studiów). Do podjęcia studiów w języku polskim musisz udokumentować znajomość języka polskiego (certyfikat znajomości języka polskiego) albo odbyć rozmowę kwalifikacyjną na uczelni. W zależności od uczelni może być wymagane spełnienie obu tych warunków albo tylko jednego z nich.

Co zrobić by studiować w języku polskim?

Studia w Polsce

Na pewno zastanawiasz się teraz czym jest apostille i jak zalegalizować swoje świadectwo dojrzałości?

Apostille to poświadczenie, na podstawie którego dokumenty wydane na terytorium jednego państwa są uznawane na terytorium innego. Apostille zdobędziesz w kraju, z którego dokument pochodzi (Jeżeli ukończyłeś szkołę średnią np. na Ukrainie – apostille uzyskasz w Ukraińskim Ministerstwie Oświaty i Nauki).

Jeśli kraj, który wydał dokument nie jest stroną konwencji haskiej, która wprowadziła takie poświadczenie będziesz musiał zalegalizować swoje świadectwo dojrzałości. W takim przypadku zwróć się do swojego konsulatu i zapytaj o legalizację dokumentu.

Pamiętaj, że wszystkie dokumenty muszą być przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę tłumaczy prowadzoną przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Co jeśli nie znasz dobrze polskiego lub nie masz potwierdzenia jego znajomości?

Bardzo często uczelnie wyższe organizują letnie, wakacyjne, semestralne lub roczne szkoły języka polskiego przygotowujące do podjęcia studiów w języku polskim.

Jeśli posiadasz potwierdzone polskie pochodzenie, możesz ubiegać się o stypendium Rządu Polskiego – daje ono możliwość skierowania na roczny kurs nauki języka polskiego.

Jeśli znasz język polski, a nie masz potwierdzenia w formie zdanego egzaminu, poziom znajomości języka sprawdzony zostanie podczas rozmowy kwalifikacyjnej – tak naprawdę liczy się Twoja motywacja do nauki a nie perfekcyjna znajomość polskiej gramatyki i ortografii.

Wszystko zależy jednak od uczelni na której chcesz studiować i kierunku studiów – wszystkie dodatkowe informacje zdobędziesz właśnie tam.

Studia w Polsce w języku obcym

Będąc w Polsce możesz także rozpocząć studia w języku obcym. Aby podjąć naukę wymagana jest znajomość języka, w którym prowadzone są zajęcia.

W zdecydowanej większości studia na Polskich uczelniach prowadzone w językach obcych są odpłatne zarówno dla obywateli polskich jak i cudzoziemców.

Szczegółowych informacji dowiesz się na stronie wybranej uczelni.

Świadczenia rodzinne

**Mieszkaś w Polsce z rodziną
już od dłuższego czasu.
Pracujesz legalnie, a część Twojego
wynagrodzenia jest potrącana
na opłacenie podatków,
ubezpieczenia zdrowotnego
i ubezpieczeń społecznych.**

Mimo podjętej pracy i wkładanych w nią wysiłków dochód na wszystkie osoby w rodzinie wcale nie jest wysoki. Czy w takim przypadku będą przysługiwać Ci świadczenia rodzinne na takich samych zasadach jak przysługują obywatelom polskim? Jakie są rodzaje świadczeń rodzinnych w Polsce? Gdzie możesz złożyć wniosek o takie świadczenie i przez jaki okres będzie go otrzymywać Twoja rodzina? Odpowiedzi na te pytania oraz inne ważne informacje dotyczące udzielania świadczeń rodzinnych znajdziesz w drugim rozdziale naszej publikacji.

Skróty używane w rozdziale:

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

UE – Unia Europejska

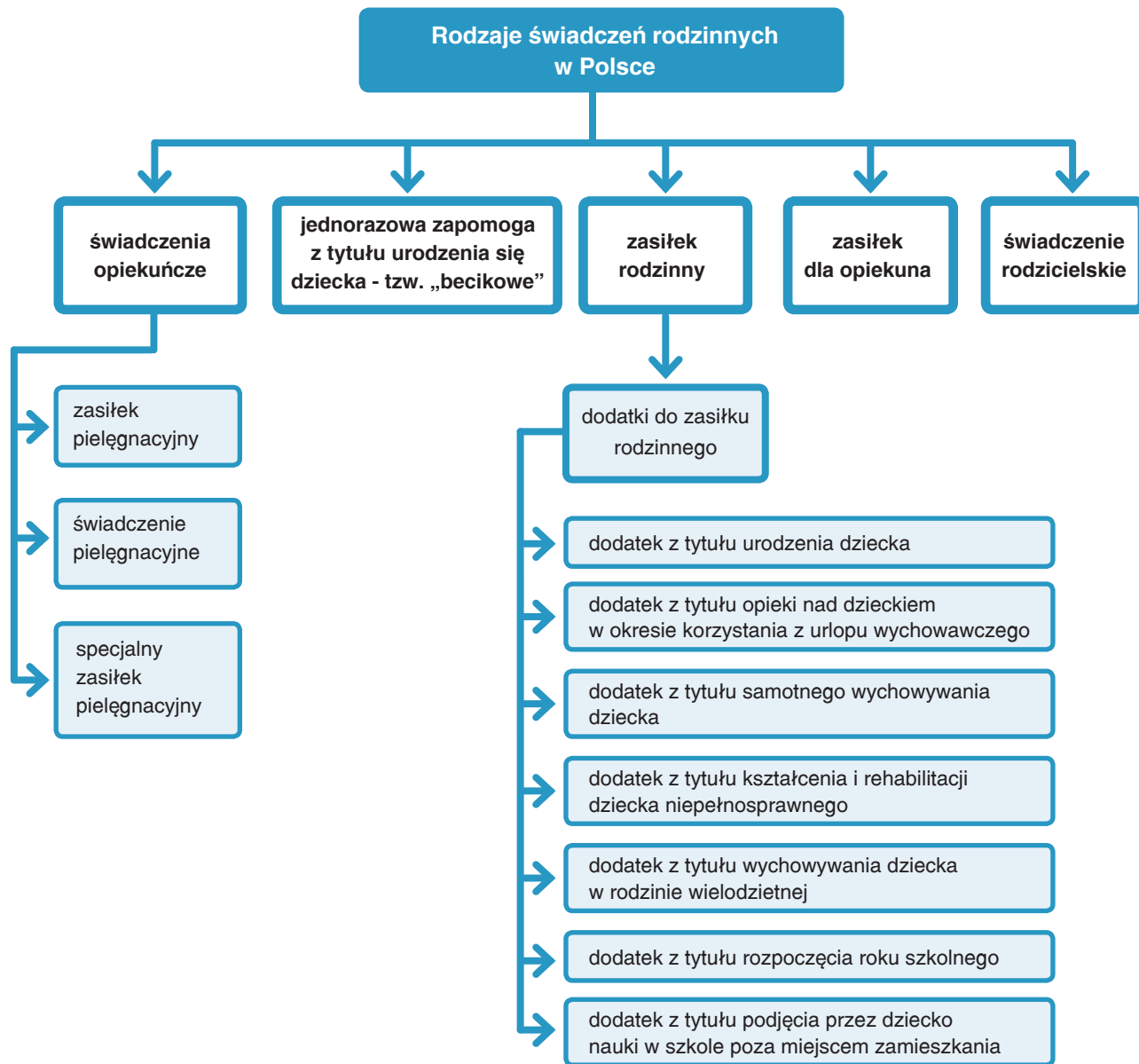
Świadczenia rodzinne

W Polsce istnieje kilka rodzajów świadczeń rodzinnych. W naszej publikacji zdecydowaliśmy się przybliżyć Ci skrótowo trzy z nich: zasiłek rodzinny, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka tzw. „becikowe” oraz świadczenie rodzicielskie.

Do rozdziału dołączyliśmy również informacje o nowym świadczeniu wychowawczym, które jest przyznawane w ramach programu „Rodzina 500 plus” oraz o Karcie Dużej Rodziny. Nie należą one do świadczeń rodzinnych, jednak tak samo jak one mają na celu ułatwienie rodzinom utrzymania i wychowywania dzieci.

Bardziej szczegółowe informacje o wspomnianych świadczeniach i o tych, które pominęliśmy znajdziesz na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej www.mpips.gov.pl

Świadczenia rodzinne

Czy jestem uprawniony do pobierania świadczeń rodzinnych? Tak, jeśli spełnisz poniższe kryteria:

Kryterium podstawy pobytu

By móc otrzymywać świadczenie rodzinne musisz przebywać na terytorium Polski na podstawie:

- zezwolenia na pobyt stały,
- zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego w UE,
- zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE udzielonego przez inne państwo Unii Europejskiej

lub posiadać kartę pobytu z adnotacją „Dostęp do rynku pracy”.

Uwaga!

Nie dotyczy to osób, które uzyskały zezwolenia na pracę na okres nieprzekraczający 6 miesięcy lub posiadają zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na podjęcie lub kontynuację studiów. Przebywanie na podstawie wizy nie uprawnia również do pobierania świadczeń.

Kryterium zamieszkania

Przez cały okres pobierania świadczenia musisz zamieszkiwać na terytorium Polski. Oznacza to, że musisz w Polsce przebywać z zamiarem stałego pobytu.

Wniosek o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych

Gdzie należy złożyć wniosek?

W placówce realizującej świadczenia rodzinne – np. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Na jaki czas ustala się okres zasiłkowy?

Od 1 XI - 31 X następnego roku kalendarzowego, na który ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

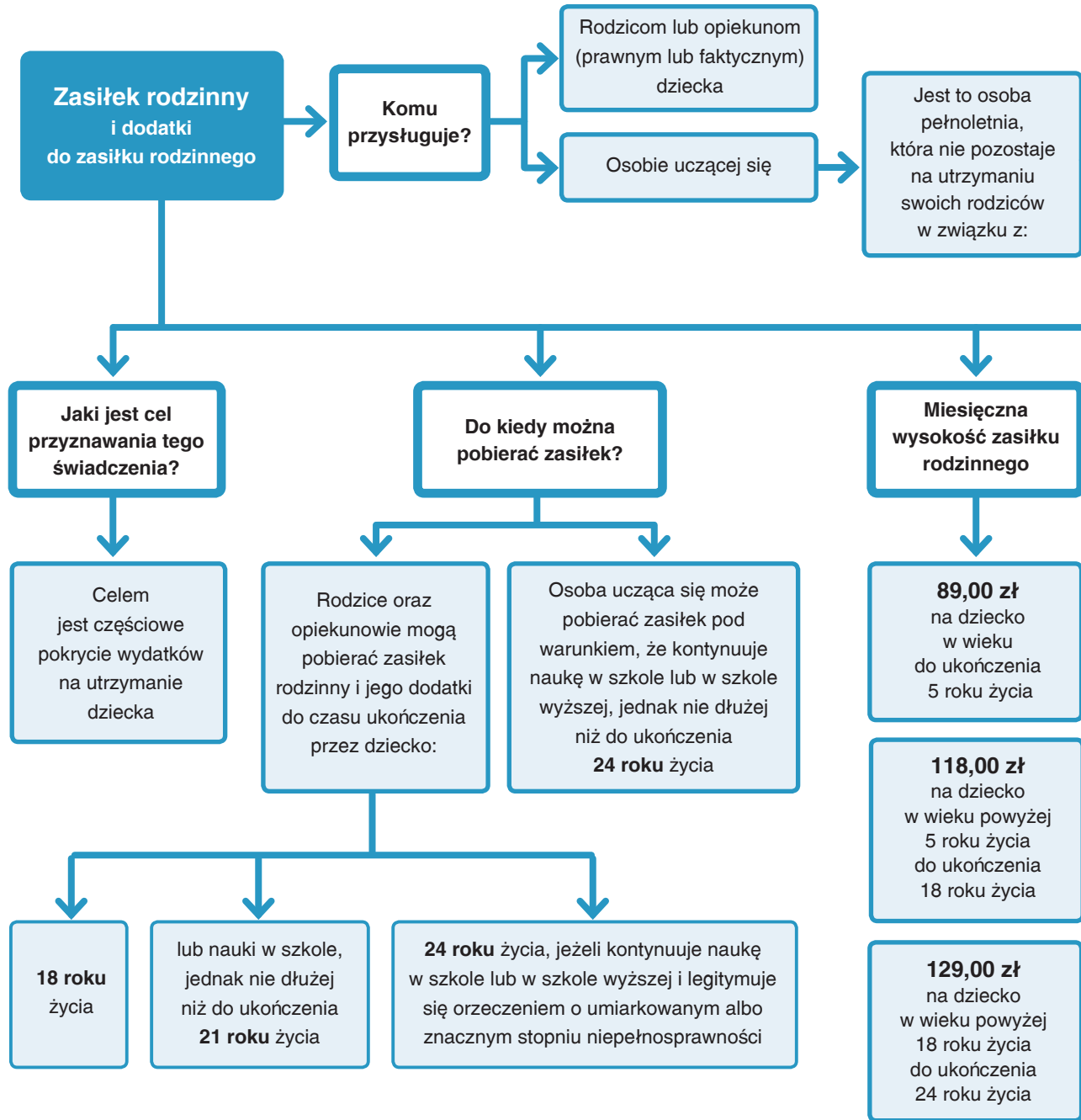
Termin składania wniosku	Termin wypłat za m-c listopad
Do 30 września	Do 30 listopada
Od 1 października do 30 listopada	Do 31 grudnia

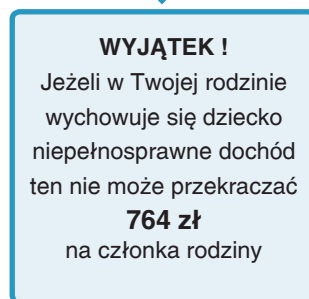
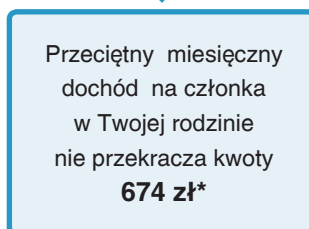
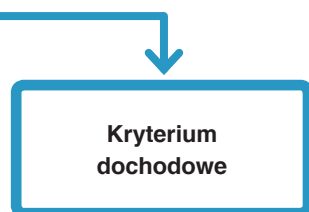
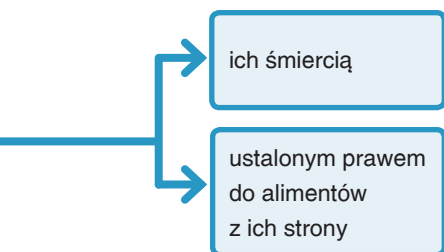
Od kiedy będzie przysługiwać świadczenie?

Od miesiąca w którym wpłynął prawidłowo wypełniony wniosek. Jeżeli złożysz wniosek przed 10-tym dniem miesiąca świadczenie rodzinne wypłacone zostanie do ostatniego dnia miesiąca. Jeżeli zrobisz to po tym terminie, świadczenie z tego miesiąca zostanie wypłacone w miesiącu następnym.

Co się stanie, gdy złożysz nieprawidłowo wniosek?

Zostaniesz wezwany do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od otrzymania wezwania.

* Kwota obowiązująca od 1 IX 2015 roku; jest aktualizowana co 3 lata.

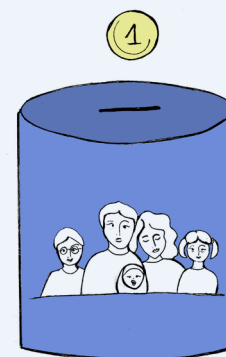
Mechanizm złotówka za złotówkę przy ustalaniu wysokości przysługujących świadczeń

Do jakiego typu świadczeń rodzinnych go stosujemy?

Do zasiłku rodzinnego i jego dodatków.

Kiedy go stosujemy?

Stosujemy go, gdy twój miesięczny dochód przekroczy kryterium dochodowe w przeliczeniu na członka rodziny uprawniający do zasiłku rodzinnego.

Jak go stosujemy?

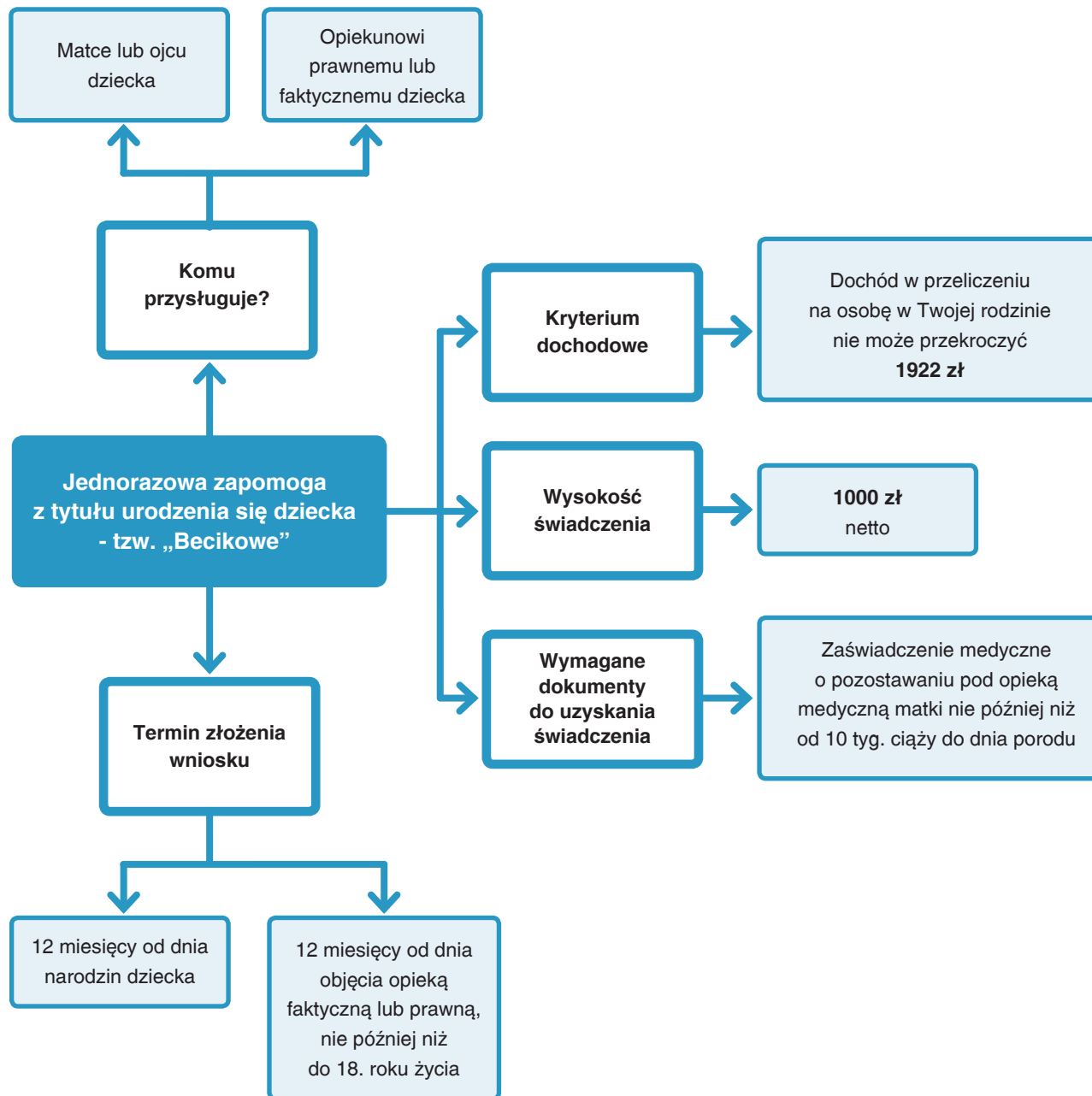
Przy zastosowaniu tego mechanizmu

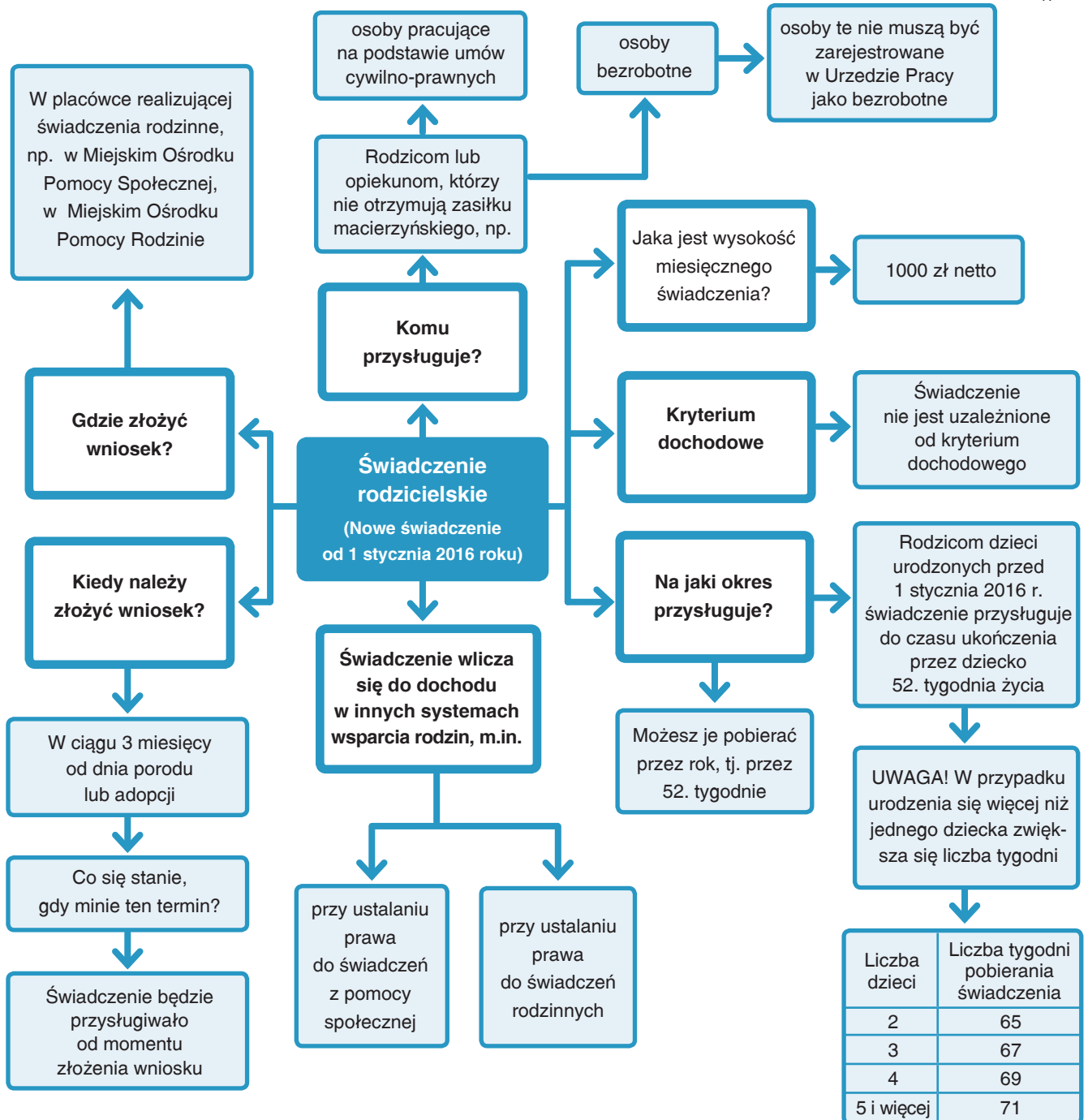
$$\text{wysokość zasiłku} = \text{suma przysługujących Twojej rodzinie zasiłków i dodatków} - \text{kwota przekroczenia kryterium}$$

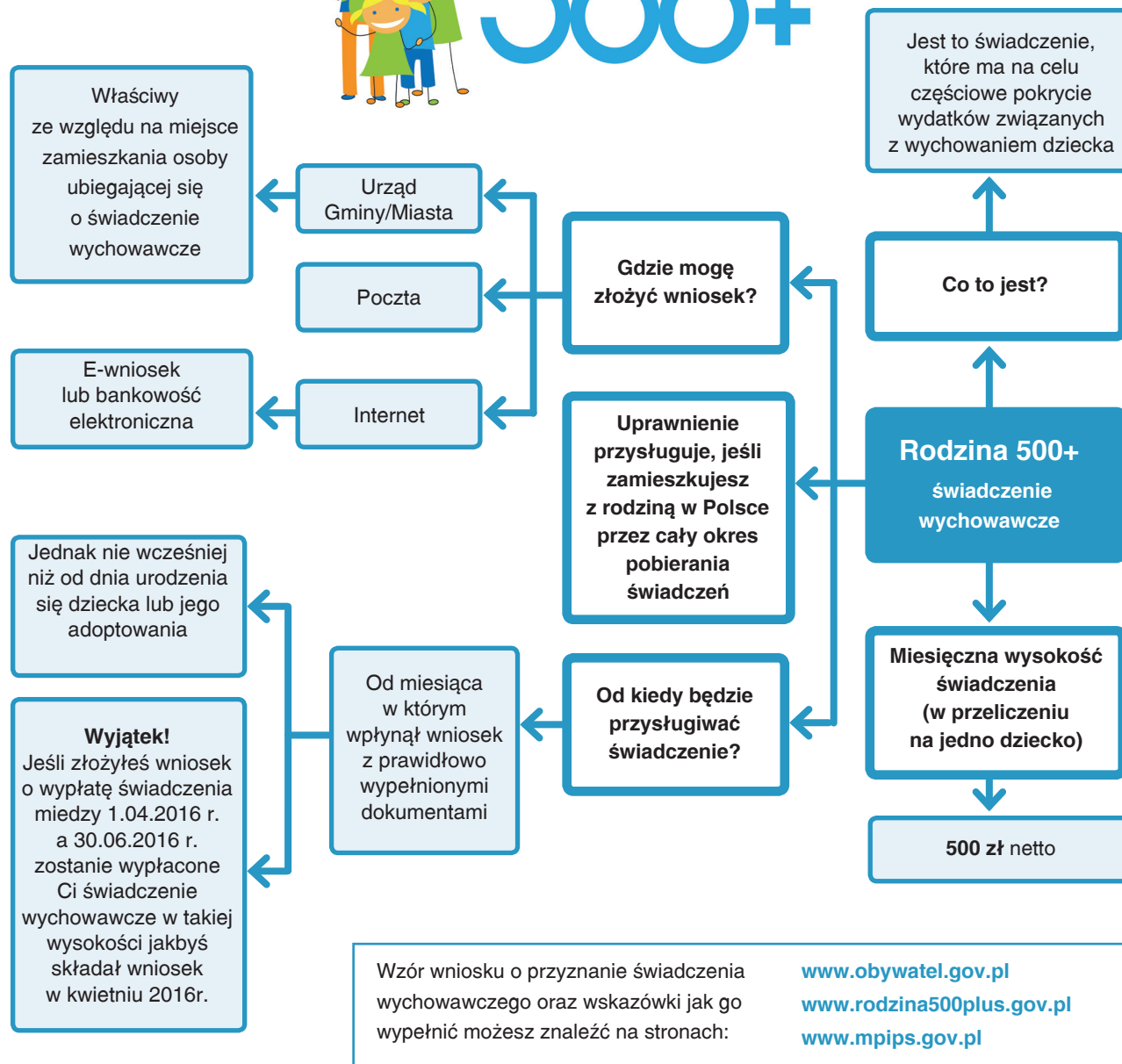
UWAGA! Minimalne świadczenie wypłacane wg tego mechanizmu wynosi 20 zł.

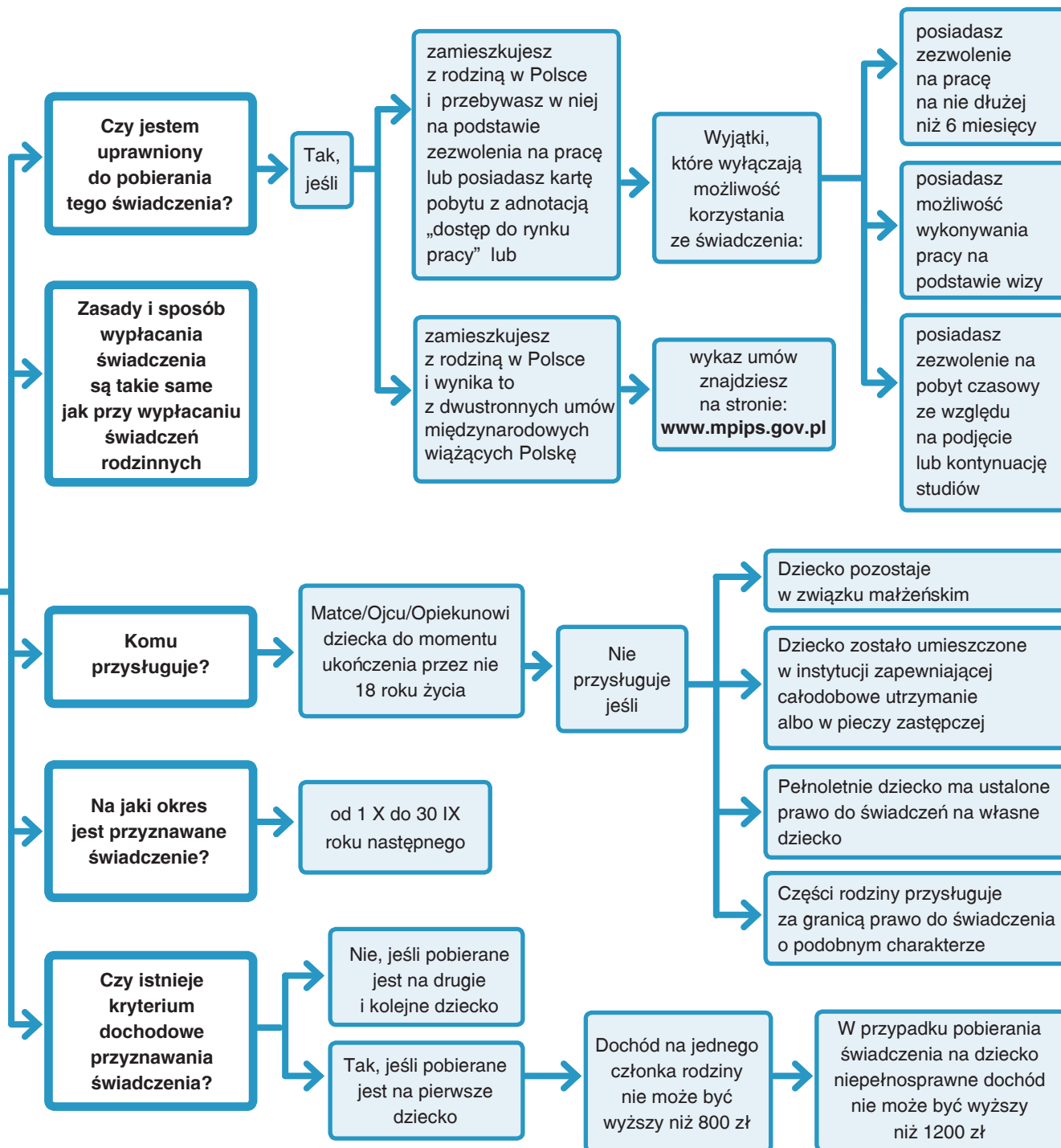
Przykład:

Jeżeli Twoja rodzina jest uprawniona do zasiłku i dodatków w wysokości 400 zł, a przekracza kryterium dochodowe o 370 zł to otrzyma 30 zł (30 zł = 400 - 370).

Karta Dużej Rodziny

Komu przysługuje?

Każdemu członkowi rodziny wielodzietnej, tj. rodzinie w której na utrzymaniu wychowuje się trójka lub więcej dzieci

Co to jest?

Na podstawie karty przysługują zniżki i dodatkowe uprawnienia dla rodzin w instytucjach publicznych czy w prywatnych firmach

Przyznaje ona zniżki m.in. na zakup: jedzenia, odzieży, zabawek, kosmetyków

Gdzie złożyć wniosek o kartę?

W gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej

Czy mam prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny?

Tak, jeśli mieszkasz na terytorium Polski na podstawie

zezwolenia na pobyt stały

zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej

zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej udzielonego przez inne państwo członkowskie UE

Gdzie mogę znaleźć wykaz zniżek?

Zniżki znajdziesz na stronie www.rodzina.gov.pl

Rodzaj przysługującego świadczenia a podstawa pobytu - podsumowanie

Rodzaj świadczenia rodzinnego Podstawa pobytu	Świadczenia rodzinne			Świadczenie wychowawcze	Inne
	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – tzw. „Becikowe”	Zasiłek rodzinny i dodatki do z. rodzinnego	Świadczenie rodzicielskie	Rodzina 500+	Karta Dużej Rodziny
Zezwolenie na pobyt stały	☺	☺	☺	☺	☺
Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE	☺	☺	☺	☺	☺
Zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego udzielonego przez inne państwo UE	☺	☺	☺	☺	☺
Karta pobytu z adnotacją „Dostęp do rynku pracy” *	☺	☺	☺	☺	
Inna podstawa pobytu (np. wiza)					

* Nie dotyczy osób, które:

- uzyskały zezwolenie na pracę na okres nieprzekraczający 6 miesięcy,
- posiadają zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na podjęcie lub kontynuację studiów.

Telefony alarmowe

Jesteś świadkiem wypadku lub kradzieży? W pobliżu wybuchł pożar?

Jeżeli znalazłeś się w sytuacji, w której zagrożone jest Twoje zdrowie, życie, mienie albo osób znajdujących się w Twoim otoczeniu - nie pozostawaj bierny! Dzwo- niąc pod telefony alarmowe skontaktujesz się z odpo- wiednimi służbami.,od których uzyskasz potrzebną po- moc. Rozdział zawiera zestawienie numerów, a także niezbędnych informacji potrzebnych do złożenia zawi- adomienia o zdarzeniu.

Ogólny numer alarmowy

Jeżeli zagrożone jest zdrowie, życie, mienie Twoje lub osób w twoim otoczeniu, zadzwoń na darmowe numery alarmowe, aby uzyskać potrzebną pomoc.

Pamiętaj, że połączenia z numerami alarmowymi są zawsze nagrywane!

Najważniejsze telefony alarmowe**999****Pogotowie****998****Straż Pożarna****997****Policja****Pozostałe numery alarmowe:****994****Pogotowie Wodno - Kanalizacyjne****993****Pogotowie Ciepłownicze****992****Pogotowie Gazowe****991****Pogotowie Energetyczne****981****Pomoc Drogowa****986****Straż Miejska****988****Telefon Zaufania**

Child Alert

995 Child Alert

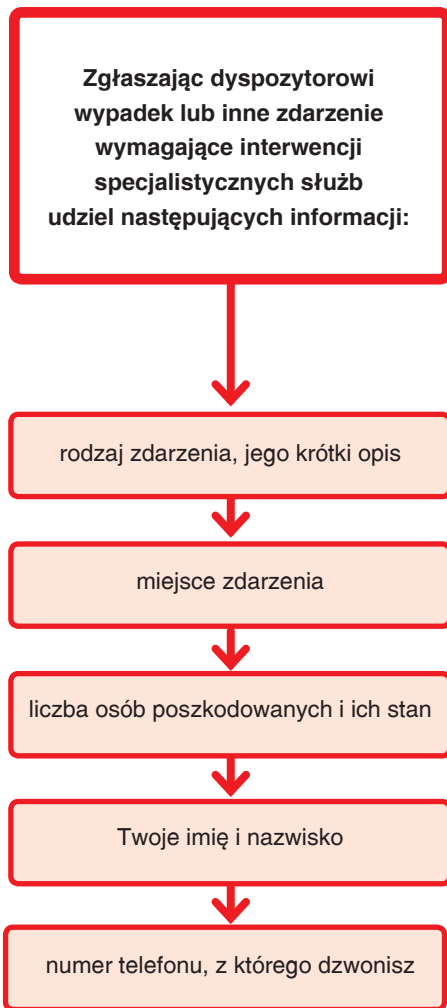
międzynarodowy system, którego zadaniem jest szybkie wszczynanie określonych procedur w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że dziecko stało się ofiarą przestępstwa lub zagrożone jest jego życie, zdrowie lub wolność

Child Alert opiera się na współdziałaniu różnorodnych instytucji, głównie Policji i mediów, których celem jest jak najszybsze udostępnienie wizerunku zaginionego dziecka

obecnie program wykorzystywany jest w 11 krajach Unii Europejskiej, a także Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Meksyku, a jego skuteczność cały czas wzrasta

Dzwoniąc na telefon alarmowy

Dzwoniąc na telefon alarmowy pamiętaj, żeby:

- odpowiadać na pytania dyspozytora jak najbardziej dokładnie
- wykonywać polecenia dyspozytora
- jeżeli miejsce zdarzenia nie posiada adresu - wskazać punkty charakterystyczne
- nie rozłączać się dopóki dyspozytor nie potwierdzi, że przyjął zgłoszenie
- po dokonaniu zgłoszenia nie korzystać z telefonu, z którego dzwoniłeś, gdyż dystrybutor może oddzwaniać, żeby zadać Ci dodatkowe pytania

Praca w Polsce

Jesteś zainteresowany pracą w Polsce i chcesz legalnie pracować?

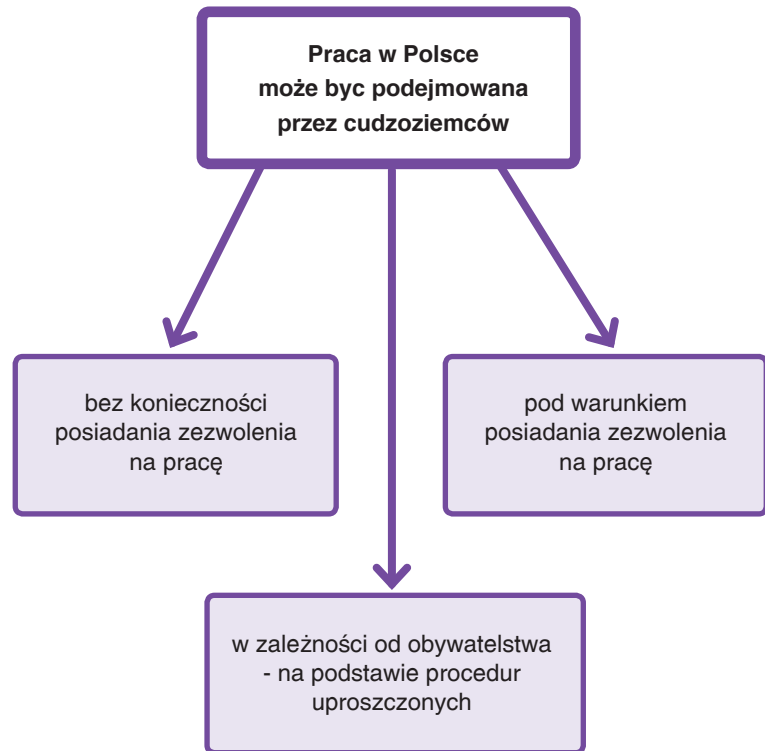
Postaramy się Ci pomóc. Przepisy prawa polskiego dotyczące zatrudnienia cudzoziemców są dość skomplikowane, część obowiązujących rozwiązań wynika z prawa UE, część stanowi odpowiedź na potrzeby polskiego rynku pracy. W tym rozdziale postaramy się wyjaśnić Ci zasady na jakich cudzoziemcy mogą pracować w Polsce, odwołamy się do konkretnych przykładów, wskazując ułatwienia z jakich w poszczególnych sytuacjach można skorzystać.

Skróty

EOG – Europejski Obszar Gospodarczy

Praca w Polsce

Możliwość podjęcia pracy w Polsce przez cudzoziemców jest ograniczona. Dostęp do rynku pracy zależy od kilku czynników np. podstawy do pobytu w Polsce, rodzaju pracy, czy obywatelstwa. Podjęcie pracy przez cudzoziemca zwykle wiąże się z koniecznością posiadania zezwolenia na pracę. Dla niektórych grup cudzoziemców przewidziane są całkowite zwolnienia z obowiązku posiadania pozwolenia na pracę, albo ułatwienia w jego uzyskaniu.

Zezwolenie na pracę

Dla uporządkowania omawianych kwestii zaczniemy od wyjaśnienia pojęć z którymi na pewno się spotkasz przygotowując się do podjęcia pracy. Potraktuj poniższy słowniczek jako wstępne objaśnienia pojęć, które szerzej omówimy w dalszej części rozdziału.

Zezwolenie na pracę

– to dokument, na podstawie którego cudzoziemiec może pracować w Polsce. Zezwolenie na pracę wydawane jest dla imiennie wskazanej osoby, określa stanowisko pracy, rodzaj umowy, która będzie podstawą zatrudnienia, najniższe dopuszczalne wynagrodzenie na tym stanowisku pracy oraz wymienia pracodawcę. Każde zezwolenie na pracę ma też określony termin ważności.

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

– to dokument, który przyznaje jednocześnie prawo do pracy i prawo do pobytu cudzoziemca w Polsce. Uzyskanie takiego zezwolenia wymaga wniosku pobytowego złożonego przez cudzoziemca we współpracy z przyszłym pracodawcą.

Oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy

– to dokument, który uprawnia do pracy w Polsce obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Ukrainy i Rosji w czasie nieprzekraczającym łącznie 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Informacja starosty o lokalnym rynku pracy

– to dokument, który zazwyczaj konieczny jest do wydania zezwolenia na pracę dla cudzoziemca. Potwierdza on, że nie ma zarejestrowanych kandydatów jako bezrobotni, którzy mogliby pracować na miejscu pracy oferowanym cudzoziemcowi.

Porównanie	Zezwolenie na pracę	Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę	Oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi
Kogo dotyczy?	wszystkich cudzoziemców	wszystkich cudzoziemców	Obywateli: Armenii, Białorusi, Ukrainy, Rosji, Mołdawii, Gruzji
Na jaki czas może być wydane?	do 3 lat	do 3 lat	6 miesięcy (180 dni) w ciągu kolejnych 12 miesięcy
Szczególne rodzaje	typ A typ B typ C typ D typ E	zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, zezwolenie na pobyt czasowy i pracę w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji	brak
Jak wpływa na legalność pobytu	do legalnego pobytu potrzebna jest jeszcze wiza albo zezwolenie na pobyt czasowy	jest także podstawą do legalnego pobytu	do legalnego pobytu potrzebna jest jeszcze wiza albo zezwolenie na pobyt czasowy
Szczególne korzyści	uproszczona procedura przedłużenia takiego zezwolenia na pracę	jedna procedura zezwolenia na pracę i na pobyt	po przepracowaniu 3 miesięcy ułatwienia w uzyskaniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę

Zezwolenie na pracę

Po tym krótkim wprowadzeniu do tematyki pracy możemy przedstawić Ci różne warianty rozpoczęcia pracy w Polsce w zależności, czy dopiero planujesz swój przyjazd do pracy, czy może przyjechałeś do Polski w innym celu i chciałbyś podjąć pracę.

1) Przyjazd do Polski do pracy

Jeżeli chcesz przyjechać do Polski by rozpocząć pracę powinieneś uzyskać wymaganą wizę. Wizy wydawane w celu wykonywania pracy oznaczane są symbolem 05 lub 06. Uzyskanie takiej wizy jest możliwe tylko wtedy, gdy Twój przyszły pracodawca wcześniej uzyska w Polsce dokument, z którego wynikać będzie Twoje prawo do pracy. Takim dokumentem jest zezwolenie na pracę albo oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania cudzoziemcowi pracy.

WAŻNE: dokumenty przyznające prawo do wykonywania pracy dotyczą tylko tego pracodawcy, który je uzyskał i określają dokładnie warunki zatrudnienia.

2) Jestem w Polsce i chcę rozpocząć pracę

Podstawowe znaczenie dla oceny czy możesz pracować w Polsce ma to czy Twój pobyt jest legalny, a jeśli tak to jakiego rodzaju pobyt posiadasz. Osoba przebywająca w Polsce nielegalnie nie ma możliwości podjęcia pracy (przynajmniej legalnej).

Pracować nie może też cudzoziemiec któremu wizę wydano w celu:

- turystycznym - symbol 01
- korzystania z ochrony czasowej - symbol 22
- przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe – symbol 23

Prawa do pracy nie może uzyskać także cudzoziemiec, któremu przyznano zezwolenie na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu.

Oznaczenie celu wydania wizy znajdziesz w rubryce Uwagi, np. CEL WYDANIA: 10

Zezwolenie na pracę - porównanie

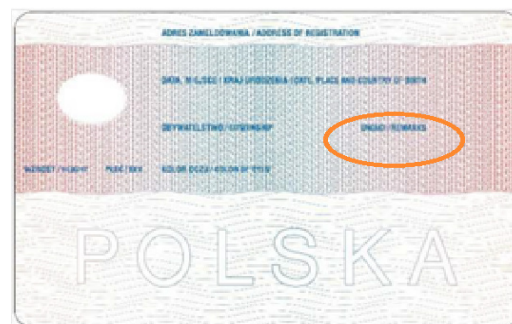
Pozostali cudzoziemcy przebywający w Polsce legalnie mogą pracować w Polsce o ile posiadają zezwolenie na pracę (o którym napiszemy więcej w dalszej części rozdziału), chodzi tutaj o pobyt na podstawie:

- a) wizej wydanej przez Polskę,
- b) stempla potwierdzającego złożenie wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy lub na pobyt rezydenta długoterminowego UE, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku cudzoziemcy byli uprawnieni do wykonywania pracy w Polsce,
- c) zezwolenia na pobyt czasowy,
- d) wizej wydanej przez inne państwo obszaru Schengen,
- e) dokumentu pobytowego wydane-go przez inne państwo obszaru Schengen,
- f) w ramach ruchu bezwizowego.

Część cudzoziemców przebywających w Polsce zwolniona jest z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Jak ustalić, czy też jesteś w tej grupie?

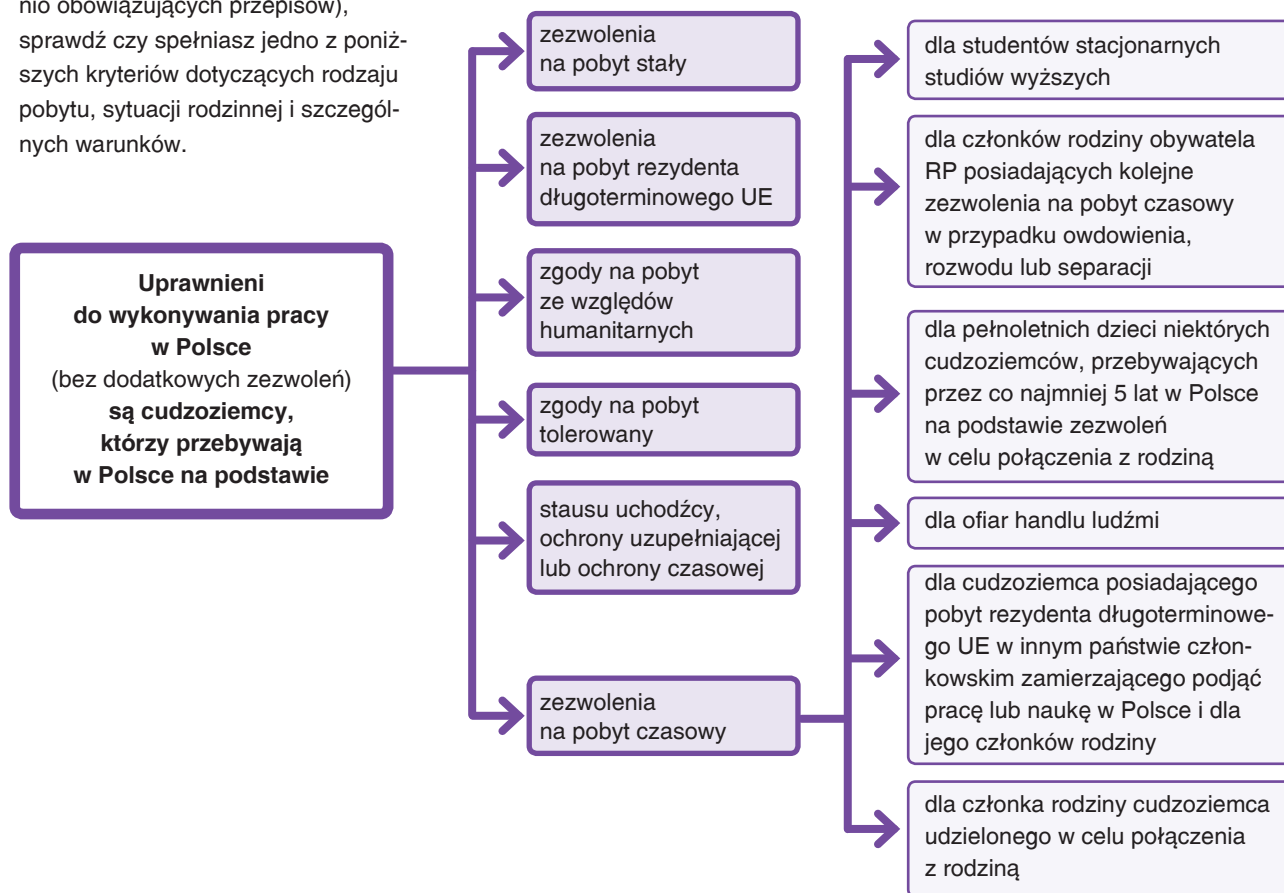
Najpierw sprawdź, czy na Twojej Karcie pobytu w rubryce UWAGI na odwrocie karty zamieszczono wpis „DOSTĘP DO RYNKU PRACY”.

Jeżeli tak to znaczy, że jesteś uprawniony do pracy bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę albo już je posiadasz.

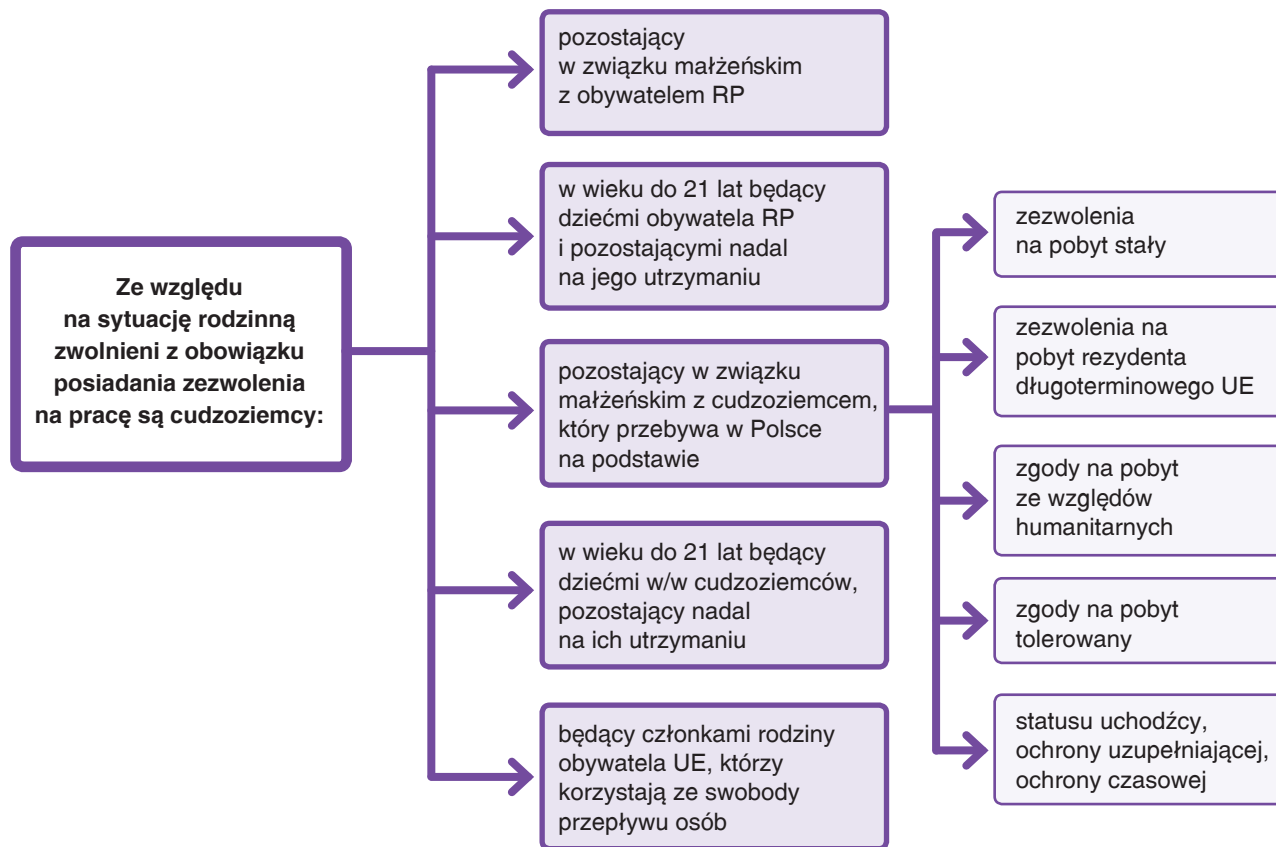

Zezwolenie na pracę

W sytuacji gdy jeszcze nie posiadasz karty pobytu, albo gdy Twoja karta wydana była w pierwszej połowie 2014 r. (czyli na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów), sprawdź czy spełniasz jedno z poniższych kryteriów dotyczących rodzaju pobytu, sytuacji rodzinnej i szczególnych warunków.

Zezwolenie na pracę

Zezwolenie na pracę - szczególne okoliczności

Szczególne okoliczności dotyczące możliwości pracy bez zezwolenia dotyczą m.in.:

- posiadaczy Karty Polaka,
 - pracowników czasowo delegowanych do wykonywania pracy w Polsce przez pracodawcę z państwa członkowskiego UE,
 - osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, które posiadają zaświadczenie Urzędu do Spraw Cudzoziemców
 - zaświadczenie wydawane jest jeżeli sprawa uchodźcza nie zakończyła się w terminie 6 miesięcy i opóźnienie nie nastąpiło z winy wnioskodawcy, i jest ważne do czasu zakończenia postępowania decyzją ostateczną,
 - ubiegających się o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE
 - warunkiem do zwolnienia z obowiązku posiadania zezwo-
- lenia na pracę jest posiadanie w paszporcie stempla potwierdzającego złożenie wniosku oraz posiadanie wcześniej prawa do pracy wynikającego z rodzaju pobytu lub sytuacji rodzinnej,
- pracowników naukowych Polskiej Akademii Nauk, nauczycieli akademickich w uczelniach, pracowników naukowych instytutów badawczych,
 - nauczycieli języków obcych, którzy wykonują pracę w przedszkolach, szkołach, placówkach oświatowych,
 - akredytowanych korespondentów zagranicznych środków masowego przekazu,
 - członków sił zbrojnych lub personelu cywilnego, którzy wykonują pracę w międzynarodowych strukturach wojskowych znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- cudzoziemców będących duchownymi, członkami zakonów lub innymi osobami, którzy wykonują pracę w związku z pełnioną funkcją religijną, w kościołach i związkach wyznaniowych oraz krajowych organizacjach międzykościelnych,
 - z ograniczeniem do 30 dni w roku kalendarzowym:
 - cudzoziemców wykonujących indywidualnie lub w zespołach usługi artystyczne
 - wygłaszających okazjonalne wykłady, referaty lub prezentacje o szczególnej wartości naukowej lub artystycznej,
 - będących sportowcami wykonującymi pracę dla podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z zawodami sportowymi,
 - studentów:
 - studiów stacjonarnych lub uczestników stacjonarnych

Zezwolenie na pracę - porównanie

studiów doktoranckich odbywanych w Polsce, - wykonujących pracę w ramach staży zawodowych, do których odbywania kierują organizacje będące członkami międzynarodowych zrzeszeń studentów, - wykonujących pracę w ramach współpracy publicznych służb zatrudnienia i ich zagranicznych partnerów, jeżeli potrzeba powierzenia cudzoziemcowi wykonywania pracy jest potwierdzona przez właściwy organ zatrudnienia, - szkół wyższych lub uczniami szkół zawodowych w państwach członkowskich UE, EOG lub Konfederacji Szwajcarskiej, którzy wykonują pracę w ramach praktyk zawodowych przewidzianych regulaminem studiów lub programem nauczania, pod warunkiem uzyskania skierowania na taką praktykę ze szkoły wyższej lub zawodowej, • absolwentów polskich szkół ponadgimnazjalnych, stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonar-	nych studiów doktoranckich na polskich uczelniach, w instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk lub instytutach badawczych - Szkół ponadgimnazjalnych: - trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa, której ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie począwszy od klasy drugiej liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, - trzyletnie liceum ogólnokształcące, którego ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego, - czteroletnie technikum, którego ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, a także uzyskanie świadectwa doj-	rzałości po zdaniu egzaminu maturalnego, - szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku, umożliwiająca uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminów potwierdzających kwalifikacje w danym zawodzie, - trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa potwierdzającego przysposobienie do pracy, • osób prowadzących szkolenia, biorących udział w stażach zawodowych, pełniących funkcję doradczą, nadzorczą lub wymagającą szczególnych kwalifikacji i umiejętności w programach realizowanych w ramach działań

Zezwolenie na pracę - szczególne okoliczności

- Unii Europejskiej lub innych międzynarodowych programach pomocowych,
- uczestników programów wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programów pomocy humanitarnej lub rozwojowej lub programów wakacyjnej pracy studentów, zorganizowanych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy,
 - osób wykonujących pracę na rzecz posłów do Parlamentu Europejskiego w związku z pełnioną funkcją,
 - osób pracujących w związku z wydarzeniami sportowymi rangi międzynarodowej, skierowanych przez odpowiednią międzynarodową organizację sportową,
 - osób uprawnionych na zasadach określonych w aktach prawnych wydanych przez organy powołane na mocy Układu ustanawiającego stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją,
- podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963 r.
- obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji lub Ukrainy, wykonujących pracę na podstawie zarejestrowanego oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi.
 - osób delegowanych przez pracodawcę zagranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zachowują oni miejsce stałego pobytu za granicą, na okres nieprzekraczający 3 miesięcy w roku kalendarzowym, w celu:
 - a) wykonywania prac montażowych, konserwacyjnych lub napraw, dostarczenia kompletnych technologicznie urządzeń, konstrukcji, maszyn lub innego sprzętu, jeżeli pracodawca zagraniczny jest ich producentem,
 - b) dokonania odbioru zamówionych urządzeń, maszyn, innego sprzętu lub części,
- wykonanych przez przedsiębiorcę polskiego,
- c) przeszkolenia pracowników pracodawcy polskiego będącego odbiorcą urządzeń, konstrukcji, maszyn lub innego sprzętu, o których mowa w lit. a, w zakresie jego obsługi lub użytkowania,
 - d) montażu i demontażu stoisk targowych, jak i opieki nad nimi, jeżeli wystawcą jest pracodawca zagraniczny, który deleguje ich w tym celu.

Jeżeli spełniasz któreś z powyższych kryteriów – masz prawo do pracy w Polsce na takich samych zasadach jak obywatele polscy.

Oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi

W sytuacji jednak gdy powołane zwolnienia Ciebie nie dotyczą zapoznaj się z informacjami zamieszczonymi poniżej.

Oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi

Jednym z dokumentów uprawniających cudzoziemca do pracy w Polsce jest zarejestrowane oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy. Procedura ta jest bardzo popularną formą legalnego zatrudnienia obcokrajowców.

Objęta jest jednak dwoma zasadniczymi ograniczeniami.

Pierwsze ograniczenie dotyczy adresatów tego rozwiązania – oświadczenie może być zarejestrowane wyłącznie dla cudzoziemców, którzy posiadają obywatelstwo Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji albo Ukrainy.

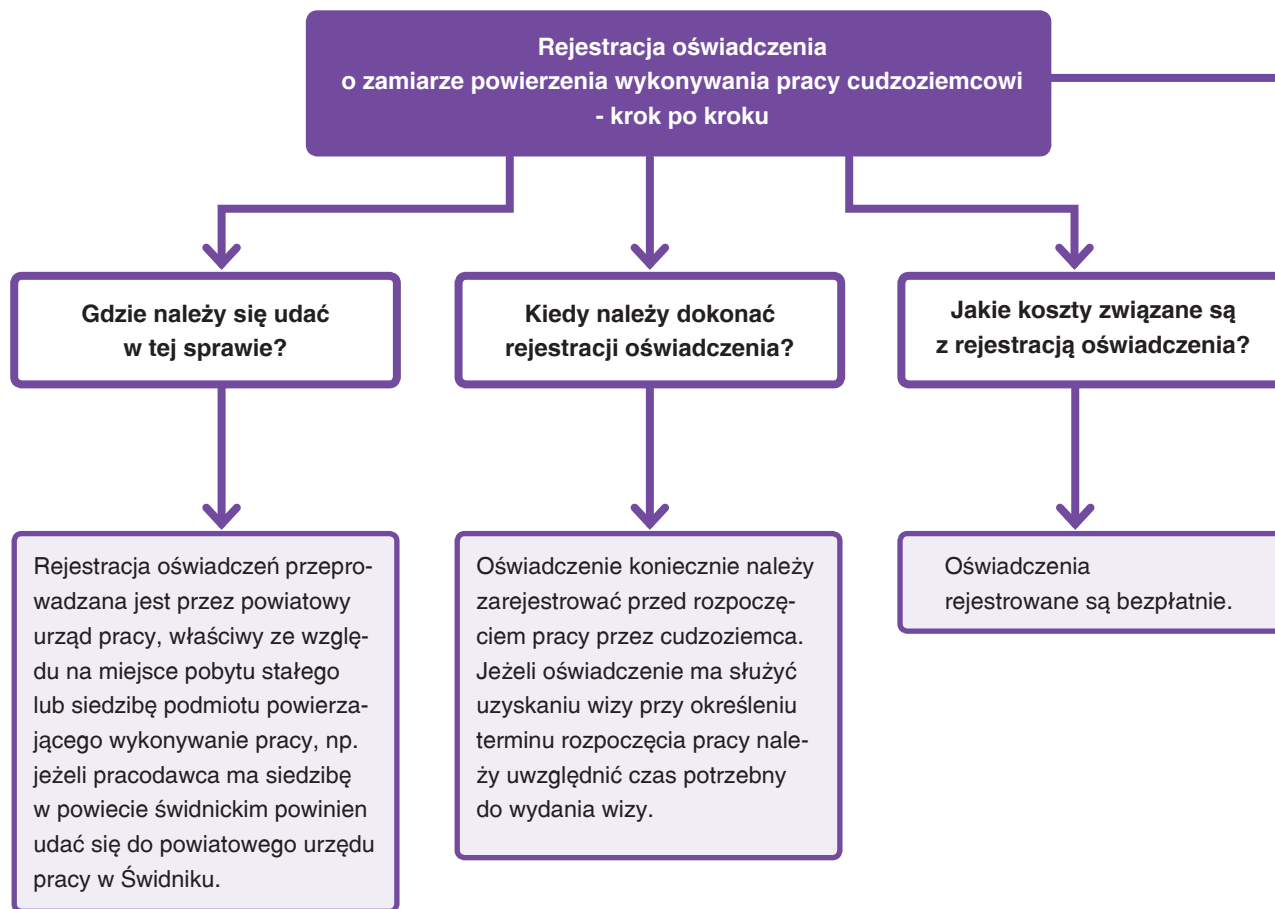
Drugie ograniczenie dotyczy czasu w jakim oświadczenie może być podstawą pracy – przyjęto, że na podstawie oświadczenia cudzoziemiec może pracować przez 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Tak jak przy wydawaniu innych dokumentów uprawniających do pracy również oświadczenia rejestrowane są imiennie dla wskazanej osoby i dają prawo podjęcia konkretnej pracy na określonych wcześniej warunkach.

PRZYKŁAD – jak rozumieć to ograniczenie czasowe – praca może być wykonywana:

- 1) stale przez 6 miesięcy np. od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2016 r. 180 dni pobytu,
- Albo
- 2) z przerwami np. od 1 stycznia do 15 lutego (46 dni), od 1 marca do 15 marca (15 dni), od 15 maja do 30 maja (15 dni), od 15 czerwca do 30 czerwca (15 dni), od 1 sierpnia do 15 września (46 dni), od 10 listopada do 23 grudnia (43 dni).

Rejestracja oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi - krok po kroku

Poniżej zaprezentujemy Ci procedurę rejestracji oświadczeń wskazując rozwiązania pomocne również przy planowanym dłuższym pobycie w Polsce.

UWAGA! Przed rozpoczęciem zatrudnienia strony powinny zawrzeć na piśmie umowę o pracę.

Jak przebiega procedura?

Pracodawca, który zamierza zatrudnić cudzoziemca wypełnia formularz oświadczenia udostępniany przez urzędy pracy albo wypełnia oświadczenie przez portal www.praca.gov.pl. Oświadczenie zawiera dane pracodawcy, okres na jaki powierzana jest praca, określenie zawodu w jakim zatrudniony zostanie cudzoziemiec – z uwzględnieniem kodu z Klasyfikacji Zawodów, miejsce pracy, rodzaj umowy, wymiar czasu pracy oraz wysokość wynagrodzenia. Następnie wpisywane są dane cudzoziemca oraz wskazuje się czy oświadczenie będzie służyć uzyskaniu wizy czy zezwolenia na pobyt, albo czy dotyczyć będzie pracy osoby przebywającej już w Polsce.

Wypełnione w dwóch egzemplarzach oświadczenie należy złożyć w urzędzie pracy. Urząd pracy może zweryfikować dane zawarte w oświadczeniu pozwalające na stwierdzenie tożsamości, sprawdzić dane zawarte w systemach związanych z rejestracją działalności gospodarczej (KRS, CEIDG). Może nawet odmówić zarejestrowania oświadczenia z podaniem przyczyny odmowy.

Jeden egzemplarz oświadczenia pozostaje w urzędzie, drugi otrzymuje pracodawca w celu przekazania cudzoziemcowi.

Ułatwienia dla cudzoziemców zatrudnionych na podstawie oświadczeń

Jeżeli pracujesz w Polsce na podstawie oświadczenia i jesteś zainteresowany kontynuacją pracy powinieneś wiedzieć, że oświadczenie ułatwia uzyskanie zezwolenia na pracę oraz zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Chodzi o sytuację gdy cudzoziemiec po przepracowaniu co najmniej 3 miesięcy na podstawie oświadczenia zamierza nadal pracować na tym samym stanowisku pracy. W takiej sytuacji nie jest konieczne złożenie informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy. Ma to szczególne znaczenie względem prac, w których nie są wymagane cechy wyróżniające cudzoziemców na rynku pracy np. umiejętności językowe czy znajomość receptur kuchni danego regionu.

Aby skorzystać z takiego ułatwienia do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę należy dołączyć zarejestrowane oświadczenie, zawartą na jego podstawie umowę oraz potwierdzenie wymaganych składek na ubezpieczenia społeczne.

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

Aby uzyskać zezwolenia na pobyt czasowy i pracę powinieneś:

1

Posiadać ubezpieczenie zdrowotne - czyli powinieneś mieć wykupioną polisę ubezpieczenia zdrowotnego np. wykupioną w związku z uzyskaniem wizy, albo być objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jako pracownik, członek rodziny ([informacje na ten temat znajdziesz w rozdziale 1](#)).

W jaki sposób potwierdzić spełnienie tego warunku?

Musisz dołączyć kopię polisy ubezpieczeniowej lub potwierdzenie posiadania ubezpieczenia zdrowotnego w ZUS (druk ZUS-RMUA).

2

Posiadać stabilne i regularne źródło dochodu – kryterium to dotyczy potwierdzenia przez Ciebie posiadania legalnych środków na utrzymanie siebie i Twojej rodziny. Takim dochodem będzie przede wszystkim wynagrodzenie za pracę, ale może to być także renta, emerytura, stypendium. Środki utrzymania mogą być zapewniane także przez członków najbliższej rodziny.

Minimalna miesięczna wysokość dochodu:

- dla osoby samotnie gospodarującej (mieszkasz sam oraz nikogo nie utrzymujesz) – **634 zł**
- dla osoby w rodzinie – **514 zł** na osobę.

W jaki sposób potwierdzić spełnienie tego warunku?

Należy dołączyć wszystkie dokumenty dotyczące źródeł utrzymania,

wysokości wynagrodzenia, wypłaconych premii i dodatków do wynagrodzenia, rachunkach dla zleceniobiorców, informacji o dochodach z działalności gospodarczej, dokumenty potwierdzające prawo do renty lub emerytury, świadczeń rodzinnych, rozliczenia podatkowe z ubiegłych lat itp.

Przykład:

Dla czteroosobowej rodziny miesięczny dochód powinien wynieść co najmniej 2057 zł. Nie oznacza to, że ubiegając się o zezwolenie na pobyt i pracę musisz mieć umowę o pracę z takim wynagrodzeniem, gdyż część z tej kwoty może pochodzić z dochodów innego członka rodziny, np. Twojego męża czy Twojej żony.

Zezwolenie na pobyt czasowy i pracę

3

Mieć zapewnione miejsce zamieszkania – dotyczy potwierdzenia w jakim miejscu faktycznie przebywasz w Polsce. W ramach postępowania Straż Graniczna ma prawo sprawdzić czy faktycznie przebywasz pod podanym adresem np. skontaktować się z właścicielem lokalu który wynajmujesz, zapytać sąsiadów, odwiedzić dany lokal.

W jaki sposób potwierdzić spełnienie tego warunku?

Najłatwiej przedstawić umowę najmu mieszkania, można posłużyć się także potwierdzeniem zameldowania, albo oświadczeniem właściciela lokalu, że faktycznie masz prawo zamieszkiwać pod podanym adresem.

4

Potwierdzić brak możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy tzw. test rynku pracy – wymóg ten wynika z ochrony rynku pracy i polega na sprawdzeniu przez urząd pracy czy na miejscu cudzoziemca mógłby być zatrudniony bezrobotny lub poszukujący pracy. Na podstawie wyniku testu sporządzana jest informacja starosty o lokalnym rynku pracy. Zezwolenie na pobyt i pracę może być wydane tylko wtedy, gdy urząd pracy nie znajdzie kandydata do oferowanej pracy.

W jaki sposób potwierdzić spełnienie tego warunku?

Należy przedstawić informację starosty o lokalnym rynku pracy, albo dokumenty potwierdzające zwolnienie z tego obowiązku.

Kryterium tego nie stosuje się gdy:

- zawód, którego dotyczy praca znajduje się w wykazie wojewody dla danego województwa. Przykładowo dotyczy to zawodów:
 - w województwie lubelskim: specjaliści kultury i sztuki, wykładowcy na kursach języka obcego, lektor języka angielskiego, lektorzy języka francuskiego, lektorzy języka hiszpańskiego, lektorzy języka niemieckiego, lektorzy języka rosyjskiego, instruktorzy dyscypliny sportu,
 - w województwie mazowieckim: kierowcy autobusu, kierowcy ciągnika siodłowego,
 - w województwie dolnośląskim: projektanci aplikacji sieciowych i multimediów, analitycy systemów komputerowych, analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani, specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komuni-

Uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę

- kacyjnych), specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości,
- przed złożeniem wniosku cudzoziemiec posiadał zezwolenia na pracę u tego pracodawcy i kontynuuje pracę na tym samym stanowisku,
 - cudzoziemiec jest zwolniony z obowiązku przedstawienia informacji starosty jeśli:
 - pracuje jako trener sportowy lub sportowiec w klubie sportowym klubów albo podmiocie którego działalność statutowa obejmuje upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
 - wykonuje zawód lekarza i lekarza dentystry w czasie szkolenia lub programu specjalizacji, na podstawie przepisów w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystrów,
 - jest przedstawicielem przedsiębiorcy zagranicznego w jego oddziale lub przedstawi-

cielstwie znajdującym się w Polsce,

- jest obywatelem Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy:
 - jeżeli wykonują prace pielęgnacyjno-opiekuńcze lub jako pomoc domowa na rzecz osób fizycznych w gospodarstwie domowym,
 - jeżeli pracowali na tym samym stanowisku przez co najmniej 3 miesiące na podstawie zarejestrowanego oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi i przedstawią to oświadczenie wraz z pisemną umową oraz potwierdzeniem opłacenia wymaganych składek na ubezpieczenia społeczne,
- cudzoziemiec jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

5

Osiągnąć wynagrodzenie porównywalne do wynagrodzeń, które uzyskują pracownicy zatrudnieni na tego typu stanowisku pracy i w takim samym lub podobnym wymiarze czasu pracy. Organ ustala czy proponowane dla cudzoziemca wynagrodzenie spełnia ten wymóg.

- Kryterium tego nie stosuje się, gdy cudzoziemiec jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

Uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę - krok po kroku

Gdzie należy się udać w tej sprawie?

Wniosek o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę składa się w urzędzie wojewódzkim właściwym ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca w Polsce.

Jeżeli mieszkasz w miejscowości położonej w województwie lubelskim powinieneś zgłosić się do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego itp. W razie gdy w czasie postępowania przeprowadzisz się do innego województwa Twoja sprawa zostanie tam przekazana.

Kiedy wniosek powinien być złożony?

Wniosek powinien być złożony najpóźniej w ostatnim dniu legalnego pobytu na terytorium Polski. Złożenie wniosku może nastąpić osobiście, ale termin zostanie zachowany także wtedy gdy przed zakończeniem legalnego pobytu wyślesz dokumenty pocztą na adres urzędu i w wyznaczonym terminie stawisz się tam osobiście.

Pamiętaj!

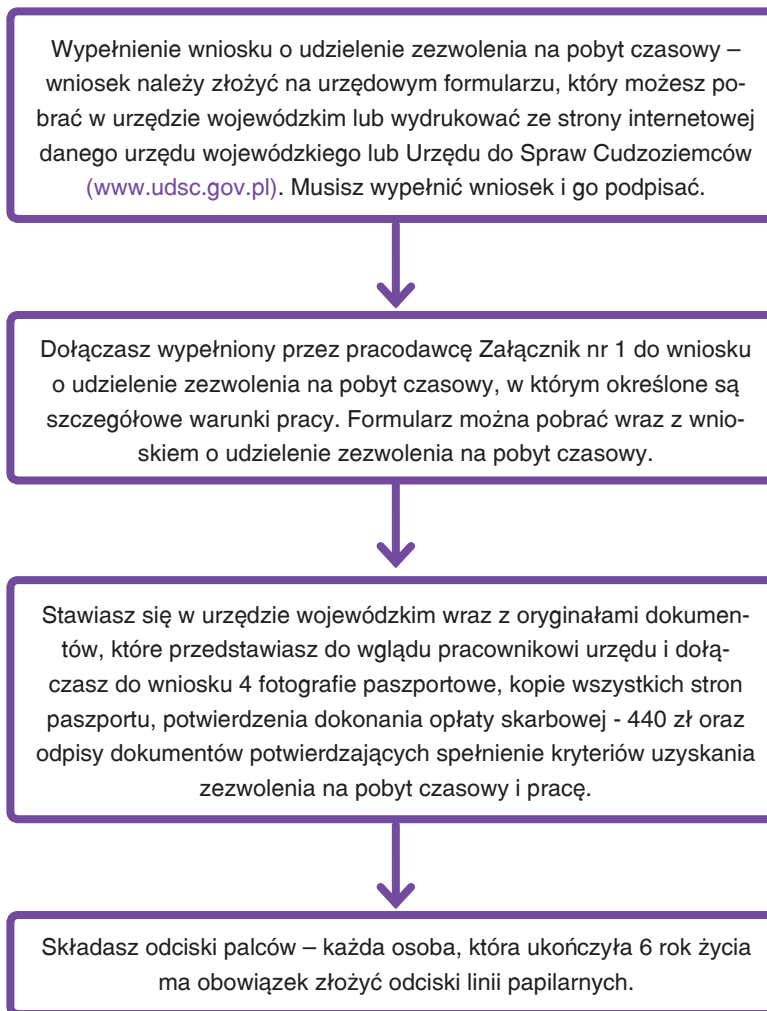
Okres ważności wizy nie zawsze jest taki sam jak okres pobytu, do którego jesteś uprawniony np. wiza wydana jest na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. ale uprawnia do 180 dni pobytu – jeżeli wiza byłaby podstawą nieprzerwanego pobytu od 1 stycznia 2016 r. to legalny pobyt zakończy się z dniem 28 czerwca 2016 r. (180 dni).

Uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę - krok po kroku

Jak przebiega procedura?

System pozwoleń na pracę opiera się na założeniu, że zezwolenie wydawane jest imiennie dla cudzoziemca i zawsze do określonej pracy u danego pracodawcy.

Z tego względu procedura legalizacyjna rozpoczyna się po znalezieniu pracy i ustaleniu jej warunków z przyszłym pracodawcą.

Przy złożeniu wniosku dostaniesz pouczenie o przebiegu postępowania, warunkach uzyskania zezwolenia itp. Koniecznie zapoznaj się z treścią tych informacji.

Przykładowo: znajdziesz tam wyjaśnienie, że w razie zmiany adresu w czasie procedury powinieneś poinformować o tym urząd, a zaniebdanie tego obowiązku spowoduje, że korespondencja kierowana na stary adres będzie uznana za skutecznie doręczoną – możesz przez to przegapić ważny termin i nawet utracić możliwość legalizacji pobytu.

W Twoim paszporcie zostanie zamieszczony stempel potwierdzający złożenie wniosku, który jest dowodem legalności pobytu do czasu zakończenia postępowania w sprawie. Stempel jest zamieszczany gdy wniosek nie zawiera braków, albo po ich uzupełnieniu.

Następnie urząd wojewódzki przeprowadza postępowanie wyjaśniające w Twojej sprawie. W toku postępowania sprawdzane są wszystkie złożone przez Ciebie dokumenty, przeprowadzone zostaną konsultacje z innymi organami – Strażą Graniczną, Policją, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, może się też zdarzyć, że dostaniesz wezwanie informujące o potrzebie złożenia dodatkowych dokumentów lub wyjaśnień.

Po zakończeniu postępowania zostaje wydana decyzja o zezwoleniu na pobyt czasowy i pracę. Decyzja określa: okres ważności zezwolenia, podmiot powierzający wykonywanie pracy (pracodawcę), stanowisko pracy, najniższe wynagrodzenie, wymiar czasu pracy, rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę. Po uzyskaniu decyzji należy dokonać opłaty za wydanie karty pobytu 50 zł i dołączyć aktualne zameldowanie (jeżeli nie chcesz by na karcie wpisany był adres możesz nie dołączać zameldowania)

Odbiór karty pobytu

Po około dwóch tygodniach osobiście odbierasz kartę pobytu. Na odwrocie karty zamieszczona zostanie adnotacja „dostęp do rynku pracy”.

Uzyskanie zezwolenia na pracę - krok po kroku

Zezwolenie na pracę jest dokumentem, na podstawie którego cudzoziemiec może być zatrudniony w Polsce.

Gdzie należy się udać w tej sprawie?

Wniosek o zezwolenie na pracę składa się w urzędzie wojewódzkim właściwym ze względu na miejsce siedziby pracodawcy, np. jeżeli pracodawca ma siedzibę w miejscowości położonej w województwie małopolskim powinieneś zgłosić się do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kiedy wniosek powinien być złożony?

Wniosek powinien być złożony przed rozpoczęciem pracy przez cudzoziemca.

Pracodawca wypełnia formularz wniosku o wydanie cudzoziemcowi zezwolenia na pracę i dołącza do niego następujące dokumenty:

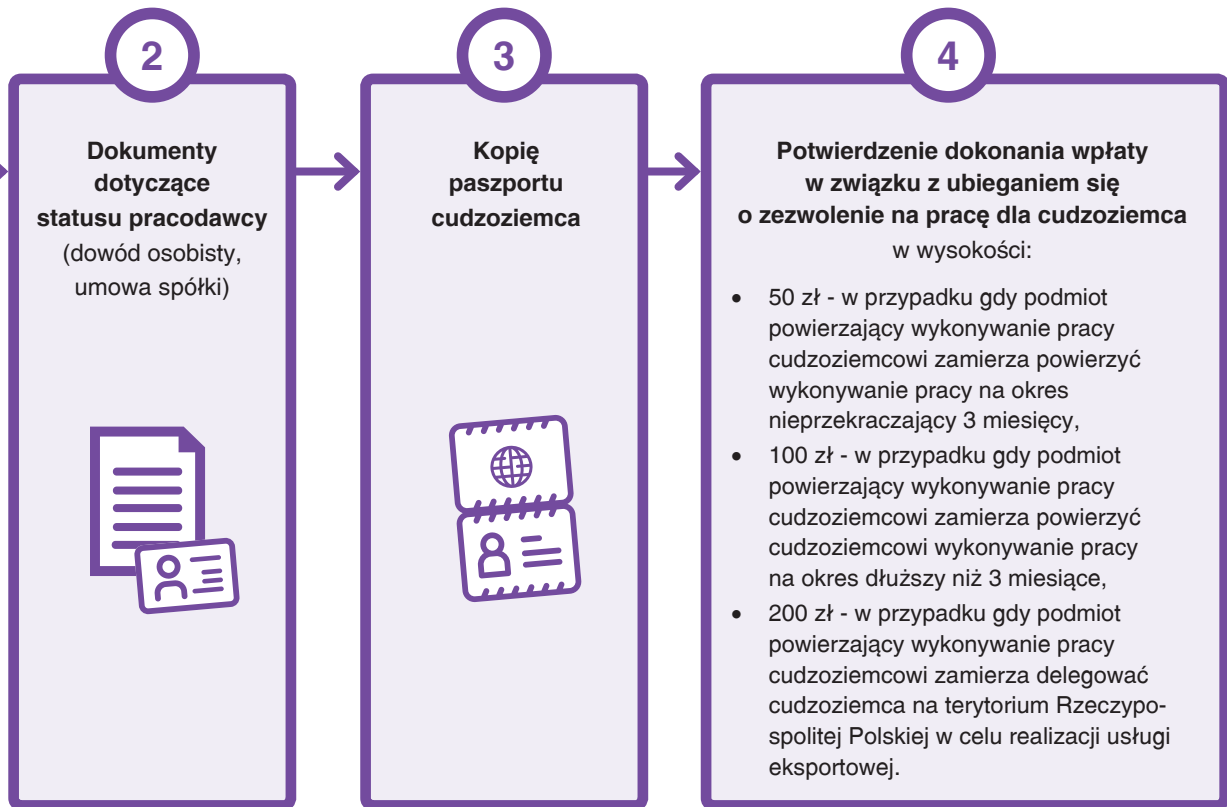

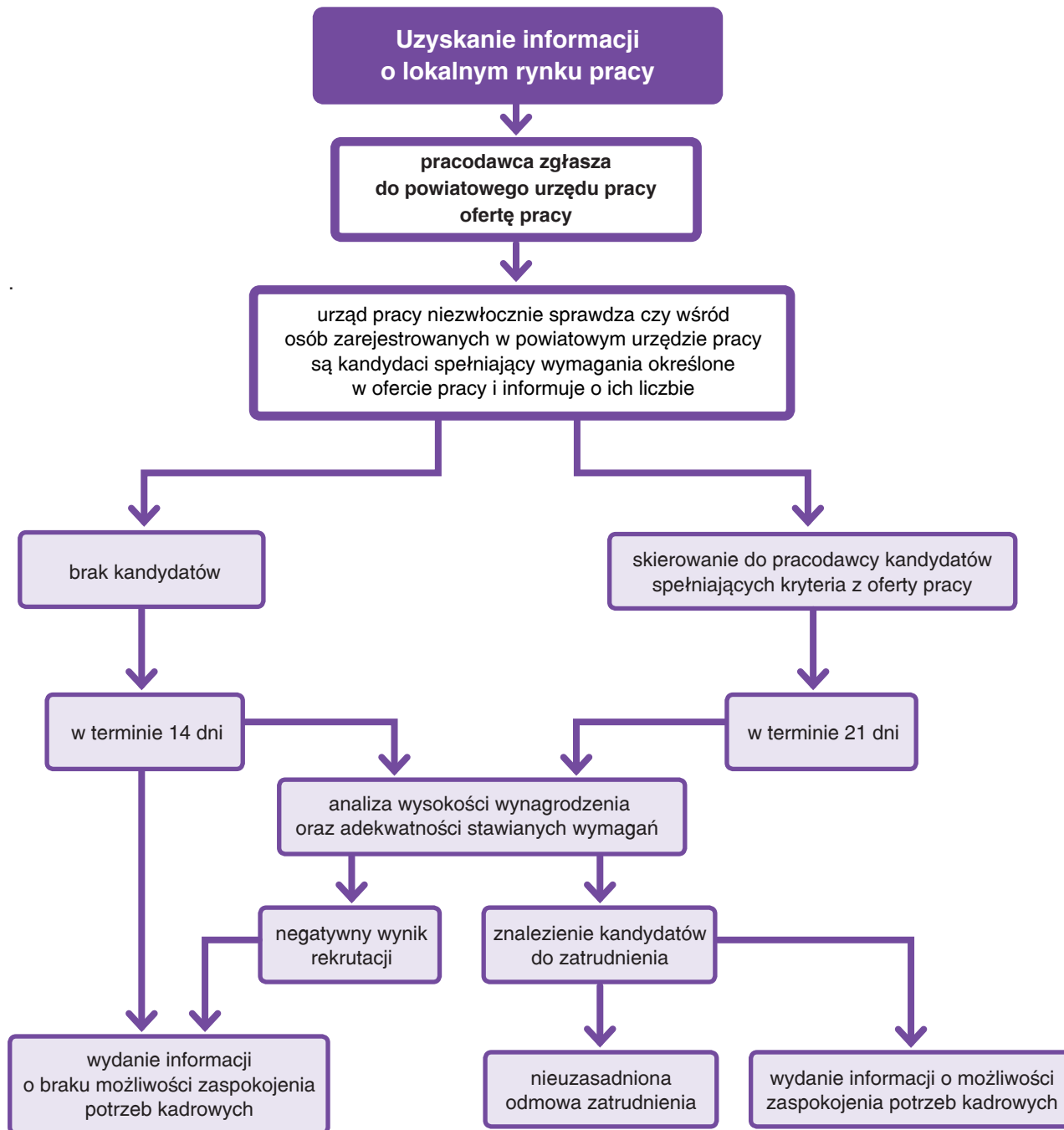
1

Oryginał informacji starosty o lokalnym rynku pracy

Jest to dokument wydany w wyniku procedury testu rynku pracy, który potwierdza brak możliwości zatrudnienia na dane stanowisko obywatela Polski lub obywatela UE. Oznacza to, że cudzoziemiec może uzyskać zezwolenie na pracę u danego pracodawcy w sytuacji, gdy okaże się, że wśród osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy nie ma takich, które mogą spełnić wymagania pracodawcy. O wydanie informacji starosty pracodawca powinien wystąpić do starosty (powiatowego urzędu pracy) właściwego ze względu na główne miejsce wykonywania pracy przez cudzoziemca. Informacja powinna być wydana nie wcześniej niż 180 dni przed złożeniem wniosku o wydanie zezwolenia na pracę.

Schemat procedury na następnej kartce.

Przykłady

Praca studentów

Jeżeli jesteś studentem studiów stacjonarnych masz prawo pracować w Polsce bez konieczności posiadania zezwolenia na pracę. Zwolnienie od obowiązku posiadania zezwolenia na pracę nie dotyczy studentów studiów niestacjonarnych ani studiów podyplomowych. Zwróć jednak uwagę na ograniczenie dotyczące możliwości ubiegania się o zezwolenia na pobyt czasowy w celu podjęcia lub kontynuacji studiów wyższych. Jeżeli pracujesz nie możesz uzyskać zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na studia, chyba że będzie to kolejne zezwolenie na pobyt związane z odbywaniem studiów.

Praca absolwentów

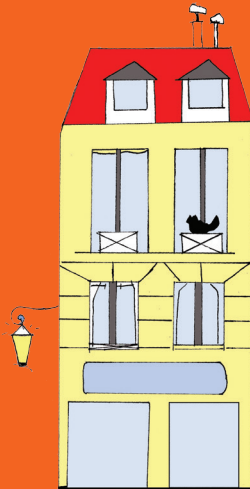
Obowiązujące aktualnie przepisy umożliwiają uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy absolwentowi polskiej uczelni w celu poszukiwania pracy. Takie zezwolenie wydawane jest na rok, ale samo z siebie nie uprawnia do wykonywania pracy. Jeżeli ukończyłeś w Polsce szkołę ponadgimnazjalną, studia stacjonarne lub stacjonarne studia doktoranckie jesteś zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Posiadając więc zezwolenie na pobyt dla absolwenta po ukończeniu studiów stacjonarnych nie potrzebujesz zezwolenia na pracę.

Prace opiekuńcze

Polskie prawo przewiduje ułatwienia w uzyskaniu zezwoleń na pracę dla obywateli Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy, którzy pracują jako opiekunowie lub pomoc domowa dla osób prywatnych.

W takich przypadkach nie jest konieczne przeprowadzenie testu rynku pracy, więc nie musisz udowadniać, że nie ma osób bezrobotnych które mogłyby pracować na twoim miejscu.

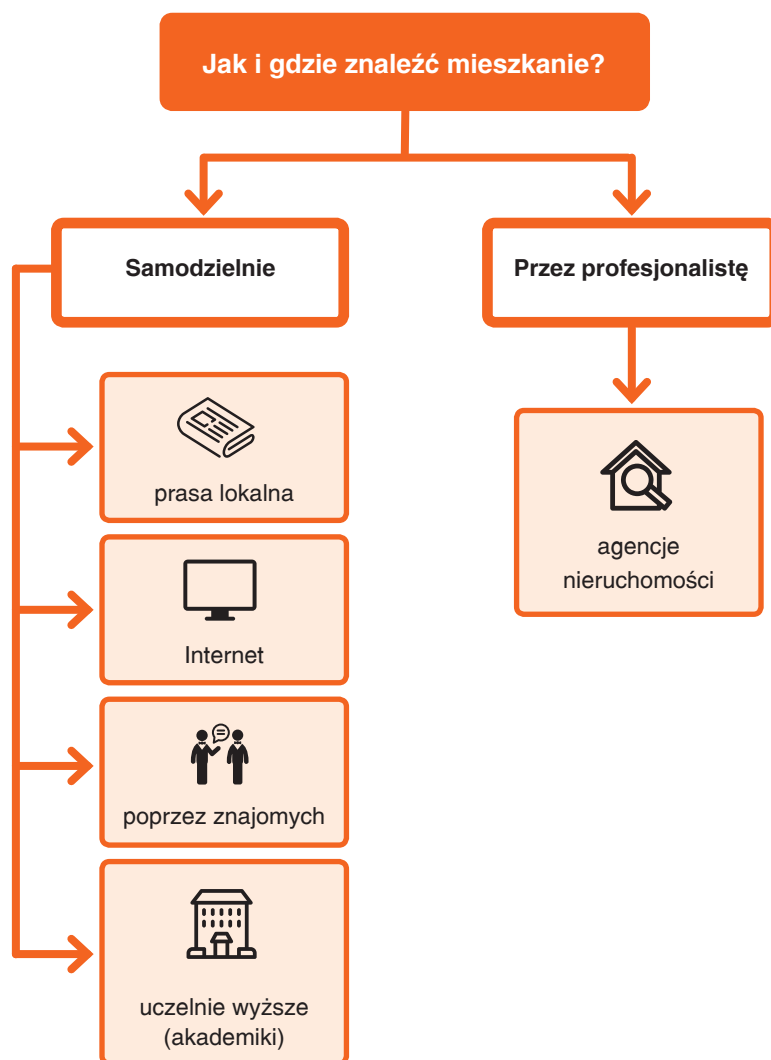
Mieszkanie

W tym rozdziale dowiesz się w jaki sposób znaleźć mieszkanie, jak powinieneś się przygotować do wynajęcia mieszkania oraz nabycia nieruchomości.

Pomożemy Ci stworzyć bezpieczną umowę najmu oraz powiemy na co zwrócić uwagę przed podpisaniem umowy. Przedstawimy też schemat procedury nabycia nieruchomości. Będąc cudzoziemcem musisz spełnić mnóstwo dodatkowych wymogów oraz uzbroić się w cierpliwość. Zakup mieszkania, domu lub działki to jedna z ważniejszych decyzji w życiu. Decydując się na ten krok pamiętaj o kilku ważnych zasadach dotyczących zakupu nieruchomości przez cudzoziemców. Na początku spróbujemy wyjaśnić kilka najważniejszych pojęć związanych z tym tematem.

Wynajem mieszkania

Internet

Jeśli chcesz znaleźć mieszkanie, poszukiwania rozpocznij w Internecie. Istnieją specjalne portale ogłoszeniowe w których możesz znaleźć interesujące Cię oferty:

www.olx.pl

www.allegro.pl

www.otodom.pl

www.gumtree.pl

www.domiporta.pl

www.anonse.com

Ogłoszenia internetowe to najprostsz, ale także najmniej bezpieczny sposób by znaleźć lokum. Oszuści często zamieszczają ogłoszenia kuszące atrakcyjną ceną - dlatego bądź uważny. W trakcie oglądania mieszkania poprosz o dokumenty potwierdzające prawo do lokalu (akt notarialny, wypis z ksiąg wieczystych) i porównaj je z dowodami osobistymi osób które chcą je wynająć. Możesz

Wynajem mieszkania

samodzielnie sprawdzić w elektronicznej księdze wieczystej, czy dana osoba jest właścicielem mieszkania i czy ma prawo Ci je wynająć.

Szczegółowe informacje dotyczące ksiąg wieczystych znajdziesz na stronie: www.ekw.ms.gov.pl

Nie wpłacaj także kaucji za rezerwację mieszkania, bez wcześniejszego sprawdzenia prawa do lokalu oraz podpisania umowy – tak najczęściej działają oszuści. Ze względu na pilną sytuację proszą o kaucję gwarantującą pierwszeństwo do lokalu i znikają.

Gazeta ogłoszeń

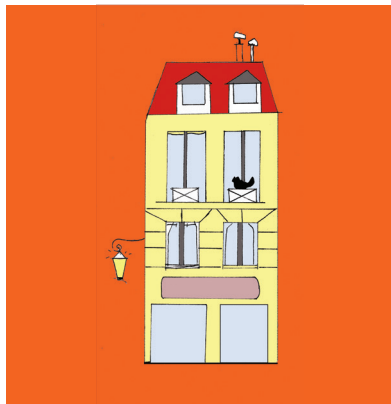
Na podobnej zasadzie działają gazety z ogłoszeniami drobnymi. Znajdziesz tam lokalne ogłoszenia, najczęściej od osób prywatnych. Tak jak w przypadku ofert z Internetu, sprawdź dane osób oferujących Ci mieszkanie. W razie wątpliwości skonsultuj się z prawnikiem lub organizacją pomagającą cudzoziemcom.

Agencje nieruchomości

Jeśli obawiasz się ryzyka związanego z samodzielnym znalezieniem mieszkania skorzystaj z pomocy ekspertów – na rynku działają agencje nieruchomości specjalizujące się w najmie lub sprzedaży mieszkań. Wiarygodne agencje posiadają licencje pośrednictwa nieruchomościami. Z agencją nieruchomości podpisujesz umowę pośrednictwa, w której jasno określone są zasady współpracy oraz wynagrodzenie za znalezienie mieszkania.

Pamiętaj, by wynegocjować najpierw ustnie warunki współpracy:

1. Kwotę wynagrodzenia (kwota może wynosić od 50 - 100% wysokości miesięcznego czynszu lub stanowić z góry ustaloną wartość – ryczałt).
2. Sposób zapłaty (wiarygodne agencje nieruchomości nie żądają zadatków ani zaliczek na znalezienie mieszkania, swoje wynagrodzenie otrzymu-

Wynajem mieszkania

ją po znalezieniu mieszkania i podpisaniu umowy. Agencji powinno zależeć na podpisaniu umowy najmu, to ona gwarantuje wynagrodzenie).

negocjacje z agencją

umowa pośrednictwa

znalezienie mieszkania

zapłata za pośrednictwo

Przed podpisaniem umowy pośrednictwa z agencją przeczytaj ją dokładnie. Jeśli czegoś nie rozumiesz poproś o wyjaśnienie. W razie wątpliwości nie podpisuj umowy. Skonsultuj ją z prawnikiem lub organizacją pomagającą cudzoziemcom.

Istnieją agencje, które by uniknąć nieporozumień, przygotowują umowy w dwóch wersjach językowych – jeśli jest taka możliwość poproś o umowę w zrozumiałym dla Ciebie języku.

Znajomi

To najbardziej sprawdzona metoda szukania mieszkania. Możesz znaleźć miejsce zamieszkania, jeśli zostaniesz polecony przez kogoś kto Cię zna. Zapytaj znajomych, czy nie mają sprawdzonych adresów. Jako bardziej rozeznani z pewnością podzielą się swoim doświadczeniem.

Dom studencki – Akademik

Jeśli przyjechałeś do Polski na studia, spróbuj znaleźć zakwaterowanie w domach studenckich prowadzonych przez uczelnie. Wszystkie informacje dotyczące zakwaterowania, regulamin oraz wymagane dokumenty znajdziesz na stronie uczelni. Mieszkanie w domu studenckim ma sporo plusów. Zazwyczaj akademiki usytuowane są w okolicach uczelni, posiadają dobre zaplecze organizacyjne oraz jest to jedna z najtańszych form najmu mieszkania. W wielu przypadkach akademiki dostępne są także dla osób niestudujących. Więcej informacji w sprawie zakwaterowania może udzielić ci Biuro Spraw Studenckich danej uczelni.

Potwierdzenie miejsca zamieszkania

Jeśli ubiegasz się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy lub stały w większości przypadków będziesz potrzebować potwierdzenia miejsca zamieszkania.

Czym jest potwierdzenie miejsca zamieszkania?

Jest to pisemne potwierdzenie, że masz prawo mieszkać we wskazanym miejscu.

Umowa najmu

Najbardziej popularną formą potwierdzenia miejsca zamieszkania dla Ciebie i Twojej rodziny jest umowa najmu.

Poniżej pomożemy Ci skonstruować taką umowę oraz zwrócimy uwagę na istotne dla Ciebie aspekty.

W celu potwierdzenia miejsca zamieszkania i zagwarantowania Twoich praw przygotuj pisemną umowę najmu. Uchroni Cię ona przed możliwymi nadużyciami ze strony wynajmującego (osoby, która jest właścicielem lub ma prawo do lokalu) oraz potwierdzi Twoje prawo do przebywania w danym miejscu.

Zgodnie z prawem, umowa najmu jest niezbędna, jeśli jej okres przekracza jeden rok. Jeśli w umowie znajdują się treści, których nie rozumiesz, poproś o wytłumaczenie osobę wynajmującą oraz skonsultuj się z prawnikiem bądź organizacją pomagającą cudzoziemcom.

Potwierdzenie miejsca zamieszkania

Jeśli jest to możliwe poproś o umowę w dwóch wersjach językowych – polskiej i w zrozumiałym dla Ciebie języku.

Istnieje jeszcze jedna zaleta podpisania umowy najmu – w czasie składania wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy jest ona potwierdzeniem miejsca zamieszkania.

Dokument ten powinieneś dołączyć do wniosku o pobyt.

Co powinna zawierać umowa najmu?

Umowa najmu

data i miejsce podpisania umowy

imiona i nazwiska stron

(wynajmujący - najczęściej właściciel i najemca - czyli Ty :))

adresy stron umowy

- informacje o przedmiocie umowy
- jakiego lokalu dotyczy, powierzchnia w m² i adres
- wysokość czynszu i sposób jego opłacania
- wysokość kaucji zwrotnej, jeśli taka została pobrana
- informacje o osobach zamieszkujących pod danym adresem
- czas na jaki umowa została zawarta
- sposób wypowiedzenia umowy

podpisy stron

Ważne, by w umowie zapisać kto będzie mieszkał w lokalu – ułatwi to składanie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy wszystkim osobom, wymienionym w umowie.

Nie zapomnij podpisać umowy!
Bez podpisu obu stron umowa jest nieważna.

Zgodnie z prawem wynajmujący i najemca mają swoje uprawnienia i obowiązki:

Prawa i obowiązki stron umowy najmu

	Wynajmujący (właściciel lub osoba posiadająca prawo do lokalu)	Najemca (osoba, która chce zamieszkać w danym lokalu - czyli Ty)
Prawa	<ul style="list-style-type: none"> - ma prawo podniesienia wysokości czynszu, jednak nie częściej niż co 6 miesięcy - ma prawo wypowiedzieć umowę najemcy, który nie wywiązuje się z umowy (np. nie opłaca czynszu, niszczy lokal, korzysta z niego niezgodnie z umową) - ma prawo zastawu na rzeczach ruchomych najemcy, jeśli czynsz nie został opłacony przez ostatnie 12 miesięcy 	<ul style="list-style-type: none"> - może wypowiedzieć umowę bez przewidzianego terminu, jeśli wady lokalu zagrażają życiu lub zdrowiu jego lub domowników - jeśli w trakcie umowy najmu pomieszczenie wymaga remontu może wyznaczyć wynajmującemu termin w którym naprawa ma być zrealizowana - ma prawo postulować obniżenie czynszu, jeśli w mieszkaniu istnieją usterki lub wady wpływające na użytkowanie pomieszczenia – jeśli usterki nie zostaną naprawione ma prawo do wypowiedzenia umowy - jeśli nie ma innego zapisu w umowie – może oddać część najętej rzeczy do bezpłatnego użytkowania lub podnająć rzecz innej osobie - może zainstalować w lokalu TV, radio, telefon, gaz czy oświetlenie elektryczne, jeśli nie ma to wpływu na bezpieczeństwo lokalu
Obowiązki	<ul style="list-style-type: none"> - wydaje lokal w stanie ustalonym w umowie, a także utrzymuje go w takim przez czas trwania umowy - zapewnia działanie instalacji i urządzeń w wynajmowanym mieszkaniu - odpowiada za dokonywanie napraw i urządzeń wspólnych - zapewnia działanie instalacji wewnątrz lokalu (wodociągowa, gazowa, instalacja elektryczna, grzewcza, stolarka okienna, podłogowa) – nie obciąża tymi kosztami najemcy 	<ul style="list-style-type: none"> - używa lokalu w sposób zgodny z przeznaczeniem - opłaca czynsz w określonym terminie - dostosowuje się do regulaminu budynku, w którym wynajmowany jest lokal - utrzymuje lokal w porządku technicznym i higieniczno-sanitarnym (regularnie sprząta) - w przypadku awarii, po ustaleniu odpowiedniego terminu, udostępnia lokal odpowiednim służbom technicznym - po zakończeniu umowy powinien oddać lokal w takim samym stanie w jakim go wynajął

Potwierdzenie miejsca zamieszkania

Zaświadczenie

z domu studenckiego lub z hotelu

Takie zaświadczenie otrzymasz w dziale administracji domu studenckiego.

Umowa użyczenia lub oświadczenie właściciela lokalu

Jeżeli mieszkasz nieodpłatnie u swojej rodziny lub znajomych możesz zawrzeć z nimi umowę użyczenia lub poprosić ich o napisanie oświadczenia. Takie dokumenty także są potwierdzeniem Twojego miejsca zamieszkania.

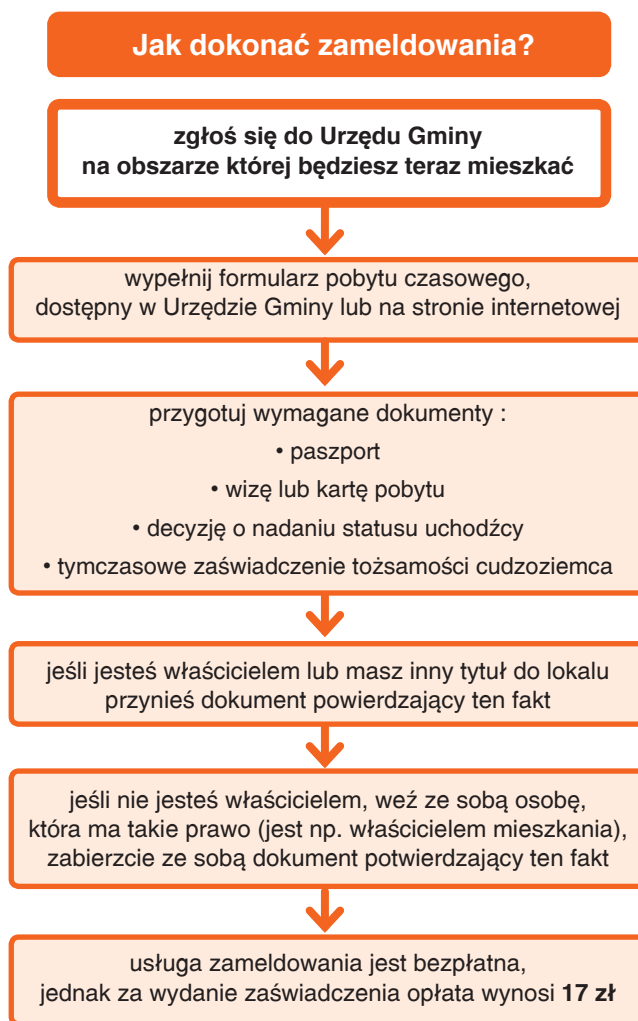
Zameldowanie

Tak jak obywatele Polski, cudzoziemcy podlegają obowiązkowi meldunkowemu. Każdy cudzoziemiec, który przebywa na terytorium Polski dłużej niż 14 dni powinien spełnić ten obowiązek. Możesz zameldować się na pobyt czasowy lub stały.

Zameldowania dokonasz maksymalnie na okres ważności swojej wizy, karty pobytu lub okres umowy najmu.

Zameldowania dokonasz na podstawie jednego z poniższych dokumentów:

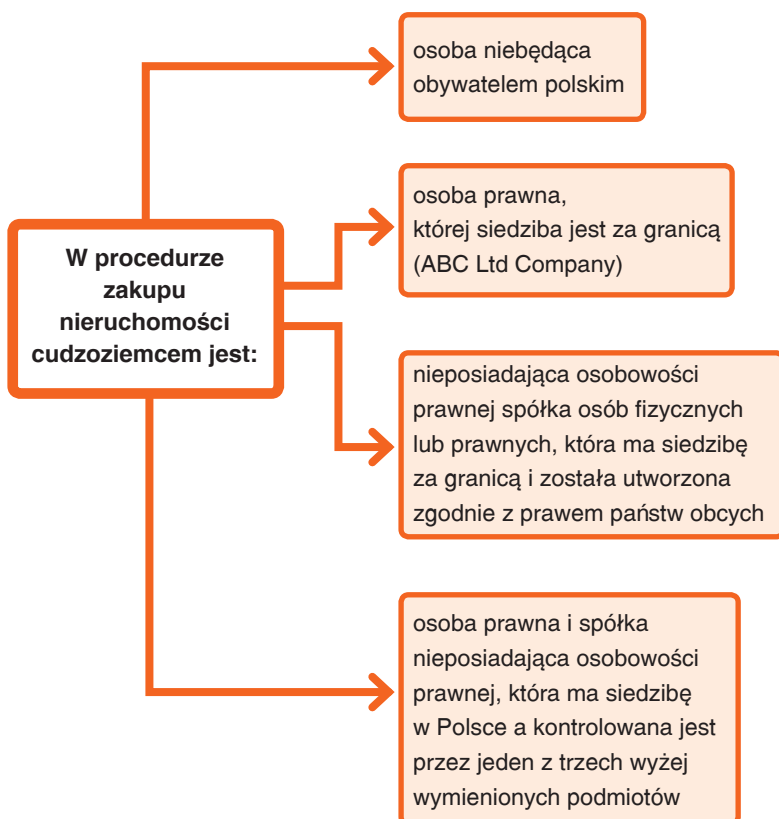
- umowy najmu,
- wypisu z księgi wieczystej
- orzeczenia sądu
- aktu notarialnego.

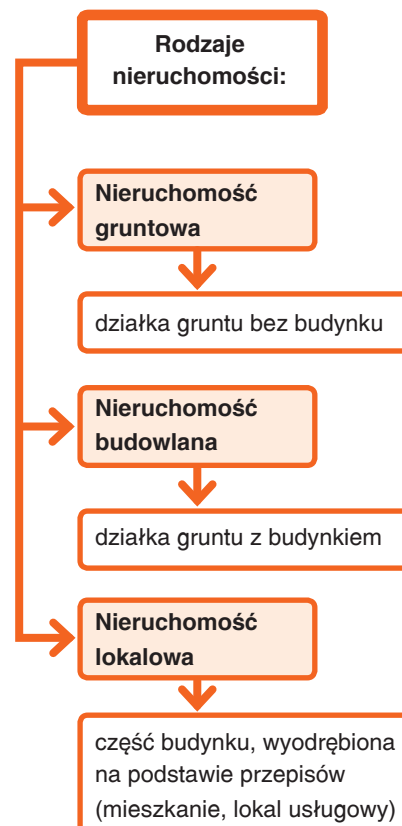
Nabywanie nieruchomości

Kto jest w Polsce cudzoziemcem?

Gdy mówimy o zakupie nieruchomości, definicja cudzoziemca jest nieco inna niż w języku potocznym.

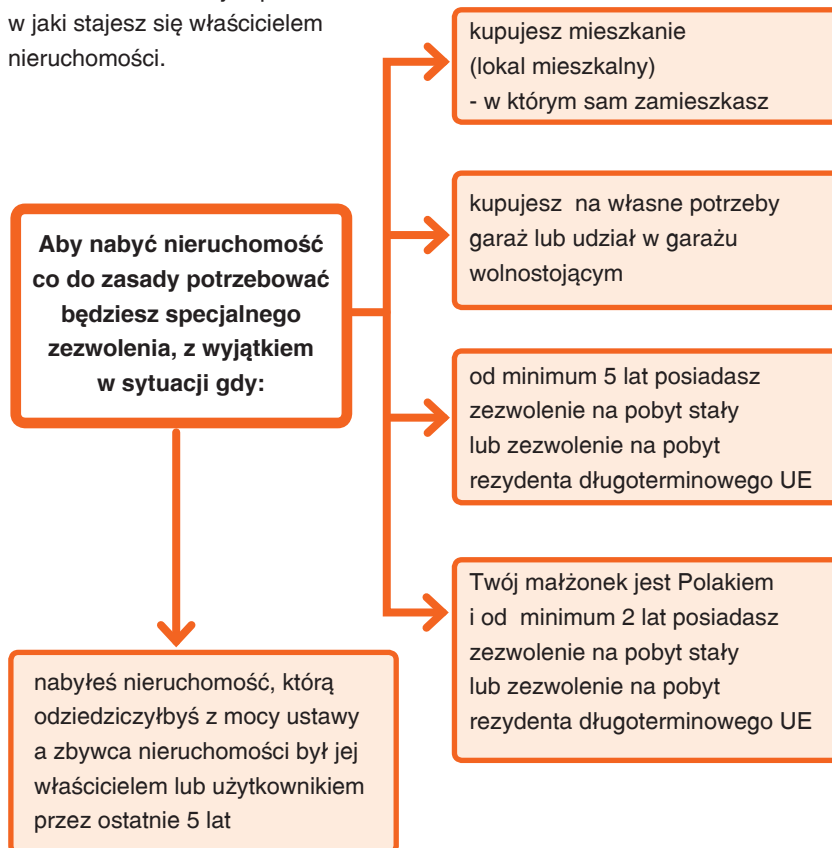
Dla ułatwienia omówimy procedurę nabycia nieruchomości przez osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego, wcześniej jednak krótkie wyjaśnienia niektórych terminów:

Potwierdzenie miejsca zamieszkania

Czym jest nabycie nieruchomości?

Krótko mówiąc: jest to ogólne określenie umowy sprzedaży, zamiany, darowizny dziedziczenia, zapisu lub zasiedzenia – czyli sposobu w jaki stajesz się właścicielem nieruchomości.

Zwolnienia te nie mają zastosowania, gdy chcesz nabyć nieruchomość w strefie nadgranicznej (15 km od granicy Polski) lub grunt rolny powyżej 1 ha – wtedy zawsze konieczne jest uzyskanie zezwolenia.

Jeśli nie obejmują Cię wskazane wyjątki, to czeka Cię procedura uzyskania zezwolenia na nabycie nieruchomości.

PAMIĘTAJ – bez tego dokumentu nabycie nieruchomości NIE jest możliwe!

Nie zapominaj, że w Polsce nieruchomość możesz nabyć ważnie tylko w formie aktu notarialnego. Aby zawrzeć taką umowę musisz wybrać się do notariusza wraz z osobą od której nabywasz nieruchomość.

Zezwolenie na nabycie nieruchomości

Krok 1.

Przygotuj wniosek – nie ma gotowego wzoru formularza. Na sąsiedniej stronie przedstawiamy prosty schemat według którego możesz napisać wniosek o nabycie nieruchomości:

W przypadku gdy jest to:

Nieruchomość gruntowa	Nieruchomość budynkowa	Odrębny lokal
<ul style="list-style-type: none"> • ulica • miejscowość • gmina i województwo • numer działki ewidencyjnej • powierzchnia w hektarach • numer księgi wieczystej • cechy zabudowy 	<ul style="list-style-type: none"> • numer porządkowy budynku, powierzchnia użytkowa budynku w metrach kwadratowych • ulica • miejscowość • gmina i województwo 	<ul style="list-style-type: none"> • numer porządkowy budynku i lokalu • ulica • miejscowość • gmina i województwo • powierzchnia użytkową lokalu w metrach kwadratowych • udział w nieruchomości wspólnej, na której usytuowany jest lokal • numer księgi wieczystej (jeśli jest prowadzona)

1. dokumenty potwierdzające okoliczności wskazane we wniosku (kopia karty pobytu/decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt)
2. odpis księgi wieczystej lub zaświadczenie ze zbioru dokumentów
3. wypis z rejestru gruntów z wrysem mapy ewidencyjnej
4. wykaz zmian gruntowych lub decyzja o scaleniu nieruchomości
5. wypis z obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego lub dokument potwierdzający brak takiego planu
6. oświadczenie zbywcy o woli zbycia nieruchomości
7. zaświadczenie z właściwego urzędu skarbowego stwierdzające, że nie zalegasz z wpłatami należności budżetowych
8. zaświadczenie z właściwego oddziału ZUS, stwierdzające, że nie zalegasz ze składkami na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych
9. zaświadczenie z banku w którym prowadzony jest podstawowy rachunek bieżący Wnioskodawcy, bądź jego udziałowca, określające wielkość posiadanych środków finansowych oraz jego zdolność kredytową i płatniczą, celem wykazania możliwości sfinansowania planowanej inwestycji na nieruchomości
10. dowód opłaty wniosku (opłata skarbową wynosi 1570 złotych)

Imię Nazwisko Wnioskodawcy (osoba fizyczna)

Miejscowość, Data

Adres zamieszkania

Miejsce urodzenia

Obywatelstwo

Legitymujący się kartą pobytu o numerze RP.....

lub

Nazwa Wnioskodawcy (osoba prawna)

Adres Siedziby

Przedmiot Działalności

Imiona i nazwiska członków zarządu

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

ul. Stefana Batorego 5

02-591 Warszawa

Wnoszę o wydanie zezwolenia na nabycie nieruchomości

dalsza część wniosku powinna zawierać

- oznaczenie nabywanej nieruchomości

- oznaczenie zbywcy, tj. osoby od której kupujesz nieruchomości (imię i nazwisko, nazwa)

- określenie sposobu nabycia nieruchomości (np. sprzedaż, darowizna)

- informacja o celu nabycia nieruchomości

- informacja o pochodzeniu środków finansowych na nabycie nieruchomości

Załączniki:

Zezwolenie na nabycie nieruchomości

Krok 2.

Przygotowany wniosek wraz z wszystkimi załącznikami prześlij na adres ministerstwa (listem poleconym za potwierdzeniem nadania):

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
ul. Stefana Batorego 5,
02-591 Warszawa
lub złóż go osobiście.

Krok 3.

Czekaj cierpliwie.

Zezwolenie wydawane jest w drodze decyzji. Czas oczekiwania na jej wydanie decyzji to około 2-4 miesiące. W niektórych przypadkach, ze względu na szczegółowe sprawdzenie dokumentów, cały proces może potrwać nawet dłużej.

Zezwolenie ważne jest 2 lata od dnia wydania. Decyzja zawiera dane zbywcy i nabywcy nieruchomości oraz przedmiot nabycia wskazany we wniosku.

Minister wyda zezwolenie, gdy spełniony zostanie szereg warunków:

Minister Obrony Narodowej oraz Minister Rolnictwa nie będzie temu przeciwny

nabycie przez siebie nieruchomości nie będzie stanowić zagrożenia dla

- obronności
- bezpieczeństwa państwa
- porządku publicznego

wykażesz swoje więzi z Polską, np.

- jesteś narodowości polskiej
- masz polskie korzenie
- posiadasz zezwolenie na pobyt czasowy lub stały, bądź jesteś rezydentem długoterminowym UE
- jesteś członkiem zarządu spółki, której siedziba znajduje się w Polsce
- prowadzisz działalność gospodarczą lub rolniczą w Polsce

Krok 4.

Po odebraniu decyzji umów wizytę u notariusza.
Ta dam!

Numer PESEL

Będąc cudzoziemcem pewnie często słyszysz w polskich urzędach czy innych miejscach pytanie o posiadanie numeru PESEL.

Czym jest i do czego służy ten numer dowiesz się właśnie w tym rozdziale.

PESEL Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności

PESEL to specyficzny system ewidencji ludności stale przebywającej w Polsce. Polega on na tym, że każda osoba w nim zarejestrowana otrzymuje unikatowy jedenastocyfrowy numer, który pozwala na łatwą identyfikację osoby, która go posiada. Każda z 11 cyfr w numerze ma swoje znaczenie.

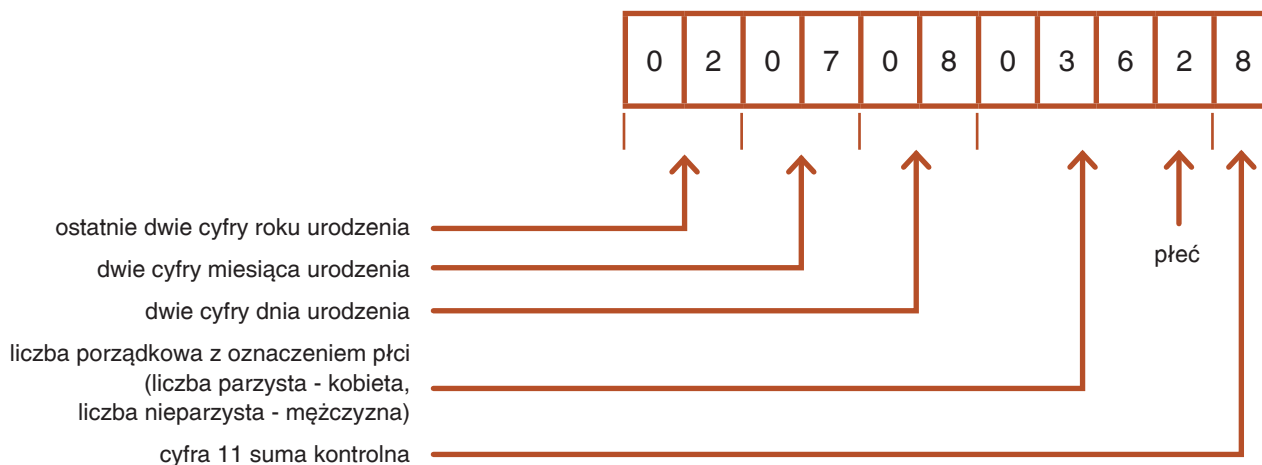
Twój numer PESEL zawierać będzie datę urodzenia (6 pierwszych cyfr), numer porządkowy, oznaczenie płci (u kobiet przedostatnia liczba jest parzysta, a u mężczyzn – nieparzysta) oraz liczbę kontrolną.

Czy i do czego będzie Ci potrzebny?

Numer PESEL służy wyłącznie do celów identyfikacyjnych. Będzie Ci potrzebny np. przy korzystaniu z usług medycznych (wykonanie badań i leczenie w szpitalu), zawieraniu umów (wynajęcie mieszkania, zakładanie konta bankowego, abonament na komórkę) wyrobieniu innych dokumentów (prawo jazdy, bilet czasowy w środkach komunikacji miejskiej) czy też płaceniu podatków.

Jeżeli jednak nie posiadasz numeru PESEL, to w większości przypadków będziesz mógł zamienić go inną informacją np. podaniem daty Twojego urodzenia, czy numeru NIP (jeżeli podlegasz obowiązkowi podatkowemu np. ze względu na wykonywaną pracę).

Przykład: kobieta urodzona 8 lipca 1902 roku

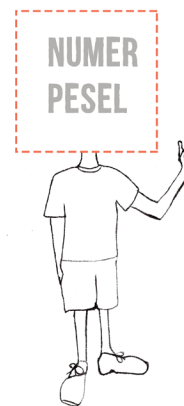
PESEL Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności

Jak możesz uzyskać ten numer?

Przed dniem 1 maja 2015 roku numer PESEL był automatycznie nadawany każdemu cudzoziemcowi meldującemu się na pobyt stały lub czasowy dłuższy niż 3 miesiące. Obecnie zasady te uległy zmianie.

Odpowiedni organ gminy dokonujący zameldowania na pobyt stały lub czasowy nadal może automatycznie (z urzędu) nadać Ci PESEL, jednak wyłącznie w przypadku, gdy przebywasz w Polsce na podstawie np.:

Jeżeli przebywasz w Polsce na podstawie wize czy zezwolenia na pobyt czasowy, będziesz musiał samodzielnie ubiegać się o nadanie numeru PESEL wskazując konkretny przepis prawa, który zobowiązuje Cię do posiadania tego numeru (np. art. 35 pkt. 1 Ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym).

Prawo jazdy i rejestracja samochodu

Chciałbyś zrobić „prawko” będąc w Polsce bez konieczności wyjazdu do swojego kraju? A może już masz prawo jazdy i chcesz kupić samochód w Polsce? – Nie ma najmniejszego problemu.

Cudzoziemcy przebywający na terenie Polski mogą uzyskać prawo jazdy, jak również kupić i zarejestrować „na siebie” auto. W tym krótkim rozdziale dowiesz się jak wygląda procedura uzyskania prawa jazdy, teoretyczny i praktyczny egzamin państwowy i dowiesz się ile Cię to będzie kosztowało. Z uwagi na najpowszechniejsze zainteresowanie, procedura omówiona została na przykładzie prawa jazdy kategorii B. Ponadto podpowiemy Ci, jak możesz kupić i zarejestrować samochód na terytorium RP, gdzie uzyskać niezbędne dokumenty oraz wskażemy ile i gdzie będziesz musiał zapłacić.

Skróty użyte w rozdziale:

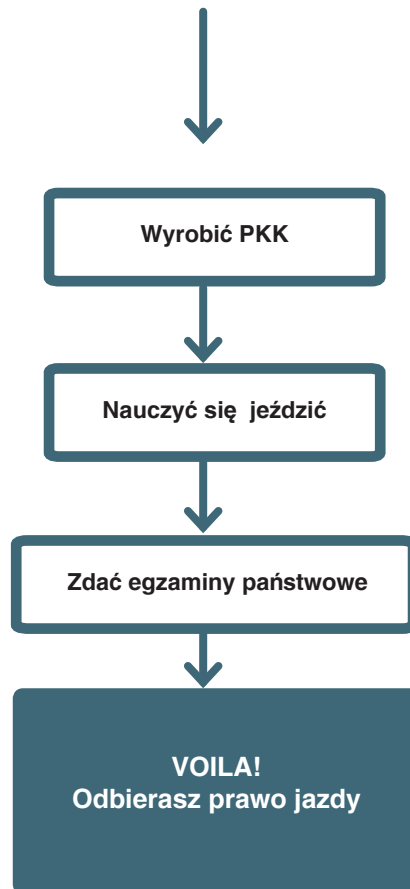
PKK – Profil Kandydata na Kierowcę

WORD – Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego

OSK – Ośrodek Szkolenia Kierowców

Prawo jazdy

Aby wyrobić w Polsce
prawo jazdy, musisz przejść
przez 3 proste etapy:

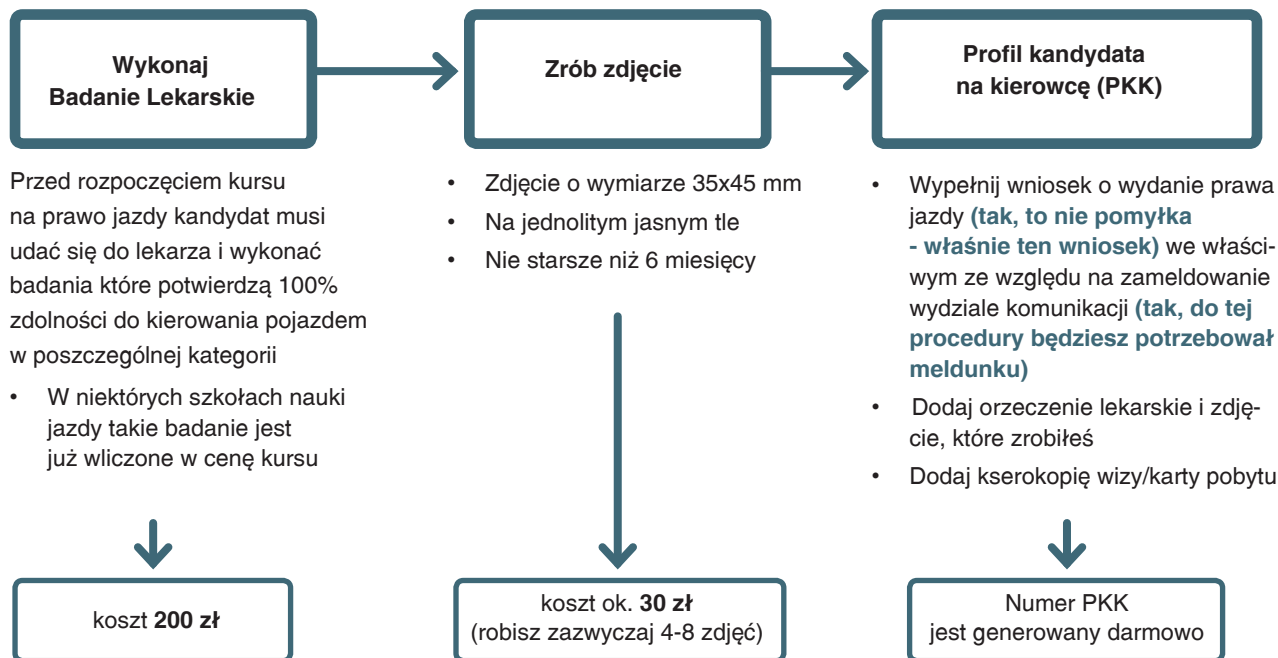

Numer PKK

W przypadku ubiegania się o prawo jazdy w Polsce, będziesz musiał wyrobić numer PKK. **Profil Kandydata na Kierowcę** to elektroniczny dokument, który jest generowany w systemie przez wydział komunikacji starostwa powiatowego. Zawiera on dane i informacje identyfikujące właśnie Ciebie jako osobę ubiegającą się o wydanie prawa jazdy.

UWAGA! Jeżeli składasz wniosek na dwie kategorie prawa jazdy – zostaną wygenerowane dwa niezależne numery PKK.

PAMIĘTAJ! Jeżeli nie posiadasz w Polsce nadanego numeru PESEL, to w jego miejsce podajesz datę urodzenia.

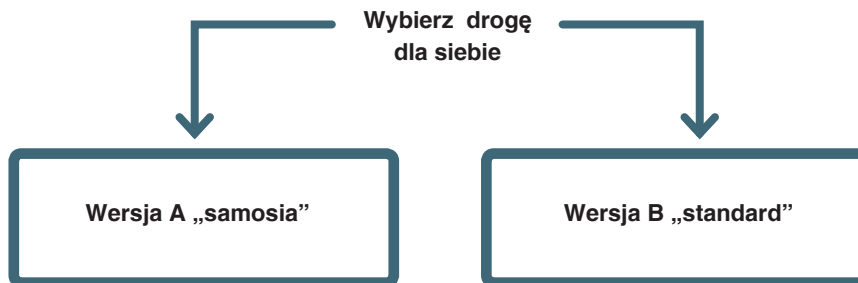

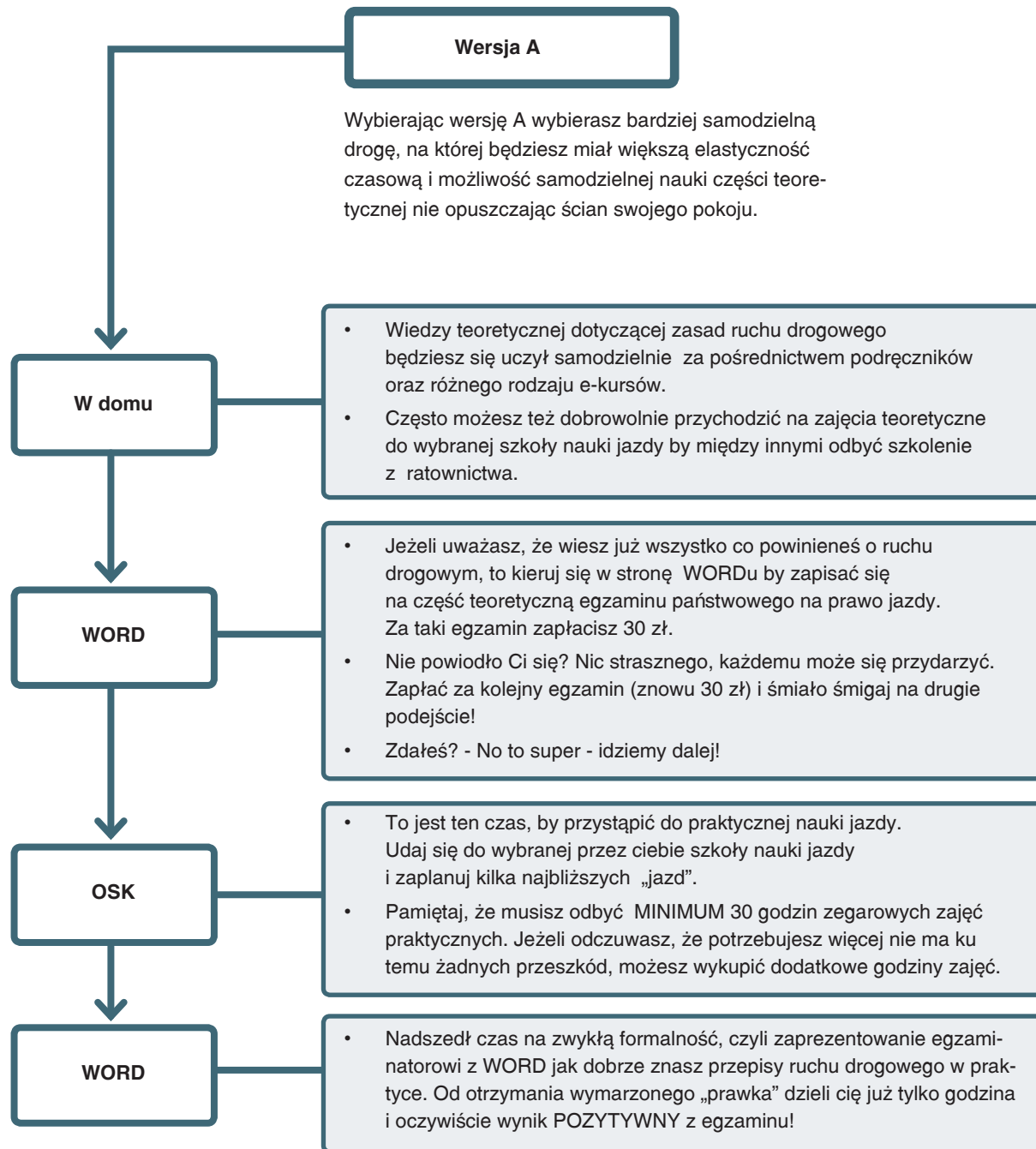
Nauka jazdy

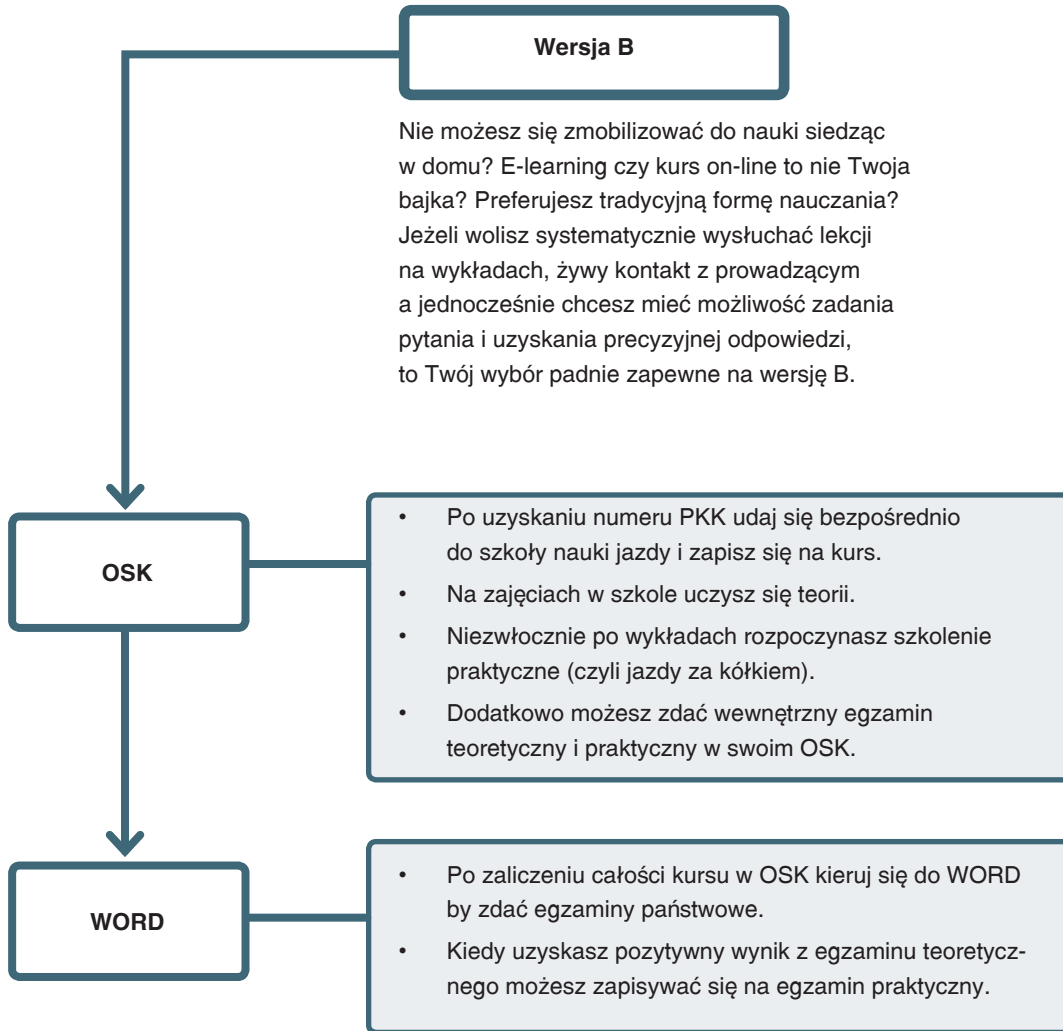
Zapewne wiesz, że przygotowując się do otrzymania prawa jazdy nie wystarczy tylko umiejętność ruszania z miejsca i płynnej zmiany biegów – musisz również posiadać wiedzę teoretyczną o ruchu drogowym. Część teoretyczna przygotowania przyszłego kierowcy ma Cię nauczyć bezpiecznej i pewnej jazdy w różnych warunkach drogowych, przewidywania nagłych sytuacji, a przede wszystkim myślenia i brania odpowiedzialności za inne osoby uczestniczące w ruchu drogowym.

PAMIĘTAJ! EGZAMIN NIE JEST CELEM SZKOLENIA, A TYLKO NATURALNYM ZAKOŃCZENIEM PIERWSZEGO ETAPU TWOJEJ NAUKI!

Od 1 stycznia 2015 roku zajęcia teoretyczne w szkołach jazdy nie są obowiązkowe. Nie jest już wymagane chodzenie na wykłady. Dzisiaj to Ty decydujesz o formie nauczania. Możesz wybrać: samodzielną naukę w domu, uczęszczać na organizowane przez szkołę zajęcia w formie warsztatów czy wykładów, uczyć się przez Internet korzystając z ofert e-kursów szeroko dostępnych w sieci.

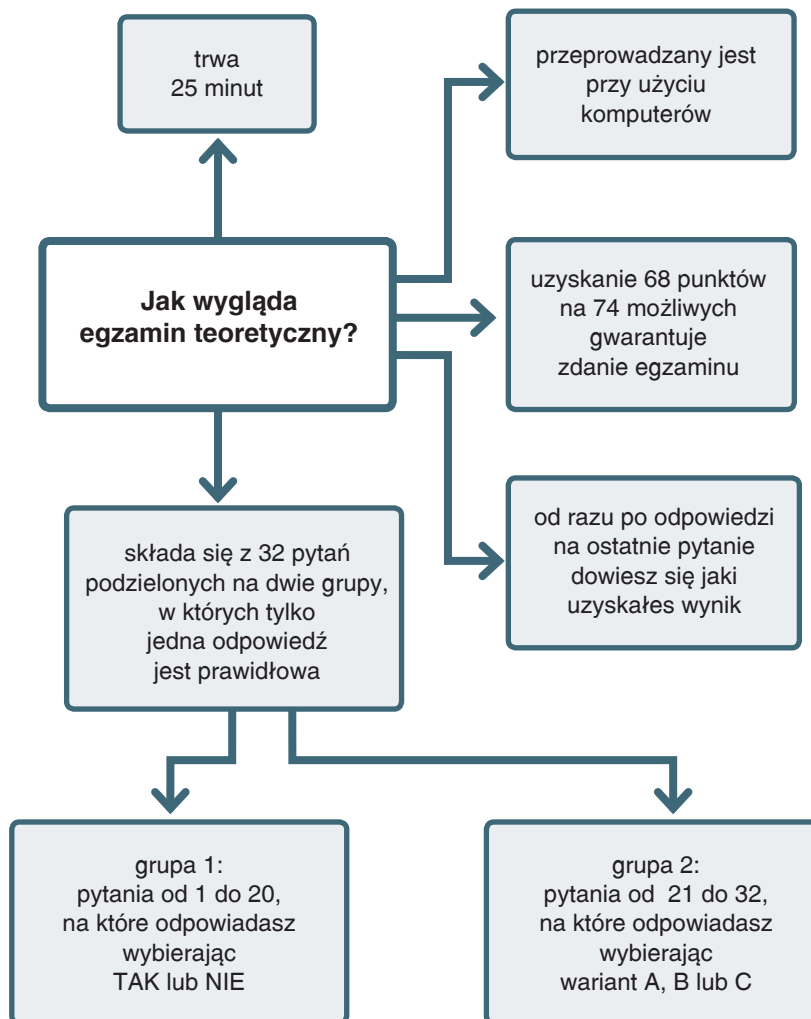
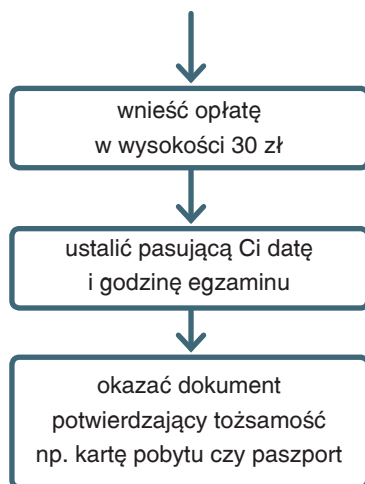

Egzamin teoretyczny

Co zrobić by przystąpić do egzaminu teoretycznego?

Egzamin praktyczny

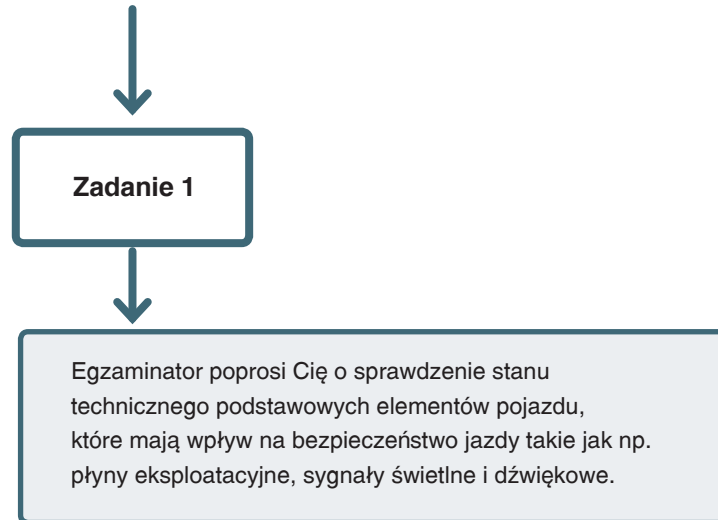
Po zdanych egzaminie teoretycznym możesz zapisać się już na egzamin praktyczny na prawo jazdy. Po wniesieniu opłaty zapisz się na konkretny dzień i godzinę, która Ci najbardziej pasuje.

Za każde podejście do egzaminu praktycznego zapłacisz 140 zł.

UWAGA! Mimo faktu, iż zostałeś zapisany na konkretną godzinę zdawania egzaminu, czasami będziesz musiał poczekać „na swoją kolej”. Zalecamy nie czekać w holu czy poczekalni WORDu pośród innych interesantów, gdyż często panuje tam atmosfera stresu, co niekoniecznie pozytywnie wpłynie na Twoje nastawienie.

Przed rozpoczęciem egzaminu egzaminator przedstawi się, a Ty z kolei też będziesz musiał potwierdzić swoją osobę przedstawiając dokument tożsamości (np. paszport czy kartę pobytu). Następnie osoba egzaminująca wytłumaczy Ci warunki przebiegu egzaminu.

Egzamin praktyczny składa się z 3 zadań:

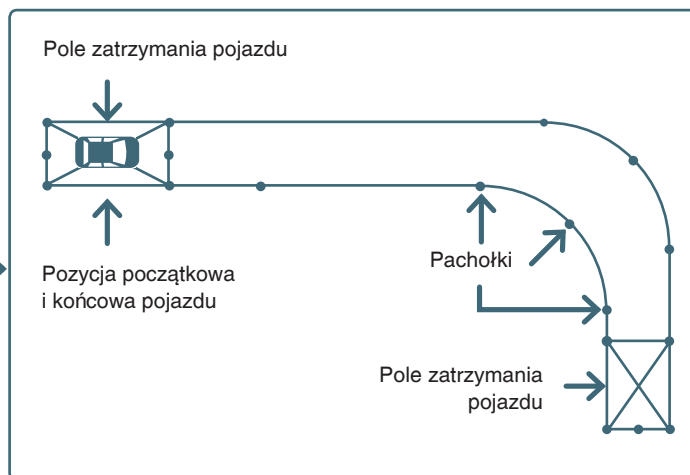

Egzamin praktyczny

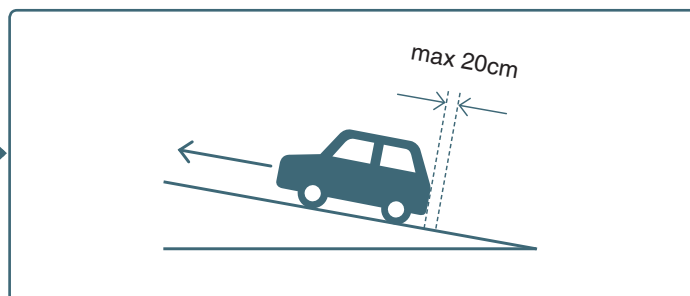
Zadanie 2 plac manewrowy

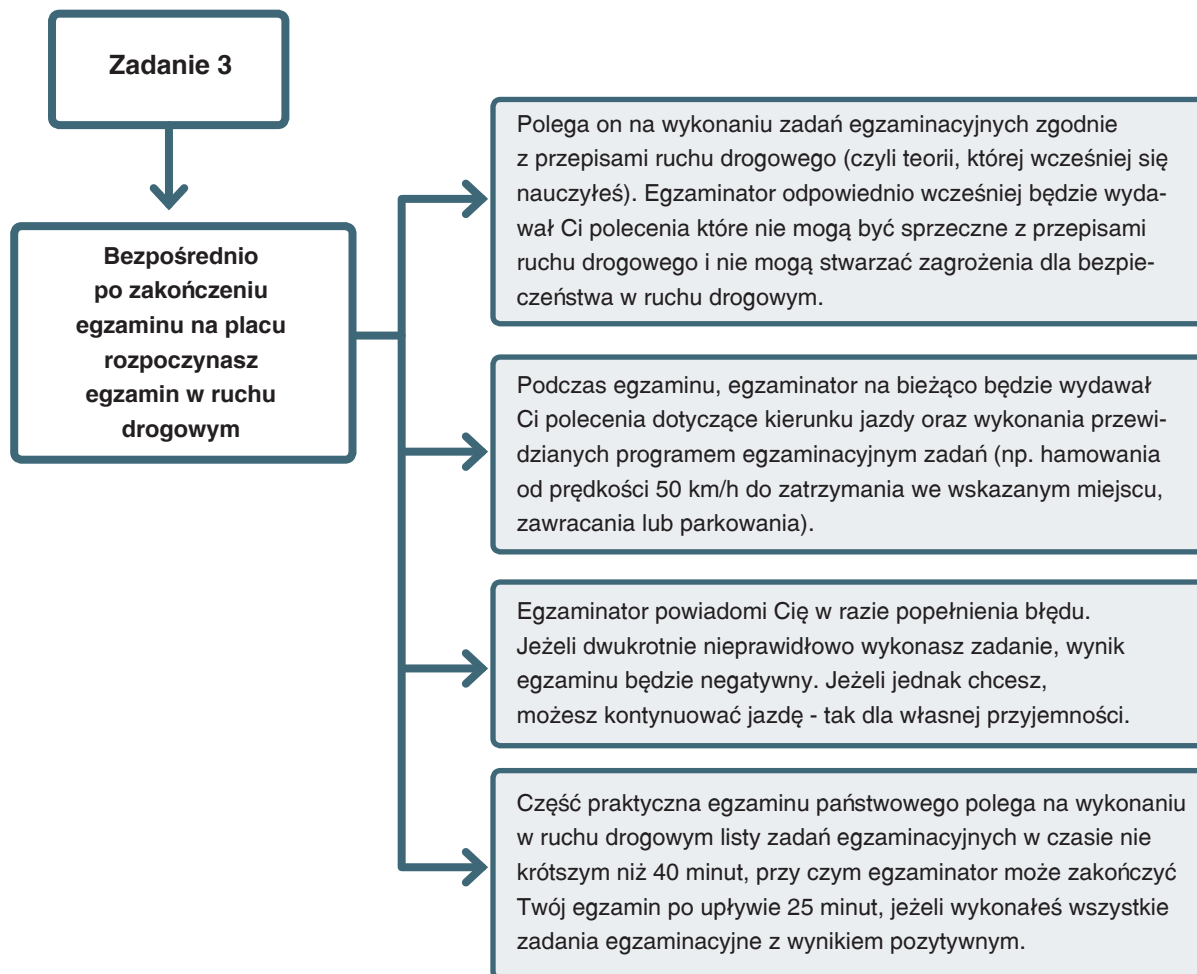
Teraz przygotuj się do jazdy. Na placu manewrowym wykonasz 2 zadania.

Zaczniesz od płynnego ruszania z miejsca oraz jazdy pasem ruchu do przodu i tyłu. Jedziesz do przodu skręcając po łuku w prawo, oraz zatrzymujesz się w polu zatrzymania się pojazdu (na kopercie). Następnie jedziesz tą samą trasą do tyłu. Musisz uważać, by nie najechać na linię oraz nie potrącić pachołka. Jeżeli jednak to zrobisz, masz jeszcze drugą próbę na wykonanie tego manewru.

Drugie zadanie polega na ruszeniu z miejsca do przodu na wzniesieniu. Musisz podjechać na wzniesienie, zatrzymać się i zaciągnąć hamulec awaryjny, następnie musisz płynnie ruszyć z miejsca zwalniając „ręczny”. Przy ruszaniu uważaj by pojazd nie cofnął się więcej niż o 20 cm a silnik nie zgasł.

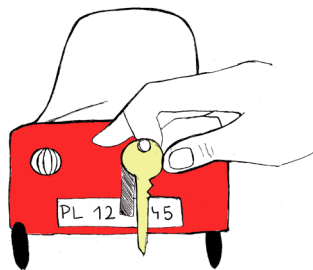

Egzamin praktyczny

UWAGA! Jeżeli dwukrotnie nieprawidłowo wykonasz zadania na placu manewrowym, egzamin zostanie przerwany z wynikiem negatywnym (niestety nawet nie wyjeżdżasz z WORDu).

CIEKAWOSTKA! Czy wiedziałeś, że zarówno egzamin teoretyczny jak i praktyczny możesz składać w języku obcym? Osoba zdająca egzamin teoretyczny w WORDzie może go zdawać nie tylko w języku polskim, ale również w językach niemieckim czy też angielskim. Kiedy już zdałeś „teorię” oraz chcesz przystąpić do części praktycznej, lecz nie jesteś pewien, czy będziesz w stanie zrozumieć zasady egzaminu i wykonywać polecenia egzaminatora, powinieneś zapewnić sobie (oczywiście na własny koszt) tłumacza przysięgłego, który będzie siedział za tobą i wszystko Ci tłumaczył.
– Nie wyjdzie tanio, ale można ;)

CIEKAWOSTKA 2! Kolejna rzecz, o której prawdopodobnie nie miałeś pojęcia. Czy wiedziałeś, że w Polsce możesz robić prawo jazdy z automatyczną skrzynią biegów? Tak – jest to możliwe. Jeżeli chciałbyś zdawać egzamin praktyczny na samochodzie z automatyczną skrzynią biegów, to możesz to zrobić. Jeżeli we właściwym WORDzie nie znajdzie się samochód egzaminacyjny z automatem, to ośrodek szkolenia kierowców w którym odbyłeś szkolenie może takowy udostępnić.

Odbiór prawa jazdy

Po zakończonym kursie nauki jazdy, zaliczonym egzaminie państwowym w WORD możesz się udać do właściwego wydziału komunikacji (Starostwa Powiatowego) i odebrać prawo jazdy. W urzędzie będziesz musiał dodatkowo wnieść opłatę urzędową za odbiór prawka w wysokości 100 zł i 50 gr. I TYLE! Teraz pozostaje Ci tylko czekać aż Twoje prawo jazdy zostanie wyprodukowane i dostarczone do odbioru. Czas wyrabiania dokumentu wraz z dostarczeniem go do odpowiedniego urzędu wynosi siedem dni roboczych.

Jeżeli chcesz sprawdzić czy Twoje prawo jazdy już jest gotowe do odebrania, możesz to zrobić na stronie www.info-car.pl. Wystarczy że podasz swoje imię, nazwisko oraz PESEL, datę urodzenia lub numer PKK. Odbierasz prawo jazdy i w drogę! Powodzenia!

Rejestracja samochodu w Polsce

Jako cudzoziemiec masz też możliwość kupna samochodu oraz jego rejestracji w Polsce. Po zakupie samochodu, bez względu na to, czy jest nowy, czy używany, musisz go zarejestrować. W tym celu udaj się do właściwego dla Twojego miejsca zamieszkania wydziału komunikacji. Musisz być zameldowany na pobyt stały lub czasowy.

Na rejestrację auta masz 30 dni od daty zakupu, więc nie zwlekaj z tym.

Niezbędne dokumenty

Jakie dokumenty są potrzebne?

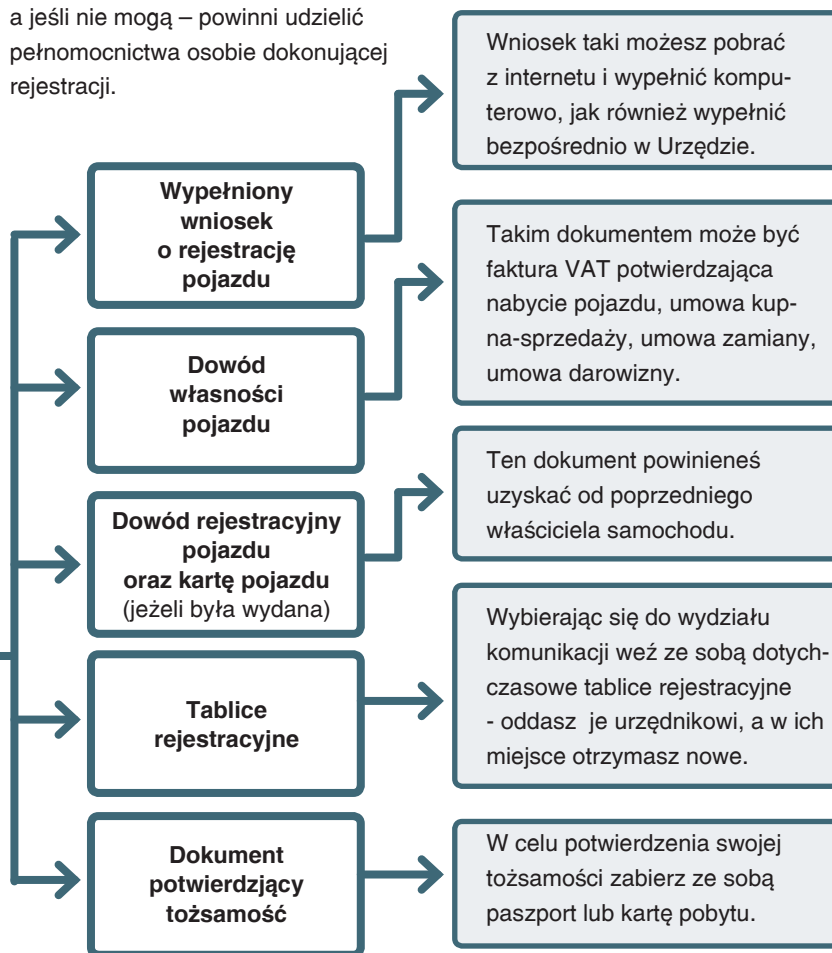
W zależności od tego, czy kupiłeś auto zarejestrowane na terytorium RP, czy sprowadziłeś Go zza granicy, do rejestracji potrzebny Ci będzie inny zestaw dokumentów.

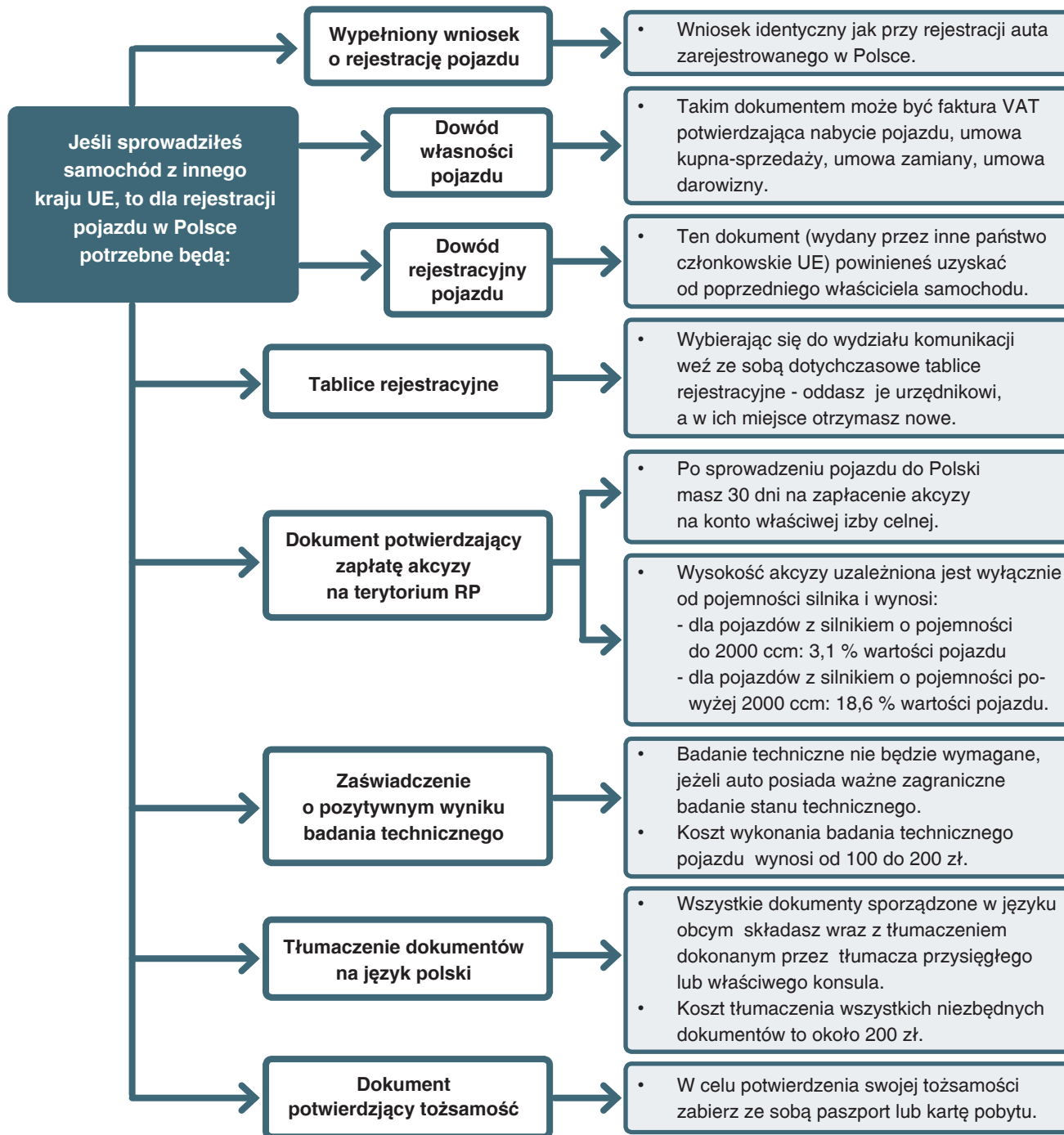
W przypadku samochodu używanego zarejestrowanego w Polsce będą to:

PAMIĘTAJ!

Do wydziału komunikacji wszystkie dokumenty powinny być składane w oryginale.

UWAGA! Jeżeli auto stanowi współwłasność, (np. dwojga małżonków, ojca i syna) to do urzędu powinni udać się wszyscy współwłaściciele, a jeśli nie mogą – powinni udzielić pełnomocnictwa osobie dokonującej rejestracji.

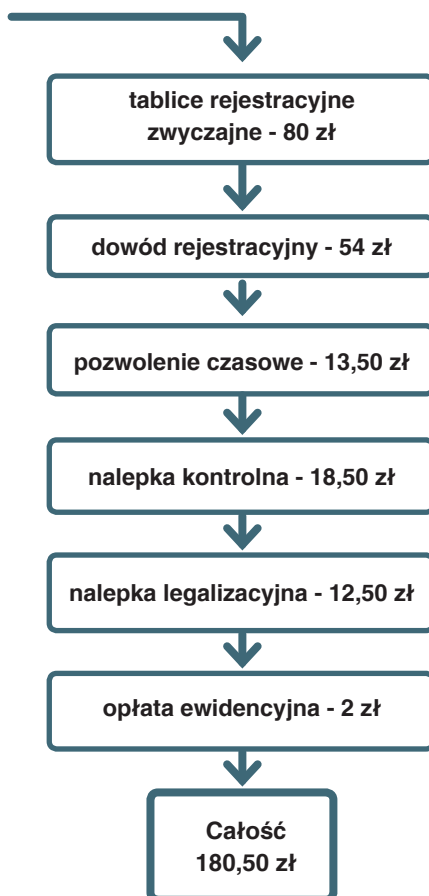

Rejestracja samochodu w Polsce

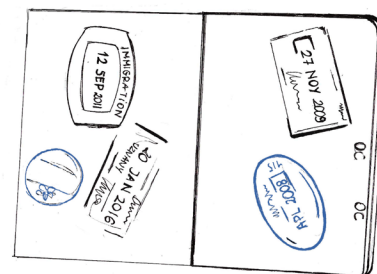
Zwykle opłata za rejestrację samochodu osobowego wynosi - 180,50 zł.

Na opłatę tę składają się:

UWAGA!

Jeżeli nie posiadasz karty pojazdu (samochód sprowadzony z zagranicy/karta nie została wydana/karta została zniszczona lub zagubiona), to koszty rejestracji wzrosną o **75 zł**. Z kolei jeśli chcesz mieć indywidualne tablice rejestracyjne (np. chcesz mieć swoje imię na tablicach), to zapłacisz za nie **1000,50 zł** opłaty ewidencyjnej zamiast **80 zł**.

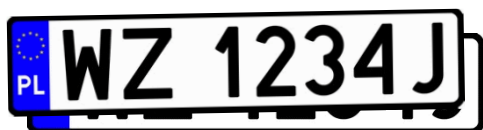

Co dalej?

Po złożeniu wniosku otrzymasz tablice rejestracyjne, nalepkę kontrolną (przyklej ją na przednią szybę samochodu) oraz decyzję o czasowej rejestracji samochodu na okres do 30 dni. W tym czasie musisz wykupić ubezpieczenie w dowolnej firmie ubezpieczeniowej.

Przed upływem terminu ważności pozwolenia czasowego musisz odebrać decyzję o rejestracji pojazdu wraz z dowodem rejestracyjnym, zwracając przy tym pozwolenie czasowe i okazując polisę OC.

CIEKAWOSTKA! Możesz sprawdzić, czy Twój dowód rejestracyjny jest już gotowy do odbioru na stronie www.info-car.pl. Aby sprawdzić status dowodu należy wpisać numer rejestracyjny samochodu oraz podać ostatnie 5 znaków numeru nadwozia.

Notatki

Notatki
